

Internasjonal klassifisering av funksjon, funksjonshemming og helse – versjon for barn og ungdom (ICF-CY)

© World Health Organization 2007

WHO's publikasjoner er opphavsrettslig beskyttet overensstemmende med Protokoll 2 i Verdenskonvensjonen om opphavsrett (The Universal Copyright Convention). Alle rettigheter forbeholdes.

De betegnelser som benyttes og fremstillingen av materialet i denne publikasjonen skal ikke forstås som uttrykk for noen som helst oppfatning fra WHO's sekretariat vedrørende legal status for noe som helst land, territorium, by eller område, eller om dets myndigheter, eller vedrørende dets grenser.

Omtale av navngitte firmaer eller visse tilvirkeres produkter innebærer ikke at de støttes eller anbefales av WHO til fortrinn overfor andre av lignende karakter som ikke er omtalt. Med forbehold for feil og utelatelser er navnene til proprietære produkter markert med store forbokstaver.

Innholdsfortegnelse

Innholdsfortegnelse	iii
Forord til norsk utgave av ICF-CY	v
Forord til den engelske originalutgaven	vi
Innledning	vii
1. Bakgrunn	ix
2. Formålet med ICF-CY	ix
3. Utviklingen av ICF-CY	ix
4. Informasjon til brukere av ICF-CY	xii
5. Kasusresyméer	xv
Norsk kommentar til beskrivelsen av kodehierarkiet	xvii
6. Anerkjennelse til deltagere i utviklingsprosessen	xviii
Oversikt over kategorier på firetegn nivå	1
Kroppsfunksjoner	12
Kroppsfunksjoner - beskrivelse	13
Kapittel b1 Mentale funksjoner	14
Kapittel b2 Sansefunksjoner og smerte	24
Kapittel b3 Stemme- og talefunksjoner	29
Kapittel b4 Kretsløps-, blod-, immun- og respirasjonsfunksjoner	31
Kapittel b5 Fordøyelse, stoffskifte og indresekretoriske funksjoner	35
Kapittel b6 Urinsystemets funksjoner, kjønnsfunksjoner og forplantning	40
Kapittel b7 Nerve-, muskel-, skjelett- og bevegelsesrelaterte funksjoner	43
Kapittel b8 Huden og tilhørende strukturers funksjoner	49
Kroppsstrukturer	50
Kroppsstrukturer - beskrivelse	51
Kapittel s1 Nervesystemets strukturer	52
Kapittel s2 Øye, øre og tilhørende strukturer	54
Kapittel s3 Stemme- og taledannende strukturer	55
Kapittel s4 Strukturer tilhørende kretsløpssystemet, blodsystemet, det immunologiske system og respirasjonssystemet	56
Kapittel s5 Strukturer tilhørende fordøyelse, stoffskifte og endokrinsystemet	58
Kapittel s6 Strukturer med tilknytning til urinsystemet, kjønnsorganene og forplantningen	59
Kapittel s7 Bevegelsesapparatets strukturer	61
Kapittel s8 Hud og tilhørende strukturer	64
Aktiviteter og deltagelse	65
Aktiviteter og deltagelse - beskrivelse	66

Kapitel d1 Læring og kunnskapsanvendelse	68
Kapitel d2 Allmenne oppgaver og krav	74
Kapitel d3 Kommunikasjon.....	77
Kapitel d4 Mobilitet	81
Kapitel d5 Egenomsorg	88
Kapitel d6 Hjemmeliv	92
Kapitel d7 Mellommenneskelige interaksjoner og relasjoner.....	96
Kapitel d8 Viktige livsområder	100
Kapitel d9 Samfunnsliv og sosiale livsområder	105
Miljøfaktorer	107
Miljøfaktorer - beskrivelse	108
Kapittel e1 Produkter og teknologi.....	110
Kapittel e2 Natur og menneskeskapte miljøforandringer	116
Kapittel e3 Støtte og sosialt nettverk	119
Kapittel e4 Holdninger	121
Kapittel e5 Tjenester, systemer og strategier for tiltak.....	123

Forord til norsk utgave av ICF-CY

Internasjonal klassifikasjon av funksjon, funksjonshemming og helse (ICF) ble presentert i norsk oversettelse i 2003. Helsedirektoratet har gleden av å presentere *barne- og ungdomsversjonen av ICF, ICF-CY*. Barne- og ungdomsversjonen representerer en nødvendig utvidelse av ICF slik at klassifikasjonen nå dekker alle aldersgrupper.

KITH har forestått oversettelsen av ICF-CY med bistand fra en referansegruppe ledet av Helsedirektoratet. Liste over de som har medvirket finnes til sist i innledningskapittelet. Helsedirektoratet har besluttet å oversette kun de deler av ICF-CY som skiller seg fra den opprinnelige ICF-utgaven fra 2003. Herunder er hele den systematiske delen av ICF-CY (klassifikasjonen) tatt med fordi den inneholder mange nye koder og korrigeringer eller tillegg til forklaringene til eksisterende kategorier. I alt inneholder ICF-CY 16 nye firetegnskoder, 164 nye femtegnskoder og 44 nye sekstegnskoder. Med to unntak er kategoriene i den opprinnelige ICF uendret, men det er gjort presiseringer i forklaringen til enkelte kategorier, og det er i to kategorier bagatellmessige endringer i kodeteksten. Disse endringene omtales i fotnote der de forekommer.

Forordet til den engelske originalutgaven av ICF-CY inneholder ytterligere opplysninger om hensikt med og utvikling av klassifikasjonen. Kapittelet Innledning beskriver i hovedsak forhold som er spesifikke for ICF-CY. Det forutsettes at brukerne har tilgang til grunnutgaven av ICF, fullversjonen, hvor mer generell veiledning er gitt i innledningskapittelet og vedleggene på slutten av boken. Det er også utarbeidet en mer kortfattet norsk brukerveiledning..

ICF fra 2003 ble publisert i to bokutgaver, en kortversjon og en fullversjon. ICF-CY publiseres kun som et elektronisk dokument (pdf). Det forventes at neste versjon av ICF (ICF-2) vil omfatte både barn, unge og voksne. Når en slik oppdatering foreligger vil Helsedirektoratet publisere en ny bokutgave av ICF.

Det er utarbeidet en nasjonal presentasjon med tilhørende manusark som kan brukes i opplæringsøyemed. ICF-CY, den norske brukerveiledningen og denne opplæringspakken kan lastes ned fra KITHs hjemmesider (<http://www.kith.no/icf>).

Det er laget et elektronisk søkeverktøy for ICF-utgaven fra 2003 som også kan lastes ned, og dette verktøyet planlegges oppdatert med det nye fra ICF-CY. Det vil også bli laget koderegistre som omfatter både ICF og ICF-CY til implementering i IT-systemer. KITH vil gi løpende brukerstøtte og håndtere oppdateringsoppgaver i samarbeid med en faglig referansegruppe.

Helsedirektoratet, Oslo, april 2010

Bjørn-Inge Larsen
Helsedirektør

Forord til den engelske originalutgaven

Internasjonal klassifikasjon av funksjon, funksjonshemming og helse – versjon for barn og ungdom ICF-CY (2006)

Livets to første tiår kjennetegnes ved hurtig vekst og betydelige forandringer i barn og unges fysiske, sosiale og psykiske utvikling. Parallelle forandringer bestemmer egenart og kompleksitet av barnas miljø gjennom livsfasene spedbarns- og småbarnsalder, barneskolealder og ungdomsalder. Hver av disse forandringene i barnemiljøet er knyttet til deres økende ferdigheter, sosial deltagelse og selvstendighet. Internasjonal klassifikasjon av funksjon, funksjonshemming og helse for barn og ungdom (ICF-CY) er en versjon avledet av Internasjonal klassifikasjon av funksjon, funksjonshemming og helse (ICF, WHO, 2001¹). Den er utformet for å registrere særtrekk ved utviklingen hos barn og virkningen av barnets miljømessige omgivelser. Denne avledete versjonen av ICF kan brukes av tjenesteytere og tjenestebrukere og angår helse, utdanning og velvære hos barn og ungdom. Den tilfører et felles og universelt språk for å underlette dokumentasjon og bedømmelse av helse og funksjonshemming i barne- og ungdomspopulasjoner til anvendelse i klinisk virksomhet, offentlig helsevesen og forskning.

Som barne- og ungdomsversjon bygger ICF-CY på det begrepsmessige rammeverket fra ICFog gir et språk og en terminologi for å registrere problemer med kroppsfunksjoner og kroppsstrukturer, aktivitetsbegrensninger og deltagesinnskrenkninger som manifesterer seg i spedbarns-, barne- og ungdomsalder. ICF-CY hører hjemme i den "familie" av internasjonale klassifikasjoner som utvikles av Verdens helseorganisasjon (WHO) til anvendelse for forskjellige aspekter av helse. The WHO Family of International Classifications (WHO-FIC) gir et rammeverk for å kode et bredt spekter av informasjon om helse (for eksempel diagnoser, funksjon, funksjonshemming og årsaker til kontakt med helsetjenesten). Den bruker standardisert felles språk som muliggjør kommunikasjon om helse og helsetjenester verden rundt for forskjellige fag- og vitenskapsområder. I WHO sine internasjonale klassifikasjoner klassifiseres helseproblemer som sykdommer, skader og andre helseproblemer hovedsakelig i ICD-10, som bygger på et rammeverk av årsakssammenhenger. Funksjon og funksjonshemming klassifiseres i ICF. Således utfyller disse to klassifikasjonene hverandre. Det anbefales å benytte disse to medlemmene av den internasjonale klassifikasjonsfamilien sammen. ICF-CY kan hjelpe klinikere, undervisere, forskere, administratorer, planleggere og foreldre til å dokumentere særtrekk av betydning for å fremme vekst, helse og utvikling hos barn og ungdom.

Utviklingen av ICF-CY ble utført som svar på forespørsel fra WHO om en versjon av ICF til universell bruk i helse- utdannings- og sosialsektorene for barn og ungdom. Manifestasjonene av funksjonshemming og kroniske tilstander i barndom og ungdom er i egenart, intensitet og virkning forskjellige fra i voksen alder. For å gjøre rede for disse forskjellene trenges et klassifikasjonsinnhold som kan registrere forandringer som henger sammen med utviklingen og omfatter særtrekk ved forskjellige aldersgrupper og miljøfaktorer hos barn og unge.

Mellom 2002 og 2005 ble en rekke møter og feltutprøvinger gjennomført av en arbeidsgruppe under WHO. Eksisterende ICF-kategorier ble gjennomgått og det ble identifisert nye kategorier som kunne beskrive særtrekkene ved barn og ungdom. Dette dokumentet er resultatet av denne prosessen, og inneholder delklassifikasjoner (dimensjoner), klasser og koder som kan brukes til å dokumentere funksjon, aktiviteter og deltagelse hos barn og unge, og miljøforhold gjennom deres utviklingsstadier. På grunnlag av retningslinjene i Vedlegg 8 til ICF er ICF-CY i samsvar med hovedutgavens innretning og struktur.

¹ Norsk utgave 2003.

Utviklingsarbeidet tok følgende form:

- (a) endring av eller tillegg til beskrivelsene
- (b) tildeling av nytt innhold til koder som ikke var i bruk
- (c) endring av inklusjons- og eksklusjonskriteriene
- (d) utvidelse av modifikatorene til å inkludere utviklingsaspekter

Denne avledete versjonen av ICF for barn og ungdom utvider dekningen av hovedversjonen av ICF ved å tilføre spesifikt innhold og tillegge detaljer for en mer fullstendig dekning av kroppsfunksjoner og –strukturer, aktiviteter, deltagelse og miljøfaktorer som er relevante for aldersgruppene fra spedbarn til ungdom. Ved sin vektlegging av funksjon gjør ICF-CY et felles dokumentasjonsspråk tilgjengelig på tvers av fagområder og landegrenser for å fremme tjenester, helsepolitikk og forskning på vegne av barn og ungdom.

ICF-CY

Innledning

1. Bakgrunn

Dette dokumentet inneholder *Internasjonal klassifikasjon av funksjon, funksjonshemming og helse – Versjon for barn og ungdom, som omtales med akronymet ICF-CY*. ICF-CY er avledet av og fullstendig kompatibel med Internasjonal klassifikasjon av funksjon, funksjonshemming og helse (ICF). Som sådan tar den med mer detaljerte aspekter ved anvendelse av ICF for å dokumentere særtrekk ved barn og ungdom opp til og med 17 års alder.

Som avledet klassifikasjon ble ICF-CY utarbeidet ved å “tilpasse referanseklassifikasjonens struktur og kategorier for å tilføre detaljer ut over det referanseklassifikasjonen inneholder.” (WHO-FIC, 2004). Ut fra retningslinjene i Vedlegg 8 til ICF ble ICF-CY utformet for å være kompatibel med ordning og struktur i hovedutgaven.

Utviklingsarbeidet tok følgende form: (a) endring av eller tillegg til beskrivelsene (b) tildeling av nytt innhold til koder som ikke var i bruk (c) endring av inklusjons- og eksklusjonskriteriene og (d) utvidelse av modifikatorene til å inkludere utviklingsaspekter

Behovet for ICF-CY bygger på det faktum at livets to første tiår kjennetegnes ved hurtig vekst og betydelige forandringer i barn og ungdoms fysiske, sosiale og psykiske utvikling. Videre er manifestasjonene av funksjonshemming og kroniske helsetilstander i barndom og ungdomsalder forskjellige i egenart, intensitet og effekt fra det som er tilfelle hos voksne. For å gjøre rede for disse forskjellene ble denne klassifikasjonen utviklet slik at den fanger opp forandringer tilknyttet vekst og utvikling. For dette formål utvider ICF-CY deknningen av hovedutgaven ved tillegg av innhold og mer detaljer for å omfatte kroppsfunksjoner og –strukturer, aktiviteter, deltagelse og miljøfaktorer som er spesifikke for aldersgruppene fra spedbarn til ungdom.

ICF-CY dekker aldersspektret fra fødselen til og med 17 års alder, på lik linje med andre FN-konvensjoner (for eksempel FNs konvensjon om barnets rettigheter). Som medlem av WHO's familie av internasjonale klassifikasjoner (WHO-FIC), utfyller ICF-CY ICD-10 og andre avledete og beslektede klassifikasjoner ved å tilføre et rammeverk og standardspråk for beskrivelse av helse og helserelaterte tilstander hos barn og ungdom

Når hovedutgaven er anvendbar for ungdom kan den brukes for dem.

2. Formålet med ICF-CY

ICF-CY er tilsiktet brukt av klinikere, undervisere, forskere, administratorer, helsepolitikere og foreldre til å dokumentere særtrekk ved helse og funksjon hos barn og ungdom. ICF-CY byr på et begrepsmessig rammeverk og felles språk og terminologi for å registrere problemer som omfatter kroppsfunksjoner og kroppsstrukturer, aktivitetsbegrensninger og deltagelsesinnskrenkninger som manifesterer seg i spedbarns-, barne- og ungdomsalder og miljøfaktorer som er viktige for barn og ungdom. Ved sin vektlegging av funksjon gjør ICF-CY et felles dokumentasjonsspråk tilgjengelig på tvers av fagområder og offentlige sektorer så vel som over landegrensene for å definere og dokumentere helse, funksjon og utvikling hos barn og ungdom.

3. Utviklingen av ICF-CY

Utviklingen av ICF-CY kan oppsummeres i form av (a) behovsgrunnlaget, (b) nøkkelemner som tilfører informasjon til utviklingsprosessen og (c) en kort historikk over utviklingsarbeidet

3.1 Begrunnelse for ICF-CY

Begrunnelsen for utviklingen av ICF-CY bygget på praktiske, filosofiske, taksonomiske betraktninger og hensyn til offentlige helsetjenester.

A. Praktisk rasjonale

I et praktisk perspektiv har behovet for en omfattende klassifikasjon av funksjonshemming i barnealder med gjennomgående anvendbarhet på helsetjenestesystemene vært anerkjent, men ikke realisert. I dette henseende

har gjennomføring av barns rettigheter i form av tilgang til helsehjelp, utdanning, sosialtjenester og rehabilitering krevet et klassifikasjonssystem som fanger opp de fysiske, sosiale og psykiske særtrekk som er unike for barn og ungdom. Behovet for ICF-CY bygger på det faktum at de to første tiår i livet kjennetegnes av hurtig vekst og utvikling med betydelige endringer i fysisk, sosial og psykisk funksjon. Således ble alt innhold i ICF-CY utviklet for å fange inn funksjonsuniverset hos barn og ungdom. Videre er manifestasjonene av funksjon, funksjonshemming og helsetilstander i barne- og ungdomstiden av forskjellig egenart, intensitet og effekt i forhold til hos voksne. For å redegjøre for disse forskjellene ble ICF-CY utviklet for å kunne registrere forandringer knyttet til vekst og utvikling.

B. Filosofisk rasjonale

I et filosofisk perspektiv var det essensielt at en klassifikasjon som definerer barn og ungdoms helse og funksjon inkluderte fundamentale menneskerettighetsdomener definert av FNs konvensjon om rettighetene til personer med nedsatt funksjonsevne (FN, 2007). Som en taksonomi avledet fra ICF beskriver ICF-CY funksjon og helse i kategorier med høyere grad av spesifisering, og som tjener som forløpere til mer moden funksjon. Rasjonale for et rammeverk for offentlig helsetjeneste bygget på løftet om en populasjonsbasert tilnærming for å forebygge funksjonsbegrensninger og funksjonshemming i barndommen. Alt innhold i ICF-CY ble utformet for å være i overensstemmelse med internasjonale konvensjoner og erklæringer på vegne av barns rettigheter. Hovedtemaene i disse konvensjonene og erklæringene er oppsummert nedenfor, med vekt på de mest sårbare barna og ungdommene – de som har funksjonshemming. Overensstemmelse mellom ICF-CY og disse konvensjonene og erklæringene er utformet for å sikre at dokumentasjonen av kategorier og koder i ICF-CY kan tjene som bevismateriale for å sikre barn og ungdommers rettigheter.

FNs konvensjon om barnets rettigheter (1989), med spesiell henvisning til artikkel 23

” et barn som er psykisk eller fysisk utviklingshemmet, bør ha et fullverdig og anstendig liv under forhold som sikrer verdighet, fremmer selvstendighet og bidrar til barnets aktive deltakelse i samfunnet”. (Art 23, avsnitt 1.)”

Denne artikkelen i konvensjonen spesifiserer at barn med funksjonshemming har rett til spesiell omsorg med assistanse som ytes til barnet og dets omsorgspersoner tilpasset barnets tilstand. Denne assistansen skal ytes vederlagsfritt og være utformet for effektiv tilgang til utdanning, opptrening, helsehjelp og rehabilitering for å fremme barnets sosiale integrering og individuelle utvikling.

FNs standardregler for like muligheter for mennesker med funksjonshemming (1994)

Den sjettede av 22 regler gjelder utdanning og anerkjenner likhetsprinsippet hva angår muligheten for primær, sekundær og tertiær utdanning i integrerte former for barn, ungdom og voksne med funksjonshemming. Videre understrekes viktigheten av tidlig intervensjon ved at spesiell oppmerksomhet skal vies svært unge barn og førskolebarn med funksjonshemming.

Utdanning for alle (Education for All) avholdt “World Education Forum” i Dakar år 2000, og tilrødde utvidelse av omsorg og utdanning i tidlig barndom, og tilrødde tilgang til vederlagsfri og obligatorisk utdanning for alle. Videre målsettinger omfatter å fremme læring og ferdigheter for unge mennesker og voksne, økende leseferdighet hos voksne, å oppnå likeverd og likestilling mellom kjønnene og avslutningsvis å forbedre kvaliteten av utdanningstilbudet.

UNESCOs Salamanca-uttalelse om rett til utdanning (2001)

Uttalelsen fra Salamanca erklærte at ethvert barn har grunnleggende rett til utdanning og at spesielle utdanningsbehov oppstår ved funksjonshemming eller læringsvansker. Uttalelsen fortsetter med å peke på at alle barn bør imøtekommes med barnesentrert pedagogikk. I tillegg understreker uttalelsen tilgang til regelmessig skolegang med inkluderende tilnærming til barn med funksjonshemming og viktigheten av tidlig utdannelse for å fremme utvikling og skolemodenhet.

3.2 Spørsmål med tilknytning til barn og ungdom i ICF-CY

Barns vekt og utvikling utgjør sentrale temaer som veiledning til å identifisere og tilpasse innhold til ICF-CY. Mange problemstillinger tilførte informasjon for å legge til eller utvide innholdselementer. Disse omfatter egenarten av kognisjon og språk, lek, tilbøyeligheter og adferd hos barnet under utvikling. Særskilt

oppmerksomhet ble viet flere nøkkeltemaer i utviklingen av ICF-CY som beskrives nedenfor: *Barnet i familiesammenheng, forsinket utvikling, deltagelse og forhold i barnets miljø.*

Barnet i familiesammenheng

Utvikling er en dynamisk prosess som fører barnet progressivt fra avhengighet av andre i alle aktiviteter som spedbarn mot fysisk, sosial og psykisk modenhet og uavhengighet i ungdomsalderen. I denne dynamiske prosessen er barnets funksjon avhengig av kontinuerlig interaksjon med familien eller andre omsorgspersoner i det nære sosiale miljø. Barnets funksjon kan således ikke betraktes isolert, men heller som "barnet i sammenheng med familiesystemet". Dette er en viktig betraktning når man skal bedømme barnets utførelse av ferdigheter og deltagelse i livssituasjoner. Innflytelsen av familiens samspill på barnets utførelse og funksjon er større i denne utviklingsfasen enn på noe annet punkt i individets livsløp. Dessuten, siden dette samspillet er rammen rundt tilegnelsen av forskjellige ferdigheter i de to første tiår av livet, spiller det fysiske og sosiale miljø en avgjørende rolle.

Forsinket utvikling

Hos barn og ungdom varierer tidspunktet da kroppsfunksjoner og –strukturer fremkommer eller ferdigheter tilegnes. Dette henger sammen med forskjeller i vekst og utvikling. Å bli hengende etter i dette behøver ikke bety permanente tap, men kan gjenspeile forsinket utvikling. De manifesterer seg i ethvert domene (for eksempel kognitive funksjoner, talefunksjoner, bevegelsesferdigheter og kommunikasjon). De er aldersspesifikke og påvirkes av så vel fysiske som psykiske miljøfaktorer. Videre vil de, siden de ofte er spesielle for hvert barn, komplisere sammenligninger av barnet med forholdene for andre barn i samme aldersgruppe.

Disse variasjonene i når kroppsfunksjoner og –strukturer eller utførelsen av forventede utviklingsmessige ferdigheter fremkommer definerer forsinket utvikling som begrep og tjener ofte som grunnlag for å påvise øket risiko for manifest funksjonshemming hos barn. Et viktig hensyn ved utviklingen av ICF-CY gjaldt hva slags modifikator som brukes for å dokumentere alvorlighet eller gradering av et problem innenfor kroppsfunksjoner og –strukturer og aktiviteter og deltagelse. I hovedutgaven av ICF omfatter den generelle alvorlighetsgraderingen fem nivåer fra (0) intet avvik i funksjon eller struktur, aktivitetsbegrensning eller deltagelsesinnskrenkning til (4) totalt bortfall av de samme kategoriene. Hos voksne vil bestemmelsen av modifikator for alvorlighetsgrad implisere at det foreligger et avvik eller en begrensning som er permanent fiksert. Når en modifikator for alvorlighetsgrad skal bestemmes hos barn er det viktig å ta i betraktning at det kan dreie seg om et etterslep eller en forsinkelse i utviklingen av funksjoner, strukturer, aktiviteter og deltagelse. Med dette for øye inkluderes i ICF-CY begrepet og termen forsinkelse for å definere de universelle modifikatorene for kroppsfunksjoner og –strukturer og for aktiviteter og deltagelse. Dette muliggjør dokumentasjon av etterslep eller forsinkelser i tidspunktet da kroppsfunksjoner og –strukturer fremkommer eller ferdigheter tilegnes.

Deltagelse

Deltagelse er definert som "å engasjere seg i en livssituasjon" og representerer det sosiale perspektivet på funksjon. Siden livssituasjoners egenart og bakgrunn hos barn og ungdom skiller seg påtagelig fra voksne har deltagelse blitt gjenstand for spesiell oppmerksomhet i ICF-CY. Under utviklingen, forandres livssituasjonene dramatisk i antall og kompleksitet, fra relasjonen med en primær omsorgsperson og alenelek hos de minste barna til sosial lek, relasjoner med kamerater og skolegang senere i barndommen. Jo yngre barnet er, jo mer sannsynlig er det at mulighetene for deltagelse bestemmes av foreldre, omsorgspersoner eller tjenesteytere. Deltagelse er derfor særlig i tidlig barndom meget sterkt påvirket av familiemiljøet og andre nære miljøfaktorer.

Ferdighet i sosialt engasjement og interaksjon utvikler seg i tette relasjoner med andre, som foreldre, søsken og kamerater i det nærmeste miljøet for det lille barnet. Det sosiale miljø vedvarer å være av betydning som en faktor gjennom hele utviklingsperioden, men miljøforandringenes egenart og kompleksitet forandrer seg i forløpet fra tidlig barndom til ungdom. I dette henseende vil mellommenneskelig interaksjon og relasjoner som gjelder forholdet mellom foreldre og barn, samt uformelle sosiale relasjoner gjenspeile viktige deltagelseskategorier.

Miljøfaktorer

Miljøfaktorer er definert som elementer som "utgjør de fysiske, sosiale og holdningsmessige omgivelser hvor en person eksisterer og utfolder sitt liv". Interaksjonene mellom person og miljø som er implisitte i paradigmeskiftet

fra en medisinsk til en bredere biopsykososial modell for funksjonshemming krever spesiell oppmerksomhet på miljøfaktorer for barn og ungdom. Et sentralt tema er at egenart og kompleksitet av barns miljø endres dramatisk ved overgangen mellom stadiene spedbarnsalder småbarnsalder, skolealder og pubertetsalder. Forandringer i barns miljø henger sammen med deres økende kompetanse og selvstendighet. Barn og ungdommers miljøfaktorer kan betraktes som en serie suksessive systemer som omgir barnet fra de mest nærliggende til de fjerneste, hvor hvert av dem skiller seg fra hverandre i påvirkning som funksjon av alder eller utviklingsstadium hos barnet. Det restriktive miljøet hos spedbarn og småbarn gjenspeiler deres begrensede mobilitet og behovet for å sørge for deres trygghet og sikkerhet. Det lille barnet er påtagelig avhengig av personer i det nærmeste miljø. Produkter til personlig bruk må tilpasses barnets utviklingsnivå. Leketøy og tilgang til lekekamerater er eksempler på vesentlige elementer i viktige livssituasjoner for småbarn. For større barn er dagliglivets miljøfaktorer nært tilknyttet hjem og skole, og blir for ungdommer gradvis mer utvidet mot miljøet i lokalsamfunnet og storsamfunnets større sammenhenger.

Med det voksende barnets avhengighetsrolle som forutsetning får fysiske og sosiale elementer i miljøet viktig påvirkning på barnets funksjon. Negative miljøfaktorer har ofte sterkere påvirkning på barn enn på voksne. For eksempel vil mangel på næringsrik mat, tilgang til rent drikkevann og sikre og sanitære omgivelser ikke bare bidra til sykdom og helseskade, men også hemme funksjonsnivået og læringsevnen. Intervensjoner og forebyggende tiltak for å fremme barnets helse og velvære må derfor fokusere på endring eller forbedring av det fysiske, sosiale eller psykiske miljø. Endringer i barnets nærmeste fysiske miljø omfatter således at det skaffes mat, husly og sikkerhet. At det skaffes hjelpemidler og teknisk utstyr representerer miljøendringer som kan fremme funksjoner hos et barn med betydelige fysiske funksjonsavvik. Endring av de sosiale og psykiske elementene i barnets nærmiljø kan omfatte sosiale støttetiltak for familier og utdanning av omsorgspersonale. Arten og omfanget av miljømessig støtte vil variere som en funksjon av barnets alder eller utviklingstrinn, slik at behovene for en ungdom skiller seg fra behovene til spedbarn og småbarn. Endring av miljøfaktorer som er fjernere fra barnet kan bestå i lovgivning eller nasjonale politiske tiltak for å sikre barnas tilgang til helsehjelp, sosialtjenester og utdanning.

3.3 Historikk

Utviklingen av ICF-CY ble utført som svar på en anmodning fra WHO om en avledet versjon av ICF for universell bruk i helse-, utdannings- og sosialsektorene for barn og ungdom. En arbeidsgruppe i WHO utførte arbeid med utvikling, feltutprøving og revisjon mellom år 2002 og 2005. Sentrale medlemmer av arbeidsgruppen var Eva Björck-Akesson fra Sverige, Judith Hollenweger fra Sveits, Don Lollar fra USA, Andrea Martinuzzi fra Italia and Huib Ten Napel fra Nederland med Matilde Leonardi fra Italia og Rune J. Simeonsson fra USA som henholdsvis sideordnet leder og leder. Primær finansiell støtte av arbeidsgruppens aktivitet ble stilt til rådighet av National Center on Birth Defects and Developmental Disabilities ved Centers for Disease Control and Prevention (CDC), USA. I tillegg ble støtte gitt fra de nasjonale departementene i Italia og Sverige, UNESCO, WHO og de respektive arbeidsgruppemedlemmers universiteter. I tillegg til pågående utviklingsarbeid samlet medlemmene seg regelmessig i forskjellige WHO-regioner. Det første møtet var i forbindelse med WHOs offisielle presentasjon av ICF for verdens helseministre i Trieste våren 2002. Påfølgende møter mellom 2002 og 2005 omfattet arbeidssesjoner med deltagelse av lokale representanter fra miljøene for tjenesteytere, helsepolitikk og forskning. Et første utkast til ICF-CY ble levert til WHOs tjenestemenn ved WHO-FIC-møtet i Köln høsten 2003. Dette første utkastet til ICF-CY ble publisert på nettstedet til WHO sommeren 2004 og enkeltpersoner og organisasjoner sendte inn forslag og deltok i feltutprøving. Betautkastet til ICF-CY ble utarbeidet i 2005 på grunnlag av funnene ved feltutprøving og innspill fra klinisk praksis og vitenskapsmiljøer. En "pre-final" utgave ble innsendt til WHO på slutten av 2005 for gjennomgang av eksperter. Anbefalinger fra denne revisjonsprosessen ble innarbeidet i den endelige versjonen som ble årsmøtet for WHOs familie av internasjonale klassifikasjoner (WHO-FIC) i Tunisia høsten 2006. ICF-CY ble offisielt akseptert til utgivelse som den første avledete klassifikasjonen fra ICF i november 2006.

4. Informasjon til brukere av ICF-CY

4.1 Anvendelsesområder for ICF-CY

ICF-CY beskriver helsekomponenter og helserelaterte komponenter av velvære. Blant barn og ungdom omfatter disse komponentene mentalfunksjoner for oppmerksomhet, hukommelse og persepsjon, så vel som aktiviteter ved lek, læring, familieliv og utdanning fordelt på ulike domener. Domenene i ICF-CY er definert ved to

samleuttrykk. *Funksjon* er en term som omfatter alle kroppsfunksjoner, aktiviteter og deltagelse. *Funksjonshemming* tjener som et samleuttrykk som omfatter funksjonsavvik (for kroppsfunksjoner), aktivitetsbegrensninger og deltagelsesinnskrenkninger. Miljøfaktorer beskriver hindere og fremmede faktorer med virkning på funksjon, utførelse og deltagelse hos barn og ungdom.

Informasjonen i hvert av ICF-CYs domener klassifiseres til ett av fire nivåer med koder som består av en bokstav (x) og ett eller flere sifre (n): 1. nivå (xn), 2. nivå (xnnn), 3. nivå (xnnnn) og 4. nivå (xnnnnn).² Bokstavposisjonen i kodene er **b** for koder i kroppsfunksjoner (body functions), **s** for kroppsstrukturer, **d** for aktiviteter og deltagelse og **e** for miljøfaktorer (environmental factors). De universelle³ modifikatorene med verdier fra 0 = Intet problem til 4 = totalt problem settes inn etter skillepunktet for å angi i hvilken grad en funksjon eller aktivitet skiller seg fra en forventet eller typisk tilstand. For det negative aspektet av miljøfaktorer graderes hinderet, mens positiv modifikator (som angis med +tegn i stedet for skillepunktum) graderer fremmede virkning av miljøfaktorer.

Informasjonen som registreres med ICF-CY kan ha en rekke anvendelser, inklusive kliniske, administrative, overvåking, planlegging eller forskning. I ethvert kasus kan kategoriene i ICF-CY brukes til å registrere et enkeltstående problem eller en profil som beskriver et barns problemer med helse og funksjon. I klinisk anvendelse kan kategoriene i ICF-CY brukes til oppsummering av resultatene av bedømmelse, klargjøring av diagnostisk informasjon og tjene som grunnlag for planlagte tiltak. For administrative formål kan informasjon som gjelder indikasjon for tiltak, tjenesteytelse og betaling, eller planlagt oppfølging registreres med ICF-CY-koder. I anvendelse for overvåking av tiltak kan et begrenset kodesett fra ICF-CY velges ut for å standardisere datainnsamlingsprosedyrer på tvers av instrumenter og over et tidsrom for å dokumentere forekomsten av tilstander, planlegge tjenestebehov og mønstre for tjenesteforbruk. Med hensyn til tjenestestrategier kan det begrepsmessige rammeverket i ICF-CY brukes til å definere interesseområder, for eksempel å skille mellom *aktiviteter* og *deltagelse*. Et sett av kategorier innenfor et kapittel kan også brukes til å markere et fokus for strategi, for eksempel barns rett til undervisning (deltagelse). I forskning kan utvalgte kategorier i ICF-CY brukes til å standardisere kriterier for å delta, valg av bedømmelsesprosedyrer og definisjon av utfall. Ved alle anvendelser av ICF-CY bør foreldre, barn og ungdom inkluderes så sant det er mulig.

4.2 Trinn i bruken av ICF-CY

Klassifikasjon og koding av funksjonshemming hos barn og ungdom er en kompleks aktivitet som krever at man tar i betraktning betydningsfulle begrensninger av kroppsfunksjoner, kroppsstrukturer, aktiviteter og deltagelse i sammenheng med de fysiske, sosiale og psykiske utviklingsprosessene. Generelle koderetningslinjer er gitt i Vedlegg 2 til hovedutgaven ICF, og tilfører informasjon om prosessen ved tildeling av koder for helse og helserelaterte tilstander for individer. Det er sterkt å anbefale at brukere gjennomgår disse retningslinjene og skaffer seg øvelse i bruken av ICF-CY før klassifikasjonsvirksomhet innledes. Nøyaktig koding av manifestert funksjonshemming hos barn og ungdom krever kunnskap om endringene i funksjon som er tilknyttet vekst og utvikling, så vel som ferdighet i å skille mellom utviklingsforandringer som er innenfor normalområdet og forandringer som er atypiske. Funksjonsforandringer er å forvente som ledd i "typisk funksjonsnivå" hos et barn, derfor er det viktig å være klar over at "det normale" er aldersavhengig og innebærer en forståelse av hva som er "normalt funksjonsnivå" til en gitt tid. Av videre betydning er kunnskap om den modererende rolle miljøet spiller for normal funksjonsnivå hos barn og ungdom. Klassifikasjonens enhet i ICF-CY er ikke en diagnose hos barnet, men en profil over barnets funksjon. Formålet med ICF-CY er å beskrive arten og alvorlighetsgraden i begrensninger av barnets funksjonsnivå og påvisning av miljøfaktorer som påvirker slik funksjon. Selv om kodingen kan utføres for flere forskjellige formål bør det følges en konsekvent tilnærming for å fremskaffe pålitelige og valide data. Ved all bruk av ICF-CY er det obligatorisk at tildeling av koder skal bygge på primærinformasjon i form av direkte måling eller bedømmelse, observasjon, førstehånds intervju og eller profesjonell bedømmelse. Det erkjennes at formålet med bruk av ICF-CY vil avgjøre detaljeringsgraden ved koding fra kliniske situasjoner til befolkningsundersøkelser. Følgende trinn utgjør en veiledning for brukere i valg av ICF-CY-kategorier og koder i forbindelse med problemer hos barn og ungdom:

² Dette er WHO's beskrivelse av kodehierarkiet. Den er feilaktig. Det er i virkeligheten 6 nivåer. Se kommentar til norsk utgave etter dette kapitlet, før kasesresyméene.

³ Alle modifikatorer brukes til slik gradering, unntatt i kroppsstrukturer, hvor andre modifikator angir arten av strukturelt avvik og den foreslåtte tredje modifikator angir topografi.

1. Bestem hvilken informasjon som er tilgjengelig for koding og avgjør hvilken dimensjon den gjelder – kroppsfunksjoner, kroppsstrukturer, aktiviteter og deltagelse eller miljøfaktorer.
2. Finn hvilken firetegnkode i hvilket kapittel i den aktuelle dimensjonen som passer best til den informasjon som skal kodes.
3. Les beskrivelsen til firetegnskoden og vær oppmerksom på inklusjons- og eksklusjonskriterier som knytter seg til beskrivelsen.
4. Gjennomgå inklusjons- og eksklusjonsmerknader som gjelder koden, og følg disse instruksjonene.
5. Avgjør om informasjonen som skal kodes samsvarer med firetegnsnivået eller om en eventuelt mer detaljert beskrivelse på fem- eller sekstegsnivå bør overveies.
6. Oppsøk det kodenivå hvor koden som passer best til informasjonen som skal kodes finnes.
7. Velg kode og gjennomgå tilgjengelig informasjon for å velge en verdi for den universelle modifikatoren som bestemmer graden av problemet (fra 0 = intet problem til 4 = totalt problem, og for miljøhindere fra 0 = intet hinder eller fremmede virkning fra 0 = ingen fremmede virkning til +4 totalt fremmede virkning).
8. Tildel kode med modifikator(er) på fire-, fem- eller sekstegsnivå. Eksempel: a115.2 for moderat vanskelighet med å lytte.
9. Gjenta trinnene 1-8 for hver manifestasjon av funksjon eller funksjonshemming av interesse for koderegistrering og hvor informasjon er tilgjengelig.
10. Foreldre og forbrukere kan delta i prosessen ved å fylle ut alderstilpassede spørreskjemaer som tillater at spesifikke funksjonsområder som er gjenstand for bekymring settes i fokus, men før fulle evalueringer og koder velges av en helsefagperson eller et helsefagteam.

4.3 Konvensjoner

Hovedkonvensjonene for denne klassifikasjonen finnes i ICF hovedklassifikasjonens innledningskapittel og vedleggene, som også bør leses grundig før ICF-CY tas i bruk. Disse konvensjonene omfatter merknader, eksklusjonsbetingelser og definisjoner for kategorier betegnet som "annen spesifisert" og "uspesifisert". Det er flere tilleggskonvensjoner som fremkommer i ICF-CY.

1. Med hensyn til definisjonene av negative aspekter av kroppsfunksjoner, kroppsstrukturer, og aktiviteter og deltagelse ble termen "forsinkelse" lagt til for å gjenspeile det faktum at et problem i noen av disse dimensjonene også kan dreie seg om et utviklingsmessig etterslep.
2. I en beslektet konvensjon kan forsinkelsesbegrepet også anvendes på modifikatornivåene fra 0 = ingen forsinkelse til 4 = total forsinkelse.

4.4 Bevismateriale for koding

ICF-CY er en klassifikasjon av kroppsfunksjoner, kroppsstrukture, aktiviteter og deltagelse og miljøfaktorer uttrykt i nøytrale termer. Dokumentasjon av et barns problemer ved tildeling a koder forutsetter bruk av den universelle modifikatoren. Tildeling av koder må ikke bygge på antatte sammenhenger, men krever eksplisitt informasjon om problemene i området av interesse.

Som notert ovenfor, kan holdepunkter for koding være i form av direkte måling eller bedømmelse, observasjon, intervju med den som blir vurdert og/eller profesjonell bedømmelse. Selv om den spesifikke typen holdepunkt vil være avhengig av interessen og formålet for kodingen, må man anstrenge seg til det ytterste for å fremskaffe den mest objektive informasjon man kan få. Direkte måling i form av laboratorie-, biomedisinske eller antropometriske data utgjør passende informasjon for kroppsfunksjoner og –strukturer. For aktiviteter og deltagelse kan direkte bedømmelse utføres med et bredt spektrum av standardiserte instrumenter og andre hjelpemidler som bidrar med data som er spesifikke for et problemområde av interesse. I begge disse

sammenhengende kan målinger eller bedømmelser som bygger på normative data lette omsetningen til korresponderende modifikatornivå i form av persentilverdier eller enheter for standardavvik. For tiden finnes det instrumenter og hjelpemidler som kan brukes som holdepunkt for tildeling av koder, men samsvaret med spesifikke kategorier i ICF-CY er begrenset. Når det søkes etter passende instrumenter oppfordres brukerne til å velge de som har best overensstemmelse med i ICF-CY-kategoriene av interesse, og som har vist seg pålitelige.

Kvalitative beskrivelser av barnet basert på direkte observasjon kan være nyttig for å finne holdepunkter i funksjonsområder hvor bedømmelsesinstrumenter ikke finnes eller ikke er passende for bruken. Et hovedmål for ICF og ICF-CY er å involvere de som undersøkes i å påvise art og gradering av deres funksjonsnivå i sammenheng med miljøet deres. Dette er særlig viktig når det er deltagelse som kodes. Bruk av intervju anbefales for barn og ungdom så sant det er mulig. Med små barn og ved begrensede verbale ferdigheter må den primære omsorgsperson tjene som vikarierende intervjuobjekt. Til sist kan holdepunkter for koding bygge på profesjonell bedømmelse ut fra forskjellige informasjonskilder, inklusive journalmateriale, observasjon og andre former for klientkontakt.

Det finnes en rekke ressurser å dra nytte av som holdepunkter for tildeling av koder. Det ligger utenfor rekkevidden av dette dokumentet å liste opp instrumenter og metoder for mulig bruk i bedømmelse, men brukerne oppfordres til å sette opp sine egne lister. For dette formål kan brukeren finne det nyttig å gjennomgå eksisterende metoder i referanselitteratur som beskriver et utvalg av metoder som kan anbefales for å bedømme kroppsfunksjoner og –strukturer, aktiviteter og deltagelse og miljøfaktorer. Den voksende interessen for anvendelse av ICF og ICF-CY bidrar til å finne anvendbare instrumenter og utvikle nye metoder tilpasset rammeverket i ICF-CY. Praksismanualen for bruk av ICF i voksenpraksis som American Psychological Association har utviklet kan være en nyttig ressurs. Praksismanualen er utformet for tverrfaglig bruk og tilfører omfattende retningslinjer for hva slags informasjon som trenges for å tildele koder av alle kategorier. Til slutt er det sannsynlig at det blir økende tilgjengelighet av opplæringsmanualer og –kurs når ICF-CY tas i bruk til forskjellige formål.

5. Kasusresyméer

Den kortfattede informasjonen som presenteres i kasusresyméene nedenfor er utformet for å illustrere informasjonskildene ved tildeling av ICF-CY-koder for problemer som manifesterer seg hos barn. I faktisk praksis vil den tilgjengelige informasjonen om et barn helt klart være mer omfattende enn i disse resyméene. Men med den hensikt å illustrere bruken av ICF-CY oppfordres brukeren til å gjennomgå disse kasus og finne koder som gjenspeiler problemene som kjennetegner hvert enkelt barn som presenteres. Som et første skritt kan brukeren finne det nyttig å gjennomgå de overordnede spørsmålene nedenfor og påvise de problemer som måtte være notert i resyméet. Brukeren kan deretter fortsette med rekkefølgen av skritt beskrevet i forrige avsnitt for tildeling av ICF-CY-koder på grunnlag av den informasjon som er tilgjengelig om et barn.

1. Fremviser barnet problemer vedrørende fysiologiske eller psykiske funksjoner?
2. Har barnet problemer med organer, lemmer eller andre kroppsstrukturer?
3. Har barnet problemer med å utføre oppgaver eller handlinger?
4. Har barnet problemer med å engasjere seg i roller som er naturlige for alderen?
5. Finnes det miljøfaktorer som hindrer eller fremmer barnets funksjoner?

Kasus 1

Pike, 3 år

C er en tre år gammel pike, født etter et ukomplisert svangerskap. Hun har en sykehistorie med medfødt hjertefeil korrigeret ved to operasjoner tidlig i livet. Hun fortsetter å ha hyppige øvre luftveisinfeksjoner og mellomørebetennelse, som later til å ha affisert hørselen.

C bor hos sin mor i en leilighet i sentrum av en storby og får helsehjelp ved en klinikk på et sykehus i byen. Faren forlot familien kort etter at C ble født og betaler ikke barnebidrag. C tas hånd om av en nabo om dagen

mens moren arbeider på en lokal butikk. Når moren må arbeide i helgen oppholder C seg sammen med sine søsken hos bestemoren. C er et alvorlig anlagt barn som ikke har lett for å smile eller le. Hun tilbringer mye av tiden i enkel lek med gjenstander for seg selv og har ikke mye samkvem med andre barn. Hun liker ting som lager lyder når de skyves eller trekkes, og vil leke med dem i lange tidsrom. Men bortsett fra dette blir hun lett distraheret. Når hun ikke er opptatt med noe annet, er hun tilbøyelig til å gynge kroppen frem og tilbake. Hun lærte ikke å gå før for tre måneder siden og kan ikke gå i trapper uten å bli holdt i hånden. Hun har et ordforråd på ca. 20 ord som er forståelige – slike som ”min”, ”mer”, ”kloss”, ”jus” og et større vokabular som er uforståelig. En yndlingsaktivitet er å sitte på morens fang og bli lest for. Hun vil peke på velkjente bilder, men har vanskelig for å lære navn på ting i bildene. Når hun blir ropt på svarer hun ofte ikke, og er ofte tilsynelatende ikke oppmerksom på at folk omkring henne snakker. Årsaken til disse adferdsproblemene er uklar, men kan skyldes hørselstap på grunn av hyppig mellomørebetennelse. En bedømmelse utført da hun var 24 måneder gammel viste at hennes utviklingsnivå svarte til 17 måneders alder. Spesielt var det forsinket utvikling av mottak og ytring av språk. Hørselsundersøkelse viste et moderat, dobbeltsidig hørselstap.

Angående de fem spørsmålene gjengitt ovenfor, antyder dette barnets problemer koding i kapitlene 1, 2, 4 og 7 i dimensjonen kroppsfunksjoner. For aktiviteter og deltagelse kunne det overveies om koder fra kapitlene 1, 3, 4, 7 og 8 ville komme til anvendelse. Koder som beskriver arten av hindere og fremmede faktorer kunne omfatte noen som finnes i kapitlene 1 og 3 i dimensjonen miljøfaktorer.

Kasus 2

Gutt, 10 år

T er en ti år gammel gutt som ble henvist til en klinikk for evaluering etter å ha gjennomlevd omfattende lærevansker i de to foregående skoleår. På grunnlag av observasjon er det klart at han har betydelige problemer med å konsentrere seg om skolearbeidet og blir meget lett distraheret. Foreldrene melder at T er ”bortreist” hele tiden og det virker ikke som han hører etter. I følge foreldrene og lærerne har han vanskelig for å holde seg i ro i lengre stunder, både hjemme og på skolen. For tiden medfører dette at han har vanskelig for å fullføre pålagte oppgaver i klasseværelset. Han har spesielt vanskeligheter med å huske stoff han har lest. Han står nå til stryk i alle skolefag og hans lese- og skriveferdige svarer til 2. klasse-nivået. Han har også tilpasningsvanskeligheter i sosiale situasjoner som omfatter andre barn.

Både på skolen og hjemme er T's lærer og foreldre bekymret for hans hyperaktivitet og det forhold at han ikke later til å være i stand til å tenke seg om før han gjør noe. Dette viser seg tydelig i hans sosiale adferd når han ikke venter på tur i spill og sport og hjemme når han sykler ut i en tett trafikkert gate uten å se seg for. En rekke forskjellige tiltak har vært forsøkt for å hjelpe T til å gjøre sine oppgaver i klasseværelset, men disse har ikke ført til bedret utførelse. Selv om familien har hatt motstand mot å overveie medisinerer har T nylig vært hos sin barnelege og sentralstimulerende medisinerer er blitt ordinert for hans hyperaktivitet. I forbindelse medmedikamentutprøvingen utformer skolen en omfattende plan for å støtte T i klasseværelset.

Problemene som denne ti år gamle gutten frembyr omfatter en rekke koder i kroppsfunksjonsdimensjonen kapittel 1. For aktiviteter og deltagelse inneholder kapitlene 1, 2, 3, 7 og 8 koder som kan anvendes for å dokumentere hans forhøyede nivå av aktivitetsbegrensninger og deltagerensinnskrenkninger hva angår å mestre sosiale situasjoner og skoleoppgaver i klasserommet. Anvendbare koder for å beskrive relevante miljøfaktorer ville omfatte noen i kapitlene 1 og 5.

Kasus 3

Pike, 14 år

J er en 14 år gammel pike som bor hos foreldrene sine i en liten by. Hun har alvorlig astma som ble oppdaget da hun var ganske liten. I tillegg til forhøyet reaksjon på spesifikke allergener, utløses hennes astmaanfall også av fysiske anstrengelser, kald luft og når hun føler angst. Disse anfallene varer minst en time eller to og forekommer flere ganger i uken. Hun har fått ordinert bronkodilaterende medikasjon og skal bruke en forstøver i forebyggende øyemed. Men det siste året har J slurvet med behandlingsregimet, med det resultat at de akutte episodene kommer hyppigere. Fra hun gikk i førskoleklasse til nå har hennes skolegang vært preget av hyppig fravær. Resultatet har vært at hennes prestasjoner på skolen har vært vedvarende dårlige, og selv om hun ikke har strøket, sakker hun stadig mer akterut i forhold til klassekameratene.

Hun er nå i åttende klasse i den lokale ungdomsskolen. Fordi fysiske anstrengelser utløser akutte anfall, har hun ikke deltatt i skolens fysiske fostring og driver ingen regelmessig fysisk aktivitet. Hun er ofte borte fra skolen, og holder seg da hjemme hvor hun ser på TV og småpiser. Som følge av dette har hun gått betydelig opp i vekt det siste året. På grunn av det store fraværet har J ikke fått dannet en vedvarende vennekrets på skolen. J melder at hun føler seg annerledes enn andre og isolert fra sine klassekamerater. Foreldrene hennes er blitt meget bekymret over hennes fysiske og følelsesmessige helse, og søker legehjelp for henne.

Den kroniske helsetilstanden til denne tenåringsen viser seg ved problemer som ville fanges opp primært i kroppsfunksjonskoder fra kapitlene 1, 4 og 5. Med hensyn til aktiviteter og deltagelse ville de mest anvendbare koder finnes i kapitlene 2, 5, 7, 8 og 9. Og til slutt vil den betydelige rolle av naturlige miljøfaktorer og medikasjon ved astma, så vel som de tilhørende konsekvenser av sosial isolering finne passende koder i miljøfaktorkapitlene 1, 2 og 3 for å dokumentere hindere som dette unge mennesket møter.

Norsk kommentar til beskrivelsen av kodehierarkiet

WHOs beskrivelse av kodestrukturen i ICF (og derav også ICF-CY) som gjengitt i punkt 4.1 ovenfor er misvisende. Hierarkiet har 6 nivåer, som fremgår av et eget felt for dette i den originale Access-databasen for ICF og er slik ovenfra og ned:

1. Dimensjon

Dette er de fire delklassifikasjonene, som er kodet med en bokstav. Av ukjent grunn anerkjenner ikke WHO dette som et hierarkisk nivå, og begynner tellingen av nivåer først på kapittelnivå og fortsetter på firetegns kodenivå. Men dimensjonen er representert ved første posisjon, alfabetisk i fire-, fem-, og sekstegnskodene. Første dimensjon, kroppsfunksjoner (body functions), er representert ved bokstaven **b**, andre dimensjon, kroppsstrukturer ved bokstaven **s**, tredje dimensjon, aktiviteter og deltagelse er representert ved bokstaven **d**, som ved koderegistrering skal erstattes med **a** når registreringen gjelder aktivitet og **p** for deltagelse (participation), og den siste dimensjonen, miljøfaktorer (environmental factors) er representert ved **e**.

2. Kapittel

Dette er ifølge WHO første hierarkiske nivå, representert ved et siffer, som ikke inngår i kodene. Dessverre er kapitlene nummerert med ett siffer, som ikke er unikt for den enkelte dimensjon. I norsk utgave av ICF og ICF-CY har vi derfor satt dimensjonsbokstaven foran sifferet, slik at for eksempel første kapittel i kroppsfunksjoner ikke er angitt som **1**, men som **b1**.

3. Blokk

Dette nivået fornektes av WHO, som beskriver dette som overskrifter til en gruppe firetegnskoder. Men blokkene er logisk meningsfulle som hierarkisk nivå, og det er laget en firetegnskode for uspesifiserte og andre spesifiserte kategorier (altså slike som ikke har egen representasjon i kodeverket) for hver blokk. Blokknivået er ikke representert i 4-6-tegnskodene, kun ved et firetegnskodeintervall i overskriften, for eksempel *Overordnede mentale funksjoner (b110-b139)*. Parentesinnholdet kan tjene som kode for blokkene ved databaseoperasjoner.

Ikke alle kapitlene er inndelt i blokker. Blokknivået vil da være identisk med hele kapittelet, og er satt inn i databasen, men ikke gjengitt i ICF-dokumentet. I de blokkinndelte kapitlene er det på slutten to samlekode for andre kategorier og uspesifiserte. Disse to samlekodene ikke tilordnet noen blokk, selv om resten av kapittelet er blokkinn delt. Dette korrupperer databasen. I norsk utgave har vi derfor satt inn en blokk for disse to kodene. I dimensjonene kroppsstrukturer og miljøfaktorer er det ikke blokkinn deling av kapitlene.

4. Firetegnskoder

Betegnes av WHO som 2. nivå (second level), men er altså i virkeligheten fjerde.

5. Femtegnskoder

Betegnes av WHO som 3. nivå (third level) men er i virkeligheten femte. Ikke alle firetegnskategoriene har underinndeling på femtegnsnivå

6. Sekstegnskoder

Betegnes av WHO som 4. nivå (fourth level), men er i virkeligheten sjette. Det er bare et mindre antall femtegnskategorier som har underinndeling på sekstegnsnivå.

6. Anerkjennelse til deltagere i utviklingsprosessen

Takk rettes til:

Institusjoner og grupper:

The National Center on Birth Defects and Developmental Disabilities of the U.S. Centers for Disease Control and Prevention for støtte til WHO's arbeidsgruppe for utviklingen av ICF-CY.

Regional representatives participating meetings of the WHO Work Group in Sverige, Sør-Afrika, Sveits, USA og Thailand.

Personer tilknyttet myndigheter, offentlige og private programmer for barn og ungdom verden rundt som deltok i feltutprøvningsarbeid.

Medlemmer av de nordiske, nederlandske, franske, kinesiske, australske, japanske og nordamerikanske WHO-samarbeidssentrene og tilknyttede offentlige virksomheter.

Fondazione IRCCS Istituto Neurologico C. Besta, Milano, Italia.

IRCCS E. Medea - La Nostra Famiglia Research Group, Italia.

Neuropsychiatric Local Unit 12 - Cossato, Biella, Italia.

Neuropsychiatric Unit, Treviglio, Bergamo, Italia.

Maternal and Infant Local Unit 49 and Rehabilitation Care Local Unit 52, Napoli, Italia.

EducAid, Makedonia.

Epidemiologisk center ved Sosialstyrelsen, Sverige.

OVCI, Usratuna, Juba, Sudan.

Mälardalen universitet og Jönköping universitet, Sverige.

Christian Care Foundation for Children with Disabilities (CCD), Thailand.

Mtendere Mission Hospital, Zambia.

Enkeltpersoner:

Margareta Adolfsson
(Sverige)
Daniela Ajovalasit
(Italia)
Erna Alant (Sør-Afrika)
Francsca Albanesi
(Italia)
Bilijana Ancevska
(Makedonia)
Anica S. Apceva
(Makedonia)
Sanson Baba (Sudan)
Mohammed El Banna
(Egypt)
Stephen Bagnato (USA)

Joaquim Bairrao
(Portugal)
Catherine Barral
(Frankrike)
Jean-Yves Barreyre
(Frankrike)
Fabiola Barron
(Mexico)
Luigi Barruffo (Italia)
Mariamalia Battaglia
(Italia)
Daniela Beretta (Italia)
Lars Berg (Sverige)
Sande S. Bojkovski
(Makedonia)

Debora Bonacina
(Italia)
Gabriella Borri (Italia)
Kristina Bränd Persson
(Sverige)
Scott Brown (USA)
Giovanni Cattoni (Italia)
Diane Caulfield
(Canada)
Elisa Ceppi (Italia)
Alessio Chiusso (Italia)
Annalisa Colpo (Italia)
Maria Antonella
Costantino (Italia)
Guido Corona (Italia)

Wendy Coster (USA)	Olga Jotovska (Makedonia)	Jaime Ponte (Spain)
Marie Cuenot (Frankrike)	Mirjana P. Kjaeva (Makedonia)	Marina S. Pop-Lazarova (Makedonia)
Tora Dahl (Danmark)	Saso S. Kocankovski (Makedonia)	Monica Pradal (Italia)
Katerina Dimitrova (Makedonia)	Petre S. Krstev (Makedonia)	Alberto Raggi (Italia)
Antonella Dimo (Italia)	Oliviera Lekovska (Makedonia)	MMarija Raleva (Makedonia)
Vasilka S. Dimovska (Makedonia)	Markku Leskinen (Finland)	Daria Riva (Italia)
Heloisa Dinubila (Brasil)	Felicia Licciardi (Italia)	Lia Rusca (Italia)
Ivan S. Dvojakov (Makedonia)	Bertilla Magagnin (Italia)	Emanuela Russo (Italia)
Lilly Eriksson (Sverige)	Kofi Marfo (Ghana)	Wasan Saenwian (Thailand)
Maria Isabel Felgueiras (Portugal)	Paolo Marelli (Zambia)	Chariya Saenwian (Thailand)
Patrick Fougeyrollas (Canada)	Elena Maria Mauri (Italia)	Yutaka Sakai (Japan)
Guido Fusaro (Italia)	Liliana Mayo (Peru)	Marco Sala (Sudan)
Joanis Gajdazis (Makedonia)	Sharynne McLeod (Australia)	Anita Scarborough (USA)
Mats Granlund (Sverige)	Janice Miller (Canada)	Carlo Sorella (Italia)
Marjorie Greenberg (USA)	Barbara Orlandi (Italia)	Hashem Taqi (Kuwait)
Enrico Gruppi (Italia)	Lidja S. Parlic (Makedonia)	Travis Threats (USA)
Elisa Facelli (Zambia)	Sabrina Pasqualotti (Italia)	Akio Tokunaga (Japan)
Heidi Feldman (USA)	Snezana D. Pejkovska (Makedonia)	Fulvia V. Tomatis (Makedonia)
Guido Fusaro (Italia)	Anastasija S. Petrova (Makedonia)	Halla Tulinius (Island)
Simon Haskell (Sveits)	Alfredo Pisacane (Italia)	Ko-Chih Tung (Thailand)
Nina Ibragimova (Sverige)	Camilla Pisoni (Italia)	Milka S. Vancova (Makedonia)
sister Irina (Zambia)	Christian Plebst (Argentina)	Julija S. Vasileva (Makedonia)
Teuta Jakupi (Makedonia)	Mia Pless (Sverige)	Antonella Vaudano (Italia)
Nikola Jankov (Makedonia)	Gianni de Polo (Italia)	Gianpiero Vellar (Italia)
		Regina Ylvén (Sverige)
		Anna Zana (Italia)
		Qiu Zhuoying (China)

Helsedirektoratets referansegruppe for norsk oversettelse av ICF-CY:

Asbjørn Haugsbø (leder)	Jorunn Søyby
Erik Bautz-Holter	Oddrun Linge
Søren Brage	Sigrid Østensjø
Håkon Dalen	Randi Wågås Aas
Margreth Grotle	Elisabeth Ursfjord
Ingeleiv Haugen	Jostein Ven (sekretær)
Tormod Jaksholt	Glen Thorsen (oversetter)
Elisabeth Vatten	

ICF-CY

Oversikt over kategorier
på firetegnsnivå

KROPPSFUNKSJONER

Kapittel b1 Mentale funksjoner

Overordnede mentale funksjoner (b110-b139)

- b110 Bevissthetsfunksjoner
- b114 Orienteringsfunksjoner
- b117 Intellektuelle funksjoner
- b122 Overordnede psykososiale funksjoner
- b125 Tilbøyeligheter og intrapersonelle funksjoner
- b126 Temperament og personlighet
- b130 Energi og handlekraft
- b134 Søvn
- b139 Andre og uspesifiserte overordnede mentale funksjoner

Spesifikke mentale funksjoner (b140-b189)

- b140 Oppmerksomhetsfunksjoner
- b144 Hukommelsesfunksjoner
- b147 Psykomotoriske funksjoner
- b152 Emosjonelle funksjoner
- b156 Persepsjonsfunksjoner
- b160 Tenkefunksjoner
- b163 Basale kognitive funksjoner
- b164 Høyere kognitive funksjoner
- b167 Mentale språkfunksjoner
- b172 Regnefunksjoner
- b176 Styring av sammensatte bevegelser
- b180 Selvopplevelse og tidsoppfatning
- b189 Andre og uspesifiserte spesifikke mentale funksjoner

Andre og uspesifiserte mentale funksjoner (b198-b199)

- b198 Andre mentale funksjoner
- b199 Uspesifiserte mentale funksjoner

Kapittel b2 Sansefunksjoner og smerte

Syn og tilhørende funksjoner (b210-b229)

- b210 Synsfunksjoner
- b215 Synsfremmede funksjoner av strukturer i og omkring øyet
- b220 Sansefølelser forbundet med øyet og tilhørende strukturer
- b229 Andre og uspesifiserte synsrelaterte funksjoner

Hørsel og vestibularisfunksjoner (b230-b249)

- b230 Hørselsfunksjoner
- b235 Vestibularisfunksjoner
- b240 Sansefølelser i tilknytning til hørsel og vestibularisfunksjoner
- b249 Andre og uspesifiserte hørsels- og vestibularisfunksjoner

Øvrige sansefunksjoner (b250-b279)

- b250 Smakssans
- b255 Luktesans
- b260 Proprioseptiv sans
- b265 Berøringsans
- b270 Sansefunksjoner for temperatur og andre stimuli
- b279 Andre eller uspesifiserte øvrige sansefunksjoner

Smerte (b280-b289)

- b280 Smertesans
- b289 Annen eller uspesifisert smertesans

Andre og uspesifiserte sansefunksjoner (b298-b299)

- b298 Andre sansefunksjoner
- b299 Uspesifiserte sansefunksjoner

Kapittel b3 Stemme- og talefunksjoner**Stemme- og talefunksjoner (b310-b399)**

- b310 Stemmefunksjoner
- b320 Uttalefunksjon
- b330 Taleflyt og talerytme
- b340 Øvrige stemmefunksjoner
- b398 Andre stemme- og talefunksjoner
- b399 Uspesifiserte stemme- og talefunksjoner

Kapittel b4 Kretsløps-, blod-, immun- og respirasjonsfunksjoner**Kretsløpssystemets funksjoner (b410-b429)**

- b410 Hjertefunksjoner
- b415 Blodkarfunksjoner
- b420 Blodtrykksfunksjoner
- b429 Andre og uspesifiserte kretsløpssystemfunksjoner

Blodfunksjoner, bloddannelse og immunfunksjoner (b430-b439)

- b430 Blodfunksjoner og bloddannelse
- b435 Immunfunksjoner
- b439 Andre og uspesifiserte blod- og immunfunksjoner

Respirasjonsfunksjoner (b440-b449)

- b440 Respirasjon
- b445 Respirasjonsmuskelfunksjoner
- b449 Andre og uspesifiserte respirasjonsfunksjoner

Øvrige funksjoner og sansefølelser i kretsløps- og respirasjonssystemene (b450-b469)

- b450 Respiratoriske tilleggsfunksjoner
- b455 Fysisk kondisjon
- b460 Sansefølelser med tilknytning til kretsløps- og respirasjonsfunksjoner
- b469 Andre og uspesifiserte funksjoner og sansefølelser i kretsløps- og respirasjonssystemet

Andre og uspesifiserte kretsløps-, blod-, immun- og respirasjonsfunksjoner (b498-b499)

- b498 Andre kretsløps-, blod-, immun- og respirasjonsfunksjoner
- b499 Uspesifiserte kretsløps-, blod-, immun- og respirasjonsfunksjoner

Kapittel b5 Fordøyelse, stoffskifte og indresekretoriske funksjoner**Fordøyelsesfunksjoner (b510-b539)**

- b510 Nærings- og væskeinntak
- b515 Fordøyelse
- b520 Næringsopptak
- b525 Avføringsfunksjoner
- b530 Regulering av kroppsvekt
- b535 Sansefølelser fra fordøyelsessystemet
- b539 Andre og uspesifiserte fordøyelsesfunksjoner

Stoffskifte og indresekretoriske funksjoner (b540-b560)

- b540 Generelle stoffskiftefunksjoner
- b545 Væske-, mineral- og elektrolyttbalanse
- b550 Temperaturregulering
- b555 Indresekretoriske funksjoner

- b559 Andre og uspesifiserte stoffskifte- og indresekretoriske funksjoner
- b560 Funksjoner for å opprettholde vekst

Andre og uspesifiserte fordøyelses-, stoffskifte- og indresekretoriske funksjoner (b598-599)

- b598 Andre fordøyelses-, stoffskifte- og indresekretoriske funksjoner
- b599 Uspesifiserte fordøyelses-, stoffskifte- og indresekretoriske funksjoner

Kapittel b6 Urinsystemets funksjoner, kjønnsfunksjoner og forplantning

Urinsystemets funksjoner (b610-b639)

- b610 Urinutskillelse
- b620 Vannlatingsfunksjoner
- b630 Sansefølelser med tilknytning til urinsystemets funksjoner
- b639 Andre og uspesifiserte funksjoner av urinsystemet

Kjønnsfunksjoner og forplantning (b640-b679)

- b640 Kjønnsfunksjoner
- b650 Menstruasjonsfunksjoner
- b660 Forplantningsfunksjoner
- b670 Sansefølelser med tilknytning til kjønnsfunksjoner og forplantning
- b679 Andre og uspesifiserte kjønns- og forplantningsfunksjoner

Andre og uspesifiserte urinveis-, kjønns- og forplantningsfunksjoner (b698-b699)

- b698 Andre urinveis-, kjønns- og forplantningsfunksjoner
- b699 Uspesifiserte urinveis-, kjønns- og forplantningsfunksjoner

Kapittel b7 Nerve-, muskel-, skjelett- og bevegelsesrelaterte funksjoner

Ledd- og knokkelfunksjoner (b710-b729)

- b710 Leddbevegelse
- b715 Leddstabilitet
- b720 Knokkelbevegelse
- b729 Andre og uspesifiserte ledd og knokkelfunksjoner

Muskelfunksjoner (b730-b749)

- b730 Muskelstyrke
- b735 Muskeltonus
- b740 Muskelutholdenhet
- b749 Andre og uspesifiserte muskelfunksjoner

Bevegelsesfunksjoner (b750-b789)

- b750 Motoriske reflekser
- b755 Større ufrivillige bevegelsesreaksjoner
- b760 Kontroll av viljestyrte bevegelser
- b761 Spontane bevegelser
- b765 Ufrivillige muskelbevegelser
- b770 Gangmønster
- b780 Sansefølelser i forbindelse med muskler og bevegelsesfunksjoner
- b789 Andre og uspesifiserte bevegelsesfunksjoner

Andre og uspesifiserte nerve-, muskel-, skjelett- og bevegelsesfunksjoner (b798-b799)

- b798 Andre nerve-, muskel-, skjelett- og bevegelsesfunksjoner
- b799 Uspesifiserte nerve-, muskel-, skjelett- og bevegelsesfunksjoner

Kapittel b8 Huden og tilhørende strukturers funksjoner

Hudfunksjoner (b810-b849)

- b810 Hudens beskyttelsesfunksjoner
- b820 Hudtilheling
- b830 Øvrige hudfunksjoner

- b840 Hudens sansefølelser
- b849 Andre og uspesifiserte hudfunksjoner

Hår- og neglefunksjoner (b850-b869)

- b850 Hårfunksjoner
- b860 Neglefunksjoner
- b869 Andre og uspesifiserte hår- og neglefunksjoner

Andre og uspesifiserte funksjoner av hud og tilhørende strukturer (b898-b899)

- b898 Andre funksjoner av hud og tilhørende strukturer
- b899 Uspesifiserte funksjoner av hud og tilhørende strukturer

KROPPSSTRUKTURER

Kapittel s1 Nervesystemets strukturer

- s110 Hjernens struktur
- s120 Ryggmargen og tilhørende strukturer
- s130 Hjerne- og ryggmargshinnenes strukturer
- s140 Det sympatiske nervesystems struktur
- s150 Det parasympatiske nervesystems struktur
- s198 Andre strukturer i nervesystemet
- s199 Uspesifiserte strukturer i nervesystemet

Kapittel s2 Øye, øre og tilhørende strukturer

- s210 Øyehulens struktur
- s220 Øyeeplets struktur
- s230 Strukturer i øyets omgivelser
- s240 Det ytre øres struktur
- s250 Mellomørets struktur
- s260 Det indre øres struktur
- s298 Andre strukturer tilhørende øye og øre
- s299 Uspesifiserte strukturer tilhørende øye og øre

Kapittel s3 Stemme- og taledannende strukturer

- s310 Nesens struktur
- s320 Munnens struktur
- s330 Svelgets struktur
- s340 Strupens struktur
- s398 Andre stemme- og taledannende strukturer
- s399 Uspesifiserte stemme- og taledannende strukturer

Kapittel s4 Strukturer tilhørende kretsløpssystemet, blodsystemet, det immunologiske system og respirasjonssystemet

- s410 Kretsløpssystemets struktur
- s420 Immunsystemets struktur
- s430 Respirasjonssystemets struktur
- s498 Andre strukturer tilhørende kretsløps-, blod-, immun- og respirasjonssystemene
- s499 Uspesifiserte strukturer tilhørende kretsløps-, blod-, immun- og respirasjonssystemene

Kapittel s5 Strukturer tilhørende fordøyelse, stoffskifte og endokrinssystemet

- s510 Spyttkjertlenes struktur
- s520 Spiserørets struktur
- s530 Magesekkens struktur
- s540 Tarmenes struktur
- s550 Bukspyttkjertelens struktur
- s560 Leverens struktur
- s570 Galleveienes struktur
- s580 De indresekretoriske kjertlers struktur
- s598 Andre strukturer med tilknytning til fordøyelsessystemet, stoffskifte og endokrinssystemet
- s599 Uspesifiserte strukturer med tilknytning til fordøyelsessystemet, stoffskifte og endokrinssystemet

Kapittel s6 Strukturer med tilknytning til urinsystemet, kjønnsorganene og forplantningen

- s610 Urinsystemets struktur
- s620 Bekkenbunnens struktur
- s630 Kjønnsorganenes strukturer
- s698 Andre strukturer med tilknytning til urinsystemet, kjønnsorganene og forplantningen
- s699 Uspesifiserte strukturer med tilknytning til urinsystemet, kjønnsorganene og forplantningen

Kapittel s7 Bevegelsesapparatets strukturer

- s710 Hode- og halsregionens struktur
- s720 Skulderregionens struktur
- s730 Overekstremitetens struktur
- s740 Bekkenregionens struktur
- s750 Underekstremitetens struktur
- s760 Bryst- og bukregionens og ryggens struktur
- s770 Øvrige muskel- og skjelettstrukturer tilhørende bevegelsesapparatet
- s798 Andre strukturer i bevegelsesapparatet
- s799 Uspesifiserte strukturer i bevegelsesapparatet

Kapittel s8 Hud og tilhørende strukturer

- s810 Hudområdenes strukturer
- s820 Kjertelstrukturer i huden
- s830 Neglenes struktur
- s840 Hårvekstens strukturer
- s898 Andre strukturer i hud og tilhørende strukturer
- s899 Uspesifiserte strukturer i hud og tilhørende strukturer

AKTIVITETER OG DELTAGELSE**Kapittel d1 Læring og kunnskapsanvendelse*****Måltrettet bruk av sansene (d110-d129)***

- d110 Betrakte
- d115 Lytte
- d120 Annen måltrettet bruk av sansene
- d129 Andre eller uspesifiserte måltrettede sansefunksjoner

Grunnleggende læring (d130-d159)

- d130 Gjøre etter
- d131 Læring ved handling med gjenstander
- d132 Tilegne seg informasjon
- d133 Tilegne seg språk
- d134 Tilegne seg et nytt språk
- d135 Innøving
- d137 Tilegne seg begreper
- d140 Lære å lese
- d145 Lære å skrive
- d150 Lære å regne
- d155 Tilegne seg ferdigheter
- d159 Andre og uspesifiserte former for grunnleggende læring

Anvende kunnskap (d160-d179)

- d160 Feste oppmerksomheten
- d161 Styre oppmerksomheten
- d163 Tenke
- d166 Lese
- d170 Skrive
- d172 Regne
- d175 Løse problemer
- d177 Ta beslutninger
- d179 Annen spesifisert og uspesifisert anvendelse av kunnskap

Annen og uspesifisert læring og anvendelse av kunnskap (d198-d199)

- d198 Annen spesifisert læring og anvendelse av kunnskap
- d199 Uspesifisert læring og anvendelse av kunnskap

Kapittel d2 Allmenne oppgaver og krav

- d210 Utføre en enkeltstående oppgave
- d220 Utføre multiple oppgaver
- d230 Utføre daglige rutiner
- d240 Mestre påkjenninger og andre psykiske krav
- d250 Holde styr på egen adferd
- d298 Andre allmenne oppgaver og krav
- d299 Uspesifiserte allmenne oppgaver og krav

Kapittel d3 Kommunikasjon***Kommunikasjon - forstå (d310-d329)***

- d310 Forstå talte ytringer
- d315 Forstå ytringer uten ord
- d320 Forstå ytringer på tegnspråk
- d325 Forstå skriftlige ytringer
- d329 Forstå ytringer formidlet på annen spesifisert eller uspesifisert måte

Kommunikasjon - ytre seg (d330-d349)

- d330 Tale
- d331 Preverbal vokalisering
- d332 Synge
- d335 Ytre seg uten ord
- d340 Ytre seg på tegnspråk
- d345 Ytre seg skriftlig
- d349 Annen spesifisert eller uspesifisert frembringelse av ytringer

Samtale og bruk av kommunikasjonsteknikk (d350-d369)

- d350 Samtale
- d355 Diskusjon
- d360 Bruke kommunikasjonsutstyr og -metoder
- d369 Annen spesifisert eller uspesifisert form for samtale eller bruk av kommunikasjonsteknikk

Annen og uspesifisert form for kommunikasjon (d398-d399)

- d398 Annen form for kommunikasjon
- d399 Uspesifisert form for kommunikasjon

Kapittel d4 Mobilitet***Endre og opprettholde kroppsstilling (d410-d429)***

- d410 Endre grunnleggende kroppsstillinger
- d415 Opprettholde en kroppsstilling
- d420 Forflytte seg
- d429 Annen eller uspesifisert form for å endre og opprettholde kroppsstilling

Bære, flytte og håndtere gjenstander (d430-d449)

- d430 Løfte og bære gjenstander
- d435 Flytte gjenstander med beina
- d440 Finere håndbevegelser
- d445 Bruke hender og armer
- d446 Finere fotbevegelser
- d449 Andre eller uspesifiserte former for å bære, flytte og håndtere gjenstander

Gå og bevege seg omkring (d450-d469)

- d450 Gå
- d455 Bevege seg omkring

- d460 Bevege seg omkring på ulike steder
- d465 Bevege seg omkring ved hjelp av utstyr
- d469 Andre eller uspesifiserte former for å gå og bevege seg omkring

Bevege seg omkring med transportmidler (d470-d489)

- d470 Bruke transportmidler
- d475 Føre et transportmiddel
- d480 Ri på dyr i transportøyemed
- d489 Bevege seg omkring med andre eller uspesifiserte transportmidler

Andre og uspesifiserte former for mobilitet (d498-d499)

- d498 Andre former for mobilitet
- d499 Uspesifisert form for mobilitet

Kapittel d5 Egenomsorg

- d510 Vaske seg
- d520 Stelle sine kroppsdelene
- d530 Gå på toalettet
- d540 Kle seg
- d550 Spise
- d560 Drikke
- d570 Ta vare på helsen
- d598 Annen egenomsorg
- d599 Uspesifisert egenomsorg

Kapittel d6 Hjemmeliv***Skaffe seg livsnødvendigheter (d610-d629)***

- d610 Skaffe seg et sted å bo
- d620 Skaffe seg varer og tjenester
- d629 Skaffe seg andre eller uspesifiserte nødvendigheter

Husholdning (d630-d649)

- d630 Lage mat
- d640 Husarbeid
- d649 Andre og uspesifiserte husholdningsoppgaver

Ta vare på husholdningsgjenstander og hjelpe andre (d650-d669)

- d650 Ta vare på husholdningsgjenstander
- d660 Hjelpe andre
- d669 Annet og uspesifisert vedlikehold av husholdningsgjenstander og hjelp til andre

Andre og uspesifiserte aktiviteter i hjemmeliv (d698-d699)

- d698 Annet hjemmeliv
- d699 Uspesifisert hjemmeliv

Kapittel d7 Mellommenneskelige interaksjoner og relasjoner***Allmenne mellommenneskelige interaksjoner (d710-d729)***

- d710 Grunnleggende mellommenneskelige interaksjoner
- d720 Sammensatte mellommenneskelige interaksjoner
- d729 Andre og uspesifiserte grunnleggende mellommenneskelige interaksjoner

Særskilte mellommenneskelige relasjoner (d730-d779)

- d730 Forholde seg til fremmede personer
- d740 Formelle mellommenneskelige relasjoner
- d750 Uformelle sosiale relasjoner
- d760 Familierelasjoner
- d770 Intime relasjoner
- d779 Andre og uspesifiserte særskilte mellommenneskelige relasjoner

Andre og uspesifiserte mellommenneskelige interaksjoner og relasjoner (d798-d799)

d798 Andre mellommenneskelige interaksjoner og relasjoner

d799 Uspesifiserte mellommenneskelige interaksjoner og relasjoner

Kapittel d8 Viktige livsområder**Utdanning (d810-d839)**

d810 Uformell opplæring

d815 Førskoleopplæring

d820 Skoleutdanning

d825 Yrkesopplæring

d830 Høyere utdanning

d835 Skoletilværelsen og dens aktiviteter

d839 Annen spesifisert eller uspesifisert utdanning

Arbeid og sysselsetting (d840-d859)

d840 Lærlingep praksis (yrkesforberedelse)

d845 Skaffe seg, beholde og avslutte et arbeidsforhold

d850 Betalt sysselsetting

d855 Ubetalt arbeid

d859 Annet spesifisert og uspesifisert arbeid og sysselsetting

Økonomiske livsområder (d860-d879)

d860 Grunnleggende økonomiske transaksjoner

d865 Sammensatte økonomiske transaksjoner

d870 Være økonomisk selvhjulpen

d879 Andre eller uspesifiserte økonomiske livsområder

Andre og uspesifiserte viktige livsområder (d880-d899)

d880 Engasjement i lek

d898 Andre viktige livsområder

d899 Uspesifiserte viktige livsområder

Kapittel d9 Samfunnsliv og sosiale livsområder

d910 Samfunnsliv

d920 Rekreasjon og fritid

d930 Religion og åndelighet

d940 Menneskerettigheter

d950 Politisk liv og statsborgerskap

d998 Andre former for samfunnsliv og sosiale livsområder

d999 Uspesifiserte former for samfunnsliv og sosiale livsområder

MILJØFAKTORER**Kapittel e1 Produkter og teknologi**

e110 Produkter eller substanser til å spise eller drikke

e115 Produkter og teknologi til personlig bruk i dagliglivet

e120 Produkter og teknologi for personlig mobilitet og transport innen- og utendørs

e125 Produkter og teknologi for kommunikasjonsformål

e130 Produkter og teknologi for utdanningsformål

e135 Produkter og teknologi for sysselsetting

e140 Produkter og teknologi for kultur, rekreasjon og sport

e145 Produkter og teknologi for utøvelse av religion og åndelighet

e150 Utforming, konstruksjon, produkter og teknologi for bygninger til offentlig bruk

e155 Produkter og teknologi for utforming og konstruksjon av bygninger til privat bruk

e160 Produkter og teknologi for landutvikling

e165 Økonomiske verdier

e198 Andre produkter og teknologier

e199 Uspesifiserte produkter og teknologier

Kapittel e2 Natur og menneskeskapte miljøforandringer

- e210 Topografi
- e215 Befolkning
- e220 Ville planter og dyr
- e225 Klima
- e230 Naturhendelser
- e235 Miljøhendelser forårsaket av mennesker
- e240 Lys
- e245 Tidsavhengige forandringer
- e250 Lyd
- e255 Vibrasjon
- e260 Luftkvalitet
- e298 Andre naturlige og menneskeskapte miljøforandringer
- e299 Uspesifiserte naturlige og menneskeskapte miljøforandringer

Kapittel e3 Støtte og sosialt nettverk

- e310 Nærmeste familie
- e315 Fjernere familie
- e320 Venner
- e325 Bekjente, likemenn, kolleger, naboer og medlemmer av nærsamfunnet
- e330 Personer i autoritetsposisjon
- e335 Personer i posisjon som underordnet
- e340 Personer som yter personlig omsorg og hjelp
- e345 Fremmede
- e350 Husdyr
- e355 Helsepersonell
- e360 Helserelaterte fagpersoner
- e398 Annen spesifisert støtte og sosialt nettverk
- e399 Uspesifisert støtte og sosialt nettverk

Kapittel e4 Holdninger

- e410 Individuelle holdninger hos nærmeste familiemedlemmer
- e415 Individuelle holdninger hos fjernere familiemedlemmer
- e420 Individuelle holdninger hos venner
- e425 Individuelle holdninger hos bekjente, likemenn, kolleger, naboer og medlemmer av nærsamfunnet
- e430 Individuelle holdninger hos personer i autoritetsposisjon
- e435 Individuelle holdninger hos personer i posisjon som underordnet
- e440 Individuelle holdninger hos personer som yter personlig omsorg og hjelp
- e445 Individuelle holdninger hos fremmede
- e450 Individuelle holdninger hos helsepersonell
- e455 Individuelle holdninger hos helsereelaterte fagpersoner
- e460 Holdninger i samfunnet
- e465 Sosiale normer, handlingsmønstre og ideologier
- e498 Andre holdninger
- e499 Uspesifiserte holdninger

Kapittel e5 Tjenester, systemer og strategier for tiltak

- e510 Tjenester, systemer og strategier for produksjon av forbrukervarer
- e515 Tjenester, systemer og strategier for arkitektur og byggevirkosomhet
- e520 Tjenester, systemer og strategier for utendørsområder
- e525 Tjenester, systemer og strategier for boligsektoren
- e530 Offentlige tekniske tjenester, systemer og strategier
- e535 Tjenester, systemer og strategier for kommunikasjon
- e540 Tjenester, systemer og strategier for transport
- e545 Tjenester, systemer og strategier for beskyttelse av sivilbefolkningen
- e550 Tjenester, systemer og strategier for lov og rett
- e555 Tjenester, systemer og strategier i foreninger og organisasjoner
- e560 Tjenester, systemer og strategier for media
- e565 Tjenester, systemer og strategier for økonomi
- e570 Tjenester, systemer og strategier for trygdevesen
- e575 Tjenester, systemer og strategier for allmenn sosial omsorg

- e580 Tjenester, systemer og strategier for helsevesen
- e585 Tjenester, systemer og strategier for utdanning og opplæring
- e590 Tjenester, systemer og strategier for arbeid og sysselsetting
- e595 Politiske tjenester, systemer og strategier
- e598 Andre tjenester, systemer og strategier
- e599 Uspesifiserte tjenester, systemer og strategier

ICF-CY

Kroppsfunksjoner

KROPPSFUNKSJONER

Definisjoner: *Kroppsfunksjoner er organsystemenes fysiologiske funksjoner (inklusive mentale funksjoner).*

Avvik er problemer med kroppsfunksjoner eller kroppsstrukturer, som ved signifikante feil eller tap.

Under barndom og puberteten kan avvik også ta form av forsinkelser i tilkomsten av kroppsfunksjoner under utviklingen.

Modifikator

Enslartet negativ graderingsskala, som brukes for å vise omfang eller størrelsesorden av et avvik.

.0	INTET funksjonsavvik	(intet, fraværende, ubetydelig ...)	0-4%
.1	LITE funksjonsavvik	(lett, mindre, lavgradig ...)	5-24%
.2	MIDDELS funksjonsavvik	(middels uttalt ...)	25-49%
.3	STORT funksjonsavvik	(høygradig, sterkt, ekstremt, subtotalt ...)	50-95%
.4	TOTALT funksjonsavvik	(fullstendig, helt manglende...)	96-100%
.8	Uspesifisert		
.9	Ikke anvendbart		

Det er oppstilt en grov prosentvis inndeling til bruk ved slike forhold som kan måles med instrumenter eller graderes etter standarder for kvantifisering av funksjonsnedsettelse. For eksempel gjelder en feilmargin på 5% når det kodes intet eller totalt funksjonsavvik. Moderate avvik utgjør vanligvis opp til halve skalaen for total funksjonsnedsettelse. Prosentområdene må kalibreres for de forskjellige kroppsfunksjoner som persentiler i relevante befolkningsstandarder. For at denne graderingen skal kunne benyttes på en enslartet måte overalt, må bedømmelsesprosedyrer utvikles ved forskning.

For ytterligere forklaring vises til Vedlegg 2 i ICF-boken.

Kapittel b1

Mentale funksjoner

Dette kapitlet er om hjernens funksjoner - både overordnede mentale funksjoner, som bevissthet, energi og handlekraft - og spesifikke mentale funksjoner, som hukommelse, språk og regning

Overordnede mentale funksjoner (b110-b139)

b110 Bevissthetsfunksjoner

Grunnleggende funksjoner som bestemmer bevissthetens klarhet og kontinuitet, oppmerksomhet og aktsomhet

Inklusive: Våkenhetstilstanden og dens kontinuitet og kvalitet. Avvik: Bevissthetstap, koma, vegetative tilstander, fuge-tilstander, transetilstander, besettelsestilstander, medikamentindusert bevissthetsforstyrrelse, delir, stupor

Eksklusive: Orienteringsfunksjoner (b114), energi og handlekraft (b130), søvn (b134)

b1100 Bevissthetstilstand

Mentale funksjoner som når de forandres frembringer tilstander som uklar bevissthet, stupor eller koma

b1101 Bevissthetens kontinuitet

Mentale funksjoner som opprettholder våkenhet, oppmerksomhet og aktsomhet. Når de forstyrres kan det føre til fuge-, transe- og lignende tilstander

b1102 Bevissthetskvalitet

Mentale funksjoner som når de forandres fører til endringer i våkenhetstilstand, oppmerksomhet og aktsomhet, som medikamentinduserte bevissthetsforandringer eller delir

b1103 Regulering av våkenhetstilstander

Mentale funksjoner som regulerer organiseringen av stabile våkenhets- og oppmerksomhetstilstander

b1108 Andre bevissthetsfunksjoner

b1109 Uspesifiserte bevissthetsfunksjoner

b114 Orienteringsfunksjoner

Generelle mentale funksjoner for kjennskap til forholdet til gjenstand, egen person, til andre personer, til tid, omgivelser og romforhold

Inklusive: Orientering for tid, sted og person, orientering i forhold til en selv og andre. Avvik: Desorientering i forhold til tid, romforhold, sted og person

Eksklusive: Bevissthetsfunksjoner (b110), oppmerksomhetsfunksjoner (b140), hukommelsesfunksjoner (b144)

b1140 Orientering for tid

Mentale funksjoner som gir oppmerksomhet på i dag, i morgen, i går, dato, måned og år

b1141 Orientering for sted

Mentale funksjoner som gir oppmerksomhet på hvor en selv befinner seg, som de umiddelbare omgivelser, byen eller landet en befinner seg i

b1142 Orientering for person

Mentale funksjoner som gir oppmerksomhet på egen og andres identitet

b11420 Orientering for jeget

Mentale funksjoner som gir oppmerksomhet på egen identitet

b11421 Orientering for andre

Mentale funksjoner som gir oppmerksomhet på identiteten til andre personer i nærmiljøet

b11428 Annen orientering for person

b11429 Uspesifisert orientering for person

b1143 Orientering for gjenstander

Mentale funksjoner som gir bevissthet og kunnskap om gjenstander og deres egenskaper

b1144 Orientering for romforhold

Mentale funksjoner som gir bevissthet og kunnskap om egen kropp i forhold til det nære fysiske rom

b1148 Andre orienteringsfunksjoner**b1149 Uspesifiserte orienteringsfunksjoner****b117 Intellektuelle funksjoner**

Grunnleggende mentale funksjoner som må til for å forstå og konstruktivt integrere de forskjellige mentale funksjoner, herunder alle kognitive funksjoner og deres utvikling i løpet av livet

Inklusive: Mentale forutsetninger for intellektuell utvikling.

Avvik: Psykisk utviklingshemming, demens

Eksklusive: Hukommelsesfunksjoner (b144), tenkefunksjoner (b160), basale kognitive funksjoner (b163), høyere kognitive funksjoner (b164)

b122 Overordnede psykososiale funksjoner

Grunnleggende mentale funksjoner som utvikles i løpet av livet, påkrevet for å integrere de mentale funksjoner som fører til dannelse av mellommenneskelige ferdigheter og gjør sosiale interaksjoner mulig

Inklusive: Enhver vanskelighet i relasjoner mellom en selv og andre, inkludert tilknytning til andre

b125 Tilbøyeligheter og intrapersonelle funksjoner

Tilbøyelighet til å handle eller reagere på en bestemt måte som karakteriserer et individs personlige adferdsmønster som skiller seg fra andres. Disse mønstre for adferd og reaksjoner er av utviklingsmessig natur og kan være grunnleggende for senere mønstre i temperament og personlighetsfunksjoner

Merknad: Kodene om tilbøyeligheter og intrapersonelle funksjoner kan relateres til kodene om å uttrykke temperament og personlighetsfunksjoner (b126). Brukere kan benytte på. den ene eller andre eller begge måter. De taksonomiske egenskapene til disse kodene og forholdet mellom dem må utvikles ved hjelp av forskning.

Inklusive: Funksjoner for tilpasningsevne, responsivitet, aktivitetsnivå, forutsigbarhet, gjennomføringsevne og tilnærmedelighet

Eksklusive: Intellektuelle funksjoner (b117), energi og handlekraft (b130), psykomotoriske funksjoner (b147), emosjonelle funksjoner (b152)

b1250 Tilpasningsevne

Tilbøyelighet til å handle eller reagere på nye gjenstander eller erfaringer på en aksepterende måte istedenfor med motstand

b1251 Responsivitet

Tilbøyelighet til å handle eller reagere positivt istedenfor negativt på et konkret eller oppfattet krav

b1252 Aktivitetsnivå

Tilbøyelighet til å handle eller reagere med energi og handling istedenfor letargi og inaktivitet

b1253 Forutsigbarhet

Tilbøyelighet til å handle eller reagere på en forutsigbar og stabil måte istedenfor tilfeldig og uforutsigbart

b1254 Gjennomføringsevne

Tilbøyelighet til å handle med hensiktsmessig utholdenhet istedenfor med begrenset innsats

b1255 Tilnærmedelighet

Tilbøyelighet til å handle på en imøtekommende måte overfor personer eller ting istedenfor avvisning eller tilbaketrekning

b1258 Andre tilbøyeligheter og og intrapersonelle funksjoner

b1259 Uspesifiserte tilbøyeligheter og og intrapersonelle funksjoner

b126 Temperament og personlighet

Tendens til å reagere på bestemte måter i situasjoner, deriblant de mentale særtrekk som skiller individet fra andre personer

Merknad: Kodene om temperament og personlighetsfunksjoner kan relateres til kodene om tilbøyeligheter og intrapersonelle funksjoner (b125). Brukere kan benytte dem alternativt eller om hverandre. De taksonomiske egenskapene til disse kodene og forholdet mellom dem må utvikles ved hjelp av forskning

Inklusive: Utadvendthet, innadvendthet, imøtekommenhet, samvittighetsfullhet, psykisk og emosjonell stabilitet og mottagelighet for erfaringer, optimisme, opplevelsestrang, selvtillit, pålitelighet

Eksklusive: Intellektuelle funksjoner (b117), energi og handlekraft (b130), psykomotoriske funksjoner (b147), emosjonelle funksjoner (b152)

b1260 Utadvendthet

Mentale funksjoner som gir utadrettede, omgjengelige og demonstrative personlighetstrekk, til forskjell fra å være sjenert, tilbaketrukket og hemmet

b1261 Velvillighet

Mentale funksjoner som gir vennlige, samarbeidsvillige og imøtekommende personlighetstrekk, til forskjell fra å være uvennlig, motstrebende og trassig

b1262 Samvittighetsfullhet

Mentale funksjoner for personlighetstrekk som å være flittig, metodisk og grundig, til forskjell fra å være lat, upålitelig og uansvarlig

b1263 Psykisk stabilitet

Mentale funksjoner som gir personlighetstrekk som å være likevektig, rolig og fattet, til forskjell fra å være irritabel, bekymret, uberegnelig og lunefull

b1264 Mottagelighet for erfaringer

Mentale funksjoner for personlighetstrekk som å være nysgjerrig, fantasirik, spørrende og ha opplevelsestrang, til forskjell fra å være treg, uoppmerksom og følelsesmessig uttrykksløs

b1265 Optimisme

Mentale funksjoner som gir gladlynte, livlige og forhåpningsfulle personlighetstrekk, til forskjell fra å være motløs, dyster og fortvilet

b1266 Selvtillit

Mentale funksjoner for personlighetstrekk som selvsikkerhet, mot og pågåenhet, til forskjell fra å være engstelig, usikker og selvutslettende

b1267 Pålitelighet

Mentale funksjoner for personlighetstrekk som å være prinsippfast og til å stole på, til forskjell fra å være svikefull og asosial

b1268 Andre temperaments- og personlighetsegenskaper

b1269 Uspesifiserte temperaments- og personlighetsegenskaper

b130 Energi og handlekraft

Grunnleggende mentale funksjoner tilknyttet fysiologiske og psykiske mekanismer som fører til vedvarende innsats for å tilfredsstille behov og oppnå mål

Inklusive: Energinivå, motivasjon, appetitt, behovsopplevelse (herunder behov for stoffer som kan misbrukes) og impuls kontroll

Eksklusive: Bevissthetsfunksjoner (b110), temperament (b126), søvn (b134), psykomotoriske funksjoner (b147), emosjonelle funksjoner (b152)

b1300 Energinivå

Mentale funksjoner som gir handlekraft og utholdenhet

b1301 Motivasjon

Mentale funksjoner som gir tilskyndelse til handling, den bevisste eller ubevisste drivkraft for handling

b1302 Appetitt

Mentale funksjoner som gir naturlig lengsel eller begjær, spesielt naturlig og tilbakevendende ønske om mat og drikke

b1303 Behovsopplevelse

Mentale funksjoner som gir trang til å innta stoffer, inklusive slike som kan misbrukes

b1304 Impulskontroll

Mentale funksjoner som styrer og demper plutselig, intens trang til å gjøre noe

b1308 Andre former for energi og handlekraft**b1309 Uspesifisert energi og handlekraft****b134 Søvn**

Periodisk, reversibel og selektiv fysisk og mental frakobling fra ens umiddelbare omgivelser, ledsaget av karakteristiske fysiologiske forandringer

Inklusive: Funksjoner for innsovning og vedlikehold av søvn, søvnkvalitet og regulering av søvnmengde.

Avvik: Søvnløshet, hypersomni og narkolepsi

Eksklusive: Bevissthetsfunksjoner (b110), energi og handlekraft (b130), oppmerksomhetsfunksjoner (b140), psykomotoriske funksjoner (b147)

b1340 Søvnmengde

Mentale funksjoner som medvirker til hvor mye av døgnet som tilbringes i søvn

b1341 Innsovning

Mentale funksjoner som utløser overgangen fra våkenhet til søvn

b1342 Søvn gjennomføring

Mentale funksjoner som opprettholder søvntilstanden

b1343 Søvnkvalitet

Mentale funksjoner som gjør at naturlig søvn fører til best mulig fysisk og mental hvile og avslapping

b1344 Søvnsyklusfunksjoner

Mentale funksjoner som frembringer perioder av REM-søvn (drømmesøvn) med hurtige øyebevegelser, vekslende med søvn uten hurtig øyebevegelser og drømmer (svarende til tradisjonelle forestillinger om søvnen som nedsettelse av fysiologisk og mental aktivitet)

b1348 Andre søvnfunksjoner**b1349 Uspesifiserte søvnfunksjoner****b139 Andre og uspesifiserte overordnede mentale funksjoner****Spesifikke mentale funksjoner (b140-b189)****b140 Oppmerksomhetsfunksjoner**

Funksjoner for å fokusere på ytre stimuli eller indre opplevelser så lenge som det behøves

Inklusive: Opprettholde oppmerksomhet, skifte oppmerksomhet, være oppmerksom på mer enn en ting om gangen, ha felles oppmerksomhet med andre, konsentrasjon

Avvik: Økt distraherbarhet

Eksklusive: Bevissthetsfunksjoner (b110), energi og handlekraft (b130), søvn (b134), hukommelsesfunksjoner (b144), psykomotoriske funksjoner (b147), persepsjonsfunksjoner (b156)

b1400 Opprettholde oppmerksomhet

Mentale funksjoner som fører til konsentrasjon så lenge det er behov for det

b1401 Skifte oppmerksomhet

Mentale funksjoner som tillater at konsentrasjonen forskyves fra et stimulus til et annet

b1402 Splitte oppmerksomhet

Mentale funksjoner som tillater at oppmerksomheten rettes mot to eller flere stimuli samtidig

b1403 Dele oppmerksomhet

Mentale funksjoner som tillater at to eller flere personer fester oppmerksomheten på samme stimulus, som når et barn og en omsorgsperson sammen er opptatt av et leketøy

b1408 Andre oppmerksomhetsfunksjoner**b1409 Uspesifiserte oppmerksomhetsfunksjoner****b144 Hukommelsesfunksjoner**

Spesifikke kognitive funksjoner for registrering, lagring og fremhenting av informasjon

Inklusive: Korttids- og langtidsminne, hukommelse for umiddelbar, nær og fjern fortid, hukommelsens spennvidde, erindring.

Avvik: Nominell, selektiv og dissosiativ amnesi

Eksklusive: Bevissthetsfunksjoner (b110), orienteringsfunksjoner (b114), intellektuelle funksjoner (b117), oppmerksomhetsfunksjoner (b140), persepsjonsfunksjoner (b156), tenkefunksjoner (b160), høyere kognitive funksjoner (b164), mentale språkfunksjoner (b167), regnefunksjoner (b172)

b1440 Korttidsminne

Mentale funksjoner som gir en midlertidig, avbrytbar minneverighet på ca. 30 sekunder, hvoretter det som blir husket går tapt hvis det ikke videreføres i langtidsminnen

b1441 Langtidsminne

Mentale funksjoner for en hukommelse som tillater langvarig lagring av informasjon fra korttidsminnen, både minne om egne opplevelser og minne for forståelse av språk og kunnskap

b1442 Fremhenting og bearbeidelse av minne

Spesifikke mentale funksjoner for å fremhente til bevisstheten informasjon lagret i langtidsminnen⁴

b1448 Andre hukommelsesfunksjoner**b1449 Uspesifiserte hukommelsesfunksjoner****b147 Psykomotoriske funksjoner**

Spesifikke mentale funksjoner for kontroll av individuelle handlinger

Inklusive: Psykomotoriske kontrollfunksjoner for bruk av hendene og sidedominans, egenskaper ved psykomotorisk funksjon.

Avvik: Psykomotorisk forsinkelse, opphisselse og agitasjon, rollespill, stereotypi, motorisk perseverasjon, katatoni, negativisme, ambitendens, ekkopraksi og ekkolali

Eksklusive: Bevissthetsfunksjoner (b110), orienteringsfunksjoner (b114), energi og handlekraft (b130), oppmerksomhetsfunksjoner (b140), basale kognitive funksjoner (b163), mentale språkfunksjoner (b167), kontroll av viljestyrt bevegelse (b760)

b1470 Psykomotorisk kontroll

Mentale funksjoner som regulerer atferdshastighet eller responstid som involverer både motoriske og mentale komponenter.

Avvik: Avbrutt kontroll som fører til psykomotorisk retardasjon (langsomme bevegelser og tale), nedsatt mimikk og spontanitet, eller psykomotorisk eksitasjon, (overdreven atferd og tankevirksomhet, vanligvis uproduktiv, og ofte som svar på indre spenninger, for eksempel fotvipping, håndvriding, opphisselse eller rastløshet)

b1471 Psykomotorisk funksjonskvalitet

Mentale funksjoner som frembringer ikke-verbal atferd av passende rekkefølge og sammensetting, som koordinert bruk av hånd og øyne, eller ganglag

b1472 Organisering av psykomotoriske funksjoner

Mentale funksjoner som frembringer komplekse målrettede bevegelsessekvenser

b1473 Dominans av håndfunksjon

Utvikling og preferanse i bruk av hendene

⁴ I original utgave av ICF heter b1442 Fremhenting av minne.

b1474 Sidedominans
Utvikling og preferanse i bruk av øyne og lemmer

b1478 Andre psykomotoriske funksjoner

b1479 Uspesifiserte psykomotoriske funksjoner

b152 Emosjonelle funksjoner

Spesifikke funksjoner knyttet til følelser og affektive komponenter i mentale prosesser

Inklusive: Adekvate følelsesreaksjoner, regulering og omfang av følelser, affekt, tristhet, lykkefølelse, kjærlighet, frykt, sinne, hat, anspenthet, angst, glede, sorg.

Avvik: Følelseslabilitet, avflating av affekt

Eksklusive: Temperament og personlighet (b126), energi og handlekraft (b130)

b1520 Emosjonell tilpasning

Mentale funksjoner for følelser eller affekt som er adekvat for situasjonen, som å bli glad når man får gode nyheter

b1521 Emosjonell kontroll

Mentale funksjoner som styrer opplevelse og demonstrasjon av affekt

b1522 Emosjonell spennvidde

Mentale funksjoner som gir et opplevelsespektrum av utløst affekt eller følelser som kjærlighet, hat, angst, sorg, glede, frykt og sinne

b1528 Andre emosjonelle funksjoner

b1529 Uspesifiserte emosjonelle funksjoner

b156 Persepsjonsfunksjoner

Spesifikke kognitive funksjoner for å gjenkjenne og tolke det som sanses

Inklusive: Hørsels-, syns-, lukt-, og berøringspersepsjon, visuell rompersepsjon.

Avvik: Hallusinasjon, illusjon

Eksklusive: Bevissthetsfunksjoner (b110), orienteringsfunksjoner (b114), oppmerksomhetsfunksjoner (b140), hukommelsesfunksjoner (b144), mentale språkfunksjoner (b167), syn og tilhørende funksjoner (b210-b229), hørsel og vestibularisfunksjoner (b230-b249), øvrige sansefunksjoner (b250-b279)

b1560 Hørselpersepsjon

Mentale funksjoner som medvirker til å skille mellom lyder, toner, tonehøyde og andre hørselsstimuli

b1561 Synspersepsjon

Mentale funksjoner som medvirker til å skille mellom former, størrelser, farger og andre synsstimuli

b1562 Luktpersepsjon

Mentale funksjoner som medvirker til å skille mellom lukter

b1563 Smakpersepsjon

Mentale funksjoner som medvirker til å skille mellom smaksartene - søtt, surt, salt og bittert, som sanses med tungen

b1564 Berøringspersepsjon

Mentale funksjoner som medvirker til å skille mellom struktur av overflater, oppfattet av berøringssansen som for eksempel ujevne eller glatte

b1565 Visuell rompersepsjon

Mental funksjon som medvirker til å adskille gjenstanders plassering i rommet eller i forhold til hverandre eller til en selv, ved synets hjelp

b1568 Andre persepsjonsfunksjoner

b1569 Uspesifiserte persepsjonsfunksjoner

b160 Tenkefunksjoner

Funksjoner for dannelse og behandling av idéer

Inklusive: Spesifikke funksjoner for kontroll av tempo, form, kontroll og innhold i tankevirksomhet, målrettede og ikke målrettede tenkefunksjoner, logiske tenkefunksjoner.

Avvik: Tankepress, tankeflukt, tankeblokkering, sammenhengende tankevirksomhet, avsporing og omtrentlighet av tankevirksomhet, vrangforestillinger, opphengt tankegang og tvangstanker

Eksklusive: Intellektuelle funksjoner (b117), hukommelsesfunksjoner (b144), psykomotoriske funksjoner (b147), persepsjonsfunksjoner (b156), høyere kognitive funksjoner (b164), mentale språkfunksjoner (b167), regnefunksjoner (b172)

b1600 Tanketempo

Mentale funksjoner som styrer tempoet i tankeprosessen

b1601 Tankeform

Mentale funksjoner som organiserer tankeprosessens sammenheng og logikk

Avvik: Avsporing og omtrentlighet av tankevirksomhet

b1602 Tankeinnhold

Mentale funksjoner for idéinnhold og begrepsdannelse i tankeprosessen

Avvik: Vrangforestillinger, overvurdering av egne tanker, somatisering

b1603 Tankekontroll

Mentale funksjoner som gir viljemessig kontroll over tankevirksomheten og gjenkjennes som sådan av personen

Avvik: Grubling, tvangstanker, tankespredning og tanketillegg

b1608 Andre tenkefunksjoner**b1609 Uspesifiserte tenkefunksjoner****b163 Basale kognitive funksjoner**

Mentale funksjoner som er involvert i tilegnelse av kunnskap om gjenstander, hendelser og erfaringer, og organisering og anvendelse av slik kunnskap i oppgaver som krever mental aktivitet

Inklusive: Funksjoner for kognitiv utvikling av begrepsdannelse, viten og resonnement

Eksklusive: Høyere kognitive funksjoner (b164)

b164 Høyere kognitive funksjoner

Spesifikke mentale funksjoner som er spesielt avhengige av hjernens pannelapper: Sammensatte målrettede atferdsformer, som å ta beslutninger, abstrakt tankevirksomhet, planlegging og gjennomføring av planer, mental fleksibilitet og å avgjøre hva slags atferd som er hensiktsmessig under hvilke omstendigheter, ofte benevnt eksekutive funksjoner

Inklusive: Funksjoner for abstraksjon og organisering av idéer, tidsstyring, innsikt og bedømmelse, begrepsdannelse, kategorisering og kognitiv fleksibilitet

Eksklusive: Hukommelsesfunksjoner (b144), tenkefunksjoner (b160), mentale språkfunksjoner (b167), regnefunksjoner (b172)

b1640 Abstraksjon

Mentale funksjoner for å danne allmenne idéer med egenskaper og kjennetegn på grunnlag av og adskilt fra konkrete realiteter, spesifikke objekter eller eksempler fra virkeligheten

b1641 Organisering og planlegging

Mentale funksjoner som medvirker til å koordinere deler til en helhet og systematisere, og som medvirker til utvikling av en metode eller handlemåte

b1642 Tidsstyring

Mentale funksjoner for å ordne hendelser i kronologisk rekkefølge og tilordne tidsrom til hendelser og handlinger

b1643 Kognitiv fleksibilitet

Mentale funksjoner som medvirker til å endre strategi, eller skifte tenkemåte, særlig slik dette inngår i problemløsning

- b1644 Innsikt**
Mentale funksjoner for bevissthet og forståelse når det gjelder en selv og egen atferd
- b1645 Dømmekraft**
Mentale funksjoner som medvirker til å skille mellom og bedømme forskjellige valgmuligheter, for eksempel for å danne seg en mening om noe
- b1646 Problemløsning**
Mentale funksjoner for å identifisere, analysere og integrere usammenhengende eller motstridende informasjon til en løsning
- b1648 Andre høyere kognitive funksjoner**
- b1649 Uspesifiserte høyere kognitive funksjoner**

b167 Mentale språkfunksjoner

Spesifikke funksjoner for å gjenkjenne og bruke tegn, symboler og andre bestanddeler av et språk

Inklusive: Oppfatte og tyde tale, skrift, tegn eller andre former for språk, kunne uttrykke de samme former for språk, integrerende språkfunksjoner.

Avvik: Alle former for afasi.

Eksklusive: Oppmerksomhetsfunksjoner (b140), hukommelsesfunksjoner (b144), persepsjonsfunksjoner (b156), tenkefunksjoner (b160), høyere kognitive funksjoner (b164), regnefunksjoner (b172), styring av sammensatte bevegelser (b176), kapittel b2 Sansefunksjoner og smerte, kapittel b3 Stemme- og talefunksjoner

- b1670 Oppfatte språk**
Spesifikke mentale funksjoner for å tyde meldinger i talt, skrevet eller annen form, for eksempel tegnspråk, for å få tak i meningsinnholdet
- b16700 Oppfatte talespråk**
Mentale funksjoner for å tyde meldinger i talespråk, for å få tak i meningsinnholdet
- b16701 Oppfatte skriftspråk**
Mentale funksjoner for å tyde meldinger i skriftspråk, for å få tak i meningsinnholdet
- b16702 Oppfatte tegnspråk**
Mentale funksjoner for å tyde meldinger i tegnspråk, for å få tak i meningsinnholdet
- b16703 Oppfatte fakter**
Mentale funksjoner for å tyde meldinger i uformelle fakter utført med hendene og andre bevegelser for å tilegne seg meningen av faktene
- b16708 Oppfatte andre former for språk**
- b16709 Oppfatte uspesifiserte former for språk**
- b1671 Uttrykke språk**
Spesifikke mentale funksjoner som er nødvendige for å uttrykke meningsfylte meldinger i tale-, skrift- eller tegnspråk, eller andre former for språk
- b16710 Uttrykke talespråk**
Mentale funksjoner som er nødvendige for å uttrykke meningsfylte meldinger i talespråk
- b16711 Uttrykke skriftspråk**
Mentale funksjoner som er nødvendige for å uttrykke meningsfylte meldinger i skriftspråk
- b16712 Uttrykke tegnspråk**
Mentale funksjoner som er nødvendige for å uttrykke meningsfylte meldinger i tegnspråk
- b16713 Uttrykke seg med fakter**
Mentale funksjoner som er nødvendige for å uttrykke meldinger med uformelle fakter utført med hendene og andre bevegelser

b16718 Uttrykke andre former for språk**b16719 Uttrykke uspesifiserte former for språk****b1672 Integrerende språkfunksjoner**

Mentale funksjoner som organiserer semantisk og symbolsk mening, grammatisk struktur og idéer for å frembringe meldinger med tale, skrift eller andre former for språk

b1678 Andre mentale språkfunksjoner**b1679 Uspesifiserte mentale språkfunksjoner****b172 Regnefunksjoner**

Spesifikke mentale funksjoner for bruk av matematiske symboler og regnemåter

Inklusive: Enkle regnearter og sammensatte matematiske operasjoner

Eksklusive: Oppmerksomhetsfunksjoner (b140), hukommelsesfunksjoner (b144), tenkefunksjoner (b160), høyere kognitive funksjoner (b164), mentale språkfunksjoner (b167)

b1720 Regning med enkle regnearter

Mentale funksjoner for tallberegninger, som ved addisjon, subtraksjon, multiplikasjon og divisjon

b1721 Regning med sammensatte matematiske operasjoner

Mentale funksjoner for å omforme problemer uttrykt med ord til aritmetiske operasjoner, omforme matematiske formler til aritmetiske operasjoner, og annen sammensatt manipulasjon av tall

b1728 Andre regnefunksjoner**b1729 Uspesifiserte regnefunksjoner****b176 Styring av sammensatte bevegelser**

Funksjoner for å kontrollere rekkefølge og koordinering av sammensatte, målrettede bevegelser

Avvik: Forskjellige former for apraksi, som for øyebevegelser og tale, idéasjonell og idéomotorisk apraksi

Eksklusive: Psykomotoriske funksjoner (b147), høyere kognitive funksjoner (b164), kapittel b7 Nerve-, muskel-, skjelett- og bevegelsesrelaterte funksjoner

b180 Selvopplevelse og tidsoppfatning

Spesifikke mentale funksjoner for bevissthet om egen identitet, egen kropp, egen plassering i virkeligheten i forhold til omgivelser og tid

Inklusive: Oppfatte seg selv, sitt kroppsilde og tiden

b1800 Selvopplevelse

Spesifikke mentale funksjoner for å være bevisst om egen identitet og egen posisjon i det omgivende miljøets virkelighet

Avvik: Depersonalisering og derealisering

b1801 Kroppsilde

Spesifikke mentale funksjoner knyttet til forestillingen og bevisstheten om sin egen kropp

Avvik: Fantomlemmer og følelsen av å være for tykk eller for tynn

b1802 Tidsopplevelse

Spesifikke mentale funksjoner for subjektive opplevelser i forhold til tidens gang og varighet

Avvik: Jamais vu- og déjà vu-opplevelser

b1808 Andre former for selvopplevelse og tidsoppfatning**b1809 Uspesifiserte former for selvopplevelse og tidsoppfatning****b189 Andre og uspesifiserte spesifikke mentale funksjoner**

*Andre og uspesifiserte mentale funksjoner (b198-b199)***b198** Andre mentale funksjoner**b199** Uspesifiserte mentale funksjoner

Kapittel b2

Sansefunksjoner og smerte

Dette kapitlet er om sansefunksjonene: Syn, hørsel, smak og så videre, og dessuten om smertefornemmelse

Syn og tilhørende funksjoner (b210-b229)

b210 Synsfunksjoner

Sanse lys og farge, og se størrelse, form og avstand

Inklusive: Synsstyrke (visus), synsfelt, syn på ett eller begge øyne, samsyn, synsbildets kvalitet, fargesans.

Avvik: Alle former for brytningsfeil (refraksjonsanomalier) og synsfeltutfall, fargeblindhet, dobbeltsyn, nattblindhet og mangelfull tilpasning til lysstyrke

Eksklusive: Persepsjonsfunksjoner (b156)

b2100 Synsstyrkefunksjoner

Synsfunksjoner for å sanse form og omriss, med ett og med begge øyne, på lang og på kort avstand

b21000 Synsstyrke med begge øyne på lang avstand

Synsfunksjoner for å sanse størrelse, form og omriss av fjerne gjenstander ved hjelp av begge øyne

b21001 Synsstyrke med ett øye på lang avstand

Synsfunksjoner for å sanse størrelse, form og omriss av fjerne gjenstander ved hjelp av bare høyre eller venstre øye

b21002 Synsstyrke med begge øyne på kort avstand

Synsfunksjoner for å sanse størrelse, form og omriss av nære gjenstander ved hjelp av begge øyne

b21003 Synsstyrke med ett øye på kort avstand

Synsfunksjoner for å sanse størrelse, form og omriss av nære gjenstander ved hjelp av begge øyne

b21008 Andre synsstyrkefunksjoner

b21009 Uspesifiserte synsstyrkefunksjoner

b2101 Synsfeltfunksjoner

Synsfunksjoner tilknyttet hele det område som kan sees når blikket festes
Avvik: Skotomer, tunnelsyn, anopsier

b2102 Synskvalitet

Synsfunksjoner som har å gjøre med lysfølsomhet, fargesyn, kontrastfølsomhet og den allmenne kvalitet av synsbildet

b21020 Lysfølsomhet

Synsfunksjoner for å sanse lys av minimal intensitet og minimale forskjeller i lysintensitet

Inklusive: Funksjoner for tilpasning til mørke.

Avvik: Nattblindhet (nedsatt lysfølsomhet) og fotofobi (overfølsomhet for lys)

b21021 Fargesyn

Synsfunksjoner for å identifisere og skille mellom farger

b21022 Visuell kontrastfølsomhet

Synsfunksjoner for å skille en figur fra dens bakgrunn, som handler om hvilket minimum av lysintensitet som kreves

b21023 Visuell bildekvalitet

Synsfunksjoner som har med kvaliteten av synsbildet å gjøre

Avvik: Se streiflys, nedsatt bildekvalitet (fluer eller nett), bildeforvrengning, se stjerner og lysglimt

b21028 Andre former for synskvalitet**b21029 Uspesifiserte former for synskvalitet****b2108 Andre synsfunksjoner****b2109 Uspesifiserte synsfunksjoner****b215 Synsfremmende funksjoner av strukturer i og omkring øyet**

Funksjoner av strukturer i og omkring øyet, som fremmer synsfunksjonene

Inklusive: Indre øyemuskler, øyelokk og ytre øyemuskler, funksjoner som omfatter øyebevegelser, betrakte et bevegelig objekt, feste blikket, avstandsinnstilling, pupillerefleks, tåreapparatets funksjoner.

Avvik: Skjeling, nystagmus, xeroftalmi, tåreflod og ptose

Eksklusive: Synsfunksjoner (b210), kapittel b7 Nerve-, muskel-, skjelett- og bevegelsesrelaterte funksjoner

b2150 De indre øyemusklers funksjoner

Funksjoner av de indre øyemuskler (for eksempel iris - regnbuehinnen), som tilpasser pupillens og linsens størrelse og form

Inklusive: Pupillerefleks og akkomodasjonsfunksjon

b2151 Øyelokkets funksjoner

Øyelokksfunksjoner, som blunkerefleksjonen

b2152 De ytre øyemusklers funksjoner

Funksjoner av de muskler som brukes for å se i forskjellige retninger, følge et objekt som beveger seg over synsfeltet, og gjøre rykkvise øyebevegelser for å holde følge med et bevegelig mål, og feste blikket

Inklusive: Samsyn med begge øyne.

Avvik: Nystagmus

b2153 Tåreapparatets funksjoner

Tårekjertlenes og tåregangenens funksjoner

b2158 Andre synsfremmende funksjoner av strukturer i og omkring øyet**b2159 Uspesifiserte synsfremmende funksjoner av strukturer i og omkring øyet****b220 Sansefølelser forbundet med øyet og tilhørende strukturer**

Fornemmelse av tretthet, tørrhet og kløe i øyet og beslektede sanseintrykk

Inklusive: Fornemmelse av trykk bak øyet, av å ha fått noe i øyet, anstrengelse, svie eller irritasjon i øyet

Eksklusive: Smertesans (b280)

b229 Andre og uspesifiserte synsrelaterte funksjoner**Hørsele og vestibularisfunksjoner (b230-b249)****b230 Hørselsfunksjoner**

Sanse lyd og skille mellom lyders tonehøyde, styrke, egenart og sted

Inklusive: Skille mellom ulike lyder, steds- og sidebestemmelse av lyd, talegjenkjenning.

Avvik: Døvheter, annet hørselstap

Eksklusive: Persepsjonsfunksjoner (b156), mentale språkfunksjoner (b167)

b2300 Oppdage lyd

Sansefunksjoner tilknyttet å sanse tilstedeværelsen av lyd

b2301 Lyddiskriminering

Sansefunksjoner tilknyttet å sanse tilstedeværelsen av lyd, med hensyn til å skille mellom og samstille bakgrunnslyd og lydinntrykk fra begge ører

b2302 Stedsbestemme lydkilde

Sansefunksjoner tilknyttet å avgjøre hvor lyd kommer fra

- b2303 Sidebestemme lyd**
Sansefunksjoner tilknyttet å avgjøre om lyd kommer fra høyre eller venstre side
- b2304 Talediskriminering**
Sansefunksjoner tilknyttet å avgjøre hva som er talespråk og skille det fra andre lyder
- b2308 Andre hørselsfunksjoner**
- b2309 Uspesifiserte hørselsfunksjoner**

b235 Vestibularisfunksjoner

Sanse kroppsstilling, balanse og bevegelse

Inklusive: Stillingssans, bevegelsessans

Eksklusive: Sansefølelser i tilknytning til hørsel og vestibularisfunksjoner (b240)

- b2350 Stillingssans**
Det indre øres funksjoner for å sanse kroppsstilling
- b2351 Balansesans**
Det indre øres funksjoner for å sanse kroppens balanse
- b2352 Vestibulære bevegelsesfunksjoner**
Det indre øres funksjoner for å sanse bevegelse av kroppen, inklusive retning og hastighet
- b2358 Andre vestibularisfunksjoner**
- b2359 Uspesifiserte vestibularisfunksjoner**

b240 Sansefølelser i tilknytning til hørsel og vestibularisfunksjoner

Fornemmelse av øresus, svimmelhet og fallfølelse

Inklusive: Irritasjon eller trykkfølelse i øret, kvalme i tilknytning til svimmelhet

Eksklusive: Vestibularisfunksjon (b235), smertesans (b280)

- b2400 Øresus**
Øresus (tinnitus), følelse av lavfrekvent susende, hvislende eller ringende lyd i øret
- b2401 Svimmelhet**
Fornemmelse av bevegelse som omfatter enten en selv eller omgivelsene, følelse av å rotere, svaie eller helle til siden
- b2402 Fallfølelse**
Fornemmelse av å miste balansen eller falle
- b2403 Kvalme ved svimmelhet eller vertigo**
Fornemmelse av å ville kaste opp på grunn av svimmelhet eller vertigo
- b2404 Irritasjon i øret**
Kløe eller lignende følelser i øret
- b2405 Øretrykk**
Fornemmelse av trykk i øret
- b2408 Andre sansefølelser i tilknytning til hørsel og vestibularisfunksjoner**
- b2409 Uspesifiserte sansefølelser i tilknytning til hørsel og vestibularisfunksjoner**

b249 Andre og uspesifiserte hørsels- og vestibularisfunksjoner

Øvrige sansefunksjoner (b250-b279)

b250 Smakssans

Sanse surt, søtt, bittert og salt

Inklusive: Alle smaksfunksjoner.

Avvik: Ageusi, hypogeusi

b255 Luktesans

Sanse lukter og dufter

Inklusive: Luktefunksjoner

Avvik: Anosmi, hyposmi

b260 Proprioseptiv sans

Sanse kroppsdelers stilling i forhold til hverandre

Inklusive: Leddsans, sanse stilling og bevegelse i ledd

Eksklusive: Vestibularisfunksjon (b235), sansefølelser i forbindelse med muskler og bevegelsesrelaterte funksjoner (b780)

b265 Berøringssans

Sanse overflater og deres struktur eller egenart

Inklusive: Sanse at man berører noe eller blir berørt.

Avvik: Nummenhetsfølelse, følelsesløshet, anestesi, prikking, parestesi og hyperestesi

Eksklusive: Sansefunksjoner for temperatur og andre stimuli (b270)

b270 Sansefunksjoner for temperatur og andre stimuli

Sanse temperatur, vibrasjon, trykk og skadelige stimuli

Inklusive: Sanse temperatur, vibrasjon, risting eller bølgebevegelser, overfladisk trykk, dypt trykk, fornemmelse av svie eller skadelig stimulus

Eksklusive: Berøringssans (b265), smertesans (b280)

b2700 Temperaturfølsomhet

Sansefunksjoner for å sanse varme og kulde

b2701 Vibrasjonsfølsomhet

Sansefunksjoner for å sanse risting eller svingninger

b2702 Trykkfølsomhet

Sansefunksjoner for å sanse trykk mot eller på huden

Avvik: Overfølsomhet for berøring (hyperestesi), nummenhet (hypoestesi), parestesi og prikking

b2703 Følsomhet for skadelige stimuli

Sansefunksjoner for å sanse smertefulle eller skadelige stimuli

Avvik: Hypoalgesi, hyperalgesi, allodyni, analgesi og smertefull anestesi

b2708 Andre sansefunksjoner for temperatur og andre stimuli**b2709 Uspesifiserte sansefunksjoner for temperatur og andre stimuli****b279 Andre eller uspesifiserte øvrige sansefunksjoner****Smerte (b280-b289)****b280 Smertesans**

Sanse ubehagelige stimuli som tyder på mulig eller faktisk skade på kroppen

Inklusive: Generell eller lokalisert smerte, stikkende smerte, sviende smerte, dump smerte, verkende smerte.

Avvik: Myalgi, analgesi og hyperalgesi

b2800 Generell smerte

Ubehagelig fornemmelse som tyder på mulig eller faktisk skade på kroppsstruktur, som kjennes overalt, eller i hele kroppen

b2801 Smerte i en kroppsdel

Ubehagelig fornemmelse som tyder på mulig eller faktisk skade på kroppsstruktur, som kjennes i en eller flere spesifikke kroppsdel

b28010 Smerte i hode og hals

Ubehagelig fornemmelse som tyder på mulig eller faktisk skade på kroppsstruktur, som kjennes i hode og hals

b28011 Brystsmerte

Ubehagelig fornemmelse som tyder på mulig eller faktisk skade på kroppsstruktur, som kjennes i brystkassen

b28012 Magesmerte

Ubehagelig fornemmelse som tyder på mulig eller faktisk skade på kroppsstruktur, som kjennes i magen eller buken

Inklusive: Smerte i bekkenregionen

b28013 Ryggsmerte

Ubehagelig fornemmelse som tyder på mulig eller faktisk skade på kroppsstruktur, som kjennes i ryggen

Inklusive: Smerte i korsryggen

b28014 Smerte i overekstremitet

Ubehagelig fornemmelse som tyder på mulig eller faktisk skade på kroppsstruktur, som kjennes i en eller begge overekstremiteter, inklusive hender

b28015 Smerte i underekstremitet

Ubehagelig fornemmelse som tyder på mulig eller faktisk skade på kroppsstruktur, som kjennes i en eller begge underekstremiteter, inklusive føtter

b28016 Leddsmerte

Ubehagelig fornemmelse som tyder på mulig eller faktisk skade på kroppsstruktur, som kjennes i et eller flere ledd, inklusive store og små ledd

Inklusive: Hoftesmerter, skuldersmerter

b28018 Smerte i annen kroppsdel**b28019 Smerte i uspesifisert kroppsdel****b2802 Smerte i flere kroppsdel**

Ubehagelig fornemmelse som tyder på mulig eller faktisk skade på kroppsstruktur, lokalisert til flere kroppsdel

b2803 Utstrålende smerte i et dermatom

Ubehagelig fornemmelse som tyder på mulig eller faktisk skade på kroppsstruktur, lokalisert til et hudområde som forsynes fra samme nerverot

b2804 Utstrålende smerte i et segment eller en region

Ubehagelig fornemmelse som tyder på mulig eller faktisk skade på kroppsstruktur, lokalisert til hudområder i kroppsregioner som ikke forsynes fra samme nerverot

b289 Annen eller uspesifisert smertesans**Andre og uspesifiserte sansefunksjoner (b298-b299)****b298 Andre sansefunksjoner****b299 Uspesifiserte sansefunksjoner**

Kapittel b3

Stemme- og talefunksjoner

Dette kapitlet er om funksjoner for å frembringe lyder og tale

b310 Stemmemfunksjoner

Funksjoner for å frembringe lyd ved passasjen av luft gjennom strupen

Inklusive: Stemmedannelse, styring av lydfrekvens, lydstyrke og andre egenskaper ved stemmen, hvissing.

Avvik: Afoni, dysfoni, heshet, talefeil ved åpen gane og ved tett nese

Eksklusive: Mentale språkfunksjoner (b167), uttalefunksjon (b320), frembringe en lydrekke (b3401)

b3100 Stemmedannelse

Funksjoner for å frembringe lyd ved koordinering av strupen og tilhørende muskulatur med åndedrettet

Inklusive: Fonasjonsfunksjoner, lydstyrke.

Avvik: Afoni

b3101 Stemmekvalitet

Funksjoner for å frembringe stemmens særpreg, som toneleie, resonans og andre særtrekk

Inklusive: Funksjoner for høyfrekvent og lavfrekvent toneleie.

Avvik: Hyper- og hyponasalitet, dysfoni, heshet, grovhet

b3108 Andre stemmemfunksjoner

b3109 Uspesifiserte stemmemfunksjoner

b320 Uttalefunksjon

Funksjoner for å frembringe talelyder

Inklusive: Uttale og artikulasjon av fonemer

Avvik: Alle former for dysartri, anartri

Eksklusive: Mentale språkfunksjoner (b167), stemmemfunksjoner (b310)

b330 Taleflyt og talerytme

Funksjoner som gir talen flyt og tempo

Inklusive: Hastighet og melodi i talen, prosodi og intonasjon.

Avvik: Stotring, stamming, taleforkludring, bradylali og tachylali

Eksklusive: Mentale språkfunksjoner (b167), stemmemfunksjoner (b310), uttalefunksjon (b320)

b3300 Taleflyt

Funksjoner for å frembringe jevn, uavbrutt talestrøm

Inklusive: Funksjoner for jevn, sammenhengende tale.

Avvik: Stotring, stamming, taleforkludring, gjentakelse av lyder, ord eller stavelser, og uregelmessige avbrudd i talen

b3301 Talerytme

Funksjoner for avveining, tempo- og betoningsmønster i talen

Avvik: Stereotypier eller gjentakelser av elementer i talemønsteret

b3302 Talehastighet

Funksjoner for å regulere hastigheten av talen

Avvik: Bradylali og tachylali

b3303 Talemelodi

Funksjoner for å modulere tonehøydemønsteret i talen

Inklusive: Prosodi, intonasjon, talemelodi.

Avvik: Monoton tale

b3308 Andre former for taleflyt og talerytme

b3309 Uspesifiserte former for taleflyt og talerytme

b340 Øvrige stemmefunksjoner

Andre former for stemmebruk

Inklusive: Frembringe toner og utvalg av lyder, som ved sang, messe, babling og nynning, høyløtt gråt og skrik

Eksklusive: Mentale språkfunksjoner (b167), stemmefunksjoner (b310), uttalefunksjon (b320), talerytmefunksjon (b330)

b3400 Frembringe toner

Funksjoner for å frembringe lyder i vokalmusikk

Inklusive: Opprettholde, modulere og avslutte frembringelse av vokallyder enkeltvis eller sammenhengende, med variasjoner i tonehøyde, som ved sang, nynning og messe

b3401 Frembringe en lydrekke

Funksjoner for å frembringe et utvalg av stemmelyder

Inklusive: Funksjoner for gråt, godlyd, gurgling og babling

b3408 Andre øvrige stemmefunksjoner**b3409** Uspesifiserte øvrige stemmefunksjoner**b398** Andre stemme- og talefunksjoner**b399** Uspesifiserte stemme- og talefunksjoner

Kapittel b4

Kretsløps-, blod-, immun- og respirasjonsfunksjoner

Dette kapitlet er om funksjoner av hjerte og blodkar, blod og bloddannelse, immunforsvar og respirasjon

Kretsløpssystemets funksjoner (b410-b429)

b410 Hjertefunksjoner

Funksjoner for å pumpe blodet ut i kroppen i tilstrekkelig mengde og med passende trykk

Inklusive: Hjerterefrekvens, rytme og minuttvolum, sammentrekningsstyrke av hjertemuskulatur, hjerteklaffenes funksjon, pumpefunksjonen i lungekretsløpet og hjertets egen blodforsyning. Avvik: Hjertesvikt, kardiomyopati, myokarditt, koronarinsuffisiens, takykardi, bradykardi og rytmeforstyrrelser

Eksklusive: Blodkar (b415), blodtrykksfunksjoner (b420), fysisk kondisjon (b455)

b4100 Hjerterefrekvens

Funksjoner med tilknytning til hvor mange ganger hjertet slår i minuttet
Avvik: For hurtig (takykardi) eller langsom (bradykardi) frekvens

b4101 Hjerterytm

Funksjoner med tilknytning til hjerteslagenes regelmessighet
Avvik: Arytmier

b4102 Hjertekammermusklens sammentrekningskraft

Funksjoner med tilknytning til mengden blod som pumpes ut av hjertets ventrikler ved hvert hjerteslag
Avvik: Nedsettelse av hjertets minuttvolum

b4103 Hjertets egen blodforsyning

Funksjoner med tilknytning til blodvolumet som forsyner hjertemuskulaturen
Avvik: Koronar iskemi

b4108 Andre hjertefunksjoner

b4109 Uspesifiserte hjertefunksjoner

b415 Blodkarfunksjoner

Transport av blod til hele kroppen

Inklusive: Arterie-, kapillær- og venefunksjon i system- og lungekretsløpet, vasomotorisk funksjon, veneklaffenes funksjon.

Avvik: Tilstopping eller forsnevring av arterier og vener, arteriosklerose, åreknuter

Eksklusive: Hjertefunksjoner (b410), blodtrykksfunksjoner (b420), blodfunksjoner og bloddannelse (b430), fysisk kondisjon (b455)

b4150 Arteriefunksjoner

Funksjoner med tilknytning til blodstrømmen i arteriene
Avvik: Utvidelser (aneurisme) i arteriene eller forsnevring som ved claudicatio intermittens

b4151 Kapillærfunksjoner

Funksjoner med tilknytning til blodstrømmen i kapillærene

b4152 Venefunksjoner

Funksjoner med tilknytning til blodstrømmen i venene, og veneklaffenes funksjoner
Avvik: Utvidelse eller forsnevring av venene, sviktende lukking av veneklaffene, som ved åreknuter

b4158 Andre blodkarfunksjoner

b4159 Uspesifiserte blodkarfunksjoner

b420 Blodtrykksfunksjoner

Regulering av arterielt blodtrykk

Inklusive: Funksjoner som opprettholder blodtrykket.

Avvik: Høyt og lavt blodtrykk, postural hypotensjon

Eksklusive: Hjerterfunksjoner (b410), blodkarfunksjoner (b415), fysisk kondisjon (b455)

b4200 Høyt blodtrykk

Funksjoner med tilknytning til forhøyelse av blodtrykket til over det normale for alderen

b4201 Nedsatt blodtrykk

Funksjoner med tilknytning til senking av blodtrykket til under det normale for alderen

b4202 Opprettholdt blodtrykk

Funksjoner med tilknytning til å opprettholde et passende blodtrykk som svar på endringer i kroppsfunksjoner

b4208 Andre blodtrykksfunksjoner**b4209 Uspesifiserte blodtrykksfunksjoner****b429 Andre og uspesifiserte kretsløpssystemfunksjoner****Blodfunksjoner, bloddannelse og immunfunksjoner (b430-b439)****b430 Blodfunksjoner og bloddannelse**

Bloddannelse, transport av oksygen og stoffskifteprodukter, blødningsstillende funksjoner

Inklusive: Beinmargsfunksjon, oksygentransport, miltenes blodfunksjoner, koagulasjon og blodplatefunksjon.

Avvik: Anemi, blødersykdom og andre funksjonsfeil i blodkoagulasjonen

Eksklusive: Kretsløpssystemets funksjoner (b410-b429), immunfunksjoner (b435), fysisk kondisjon (b455)

b4300 Bloddannelse

Funksjoner tilknyttet produksjonen av blod og alle dets bestanddeler

b4301 Blodets oksygentransportfunksjon

Funksjoner tilknyttet blodets kapasitet for å transportere oksygen til hele kroppen

b4302 Blodets transportfunksjon for stoffskifteprodukter

Funksjoner tilknyttet blodets kapasitet for å transportere stoffskifteprodukter til hele kroppen

b4303 Koagulasjonsfunksjoner

Funksjoner tilknyttet blodkoagulasjonen, som ved en skade

b4308 Andre funksjoner av blod og bloddannelse**b4309 Uspesifiserte funksjoner av blod og bloddannelse****b435 Immunfunksjoner**

Forsvar mot fremmede substanser og mikroorganismer

Inklusive: Spesifikke og uspesifikke immunreaksjoner, lymfekarenes og lymfeknutenes funksjoner, vaksinasjonsreaksjon

Avvik: Autoimmune og allergiske reaksjoner, lymfadenitt og lymfødem

Eksklusive: Blodfunksjoner og bloddannelse (b430)

b4350 Immunreaksjoner

Funksjoner for kroppens sensibiliseringsreaksjon mot fremmede substanser, inklusive ved infeksjoner

b43500 Spesifikke immunreaksjoner

Funksjoner for kroppens sensibiliseringsreaksjon mot en spesifikk fremmed substans

b43501 Uspesifikke immunreaksjoner

Funksjoner for kroppens generelle sensibiliseringsreaksjon mot fremmede substanser, inklusive ved infeksjoner

b43508 Andre immunreaksjoner**b43509 Uspesifiserte immunreaksjoner****b4351 Overømfintlighetsreaksjoner**

Funksjoner for kroppens forhøyete sensibiliseringsreaksjon mot fremmede substanser, som ved overømfintlighet mot forskjellige antigener

Avvik: Hypersensitivitet, allergi

Eksklusive: Matvaretoleranse (b5153)

b4352 Lymfekarenes funksjoner

Funksjoner tilknyttet karene som transporterer lymfe

b4353 Lymfeknutenes funksjoner

Funksjoner tilknyttet lymfeknuter langs lymfekarene

b4358 Andre immunfunksjoner**b4359 Uspesifiserte immunfunksjoner****b439 Andre og uspesifiserte blod- og immunfunksjoner****Respirasjonsfunksjoner (b440-b449)****b440 Respirasjon**

Innånding av luft i lungene, gassutveksling mellom luft og blod og utånding av luft

Inklusive: Funksjoner for respirasjonsfrekvens, -rytme og -dybde.

Avvik: Apné, hyperventilasjon, uregelmessig respirasjon, paradoksal respirasjon, lungeemfysem og bronkospasme, øvre luftveisobstruksjon, redusert luftpassasje gjennom øvre og nedre luftveier

Eksklusive: Respirasjonsmuskelfunksjoner (b445), øvrige respirasjonsfunksjoner (b450), fysisk kondisjon (b455)

b4400 Respirasjonsfrekvens

Funksjoner tilknyttet antall pustetak i minuttet

Avvik: For hurtig (takypné) eller for langsom (bradypné) pust

b4401 Respirasjonsrytme

Funksjoner tilknyttet periodisitet og regelmessighet av åndedrettet

Avvik: Uregelmessig pust

b4402 Respirasjonsdybde

Funksjoner tilknyttet lungenes volumutvidelse i takt med pusten

Avvik: For overfladisk eller for dyp respirasjon

b4408 Andre respirasjonsfunksjoner**b4409 Uspesifiserte respirasjonsfunksjoner****b445 Respirasjonsmuskelfunksjoner**

Muskelfunksjoner som medvirker til åndedrettet

Inklusive: Ribbeinsmuskulaturens, mellomgulvets og de aksessoriske respirasjonsmusklers funksjoner

Eksklusive: Respirasjon (b440), øvrige respirasjonsfunksjoner (b450), fysisk kondisjon (b455)

b4450 Brystkassens respirasjonsmuskelfunksjoner

Funksjoner av brystkassens muskulatur som medvirker til åndedrettet

b4451 Mellomgulvets funksjoner

Funksjoner av mellomgulvets muskulatur som medvirker til åndedrettet

b4452 Aksessoriske respirasjonsmuskelfunksjoner

Funksjoner av buk- og halsmuskulatur som medvirker til åndedrettet

b4458 Andre respirasjonsmuskelfunksjoner**b4459 Uspesifiserte respirasjonsmuskelfunksjoner****b449 Andre og uspesifiserte respirasjonsfunksjoner**

Øvrige funksjoner og sansefølelser i kretsløps- og respirasjonssystemene (b450-b469)**b450 Respiratoriske tilleggfunksjoner**

Øvrige pustefunksjoner, som hosting, nysing og gjesping, funksjoner for slimdannelse og transport av slim

Inklusive: Blåse, plystre og puste gjennom munnen

b4500 Slimdannelse i luftveiene

Funksjoner for utskillelse av slim i øvre og nedre luftveier

b4501 Transport av slim i luftveiene

Funksjoner for transport av slim i øvre og nedre luftveier

b4508 Andre respiratoriske tilleggfunksjoner**b4509 Uspesifiserte respiratoriske tilleggfunksjoner****b455 Fysisk kondisjon**

Funksjoner med tilknytning til respirasjonen, hjertets og kretsløpets kapasitet som kreves for å tåle fysiske anstrengelser

Inklusive: Fysisk utholdenhet, aerob kapasitet og trettbarhet

Eksklusive: Kretsløpssystemets funksjoner (b410-b429), blodfunksjoner og bloddannelse (b430), respirasjon (b440), respirasjonsmuskelfunksjoner (b445), øvrige respirasjonsfunksjoner (b450), muskelutholdenhet (b740)

b4550 Allmenn fysisk utholdenhet

Funksjoner tilknyttet det generelle toleransenivå for fysisk arbeid eller utholdenhet

b4551 Kapasitet for oksygenopptak

Funksjoner tilknyttet hvor hardt en person kan arbeide fysisk uten å bli anpusten (aerob kapasitet)

b4552 Trettbarhet

Funksjoner tilknyttet å bli sliten, ved hvilket som helst fysisk anstrengelsesnivå

b4558 Annen form for fysisk kondisjon**b4559 Uspesifisert fysisk kondisjon****b460 Sansefølelser med tilknytning til kretsløps- og respirasjonsfunksjoner**

Sansefølelser som at hjertet hopper over et slag, hjertebank og kortpustethet

Inklusive: Trykk- og sammensnøringsfølelse i brystkassen, følelse av uregelmessige hjerteslag, tung pust, kortpustethet, lufthunger, kvalningsfølelse, fremmedlegemefølelse i halsen og hvesende ekspirasjon

Eksklusive: Smertesans (b280)

b469 Andre og uspesifiserte funksjoner og sansefølelser i kretsløps- og respirasjonssystemet**Andre og uspesifiserte kretsløps-, blod-, immun- og respirasjonsfunksjoner (b498-b499)****b498 Andre kretsløps-, blod-, immun- og respirasjonsfunksjoner****b499 Uspesifiserte kretsløps-, blod-, immun- og respirasjonsfunksjoner**

Kapittel b5

Fordøyelse, stoffskifte og indresekretoriske funksjoner

Dette kapitlet er om funksjoner for næringsinntak, fordøyelse og utskillelse av avfallsprodukter, dessuten om stoffskifte- og indresekretoriske funksjoner og funksjoner for å opprettholde vekst

Fordøyelsesfunksjoner (b510-b539)

b510 Nærings- og væskeinntak

Funksjoner for å innta mat og drikke og svelge dem

Inklusive: Suging, tygging, biting, manipulasjon av mat i munnen, spyttsekresjon, svelging, raping, gulpning, spytting og oppkastning.

Avvik: Svelgebesvær, aspirasjon til luftveiene, luftsvelging, overproduksjon av spytt, sikling og munntørrhet

Eksklusive: Sansefornemmelser fra fordøyelsessystemet (b535)

b5100 Suge

Funksjoner for å trekke noe inn i munnen med sugeskraft som fremkommer ved bevegelser av kinn, lepper og tunge

b5101 Bite

Funksjoner for å skjære, gjennomtrenge eller rive av mat med fortennene

b5102 Tygge

Funksjoner for å knuse, male og tygge maten med jekslene

b5103 Manipulere mat i munnen

Funksjoner for å flytte maten omkring i munnen med tennene og tungen

b5104 Spyttsekresjon

Funksjoner for spyttproduksjon i munnen

b5105 Svelge

Funksjoner for å bringe mat og drikke gjennom munnhulen, svelget og spiserøret til magesekken i passende porsjoner og tempo

Avvik: Svelgeforstyrrelse i svelget eller spiserøret, nedsatt passasje gjennom spiserøret

b51050 Svelge gjennom munnen

Funksjoner for å bringe mat og drikke gjennom munnhulen i passende porsjoner og tempo

b51051 Svelge gjennom svelget

Funksjoner for å bringe mat og drikke gjennom svelget i passende porsjoner og tempo

b51052 Svelge gjennom spiserøret

Funksjoner for å bringe mat og drikke gjennom spiserøret til magesekken i passende porsjoner og tempo

b51058 Andre svelgefunksjoner

b51059 Uspesifiserte svelgefunksjoner

b5106 Oppkast

Funksjoner for å flytte mat eller væske i motsatt retning av ved inntaket, fra magesekken gjennom spiserøret til munnen og ut, som ved gastroøsofageal refluks, tilbakevendende brekninger, pylorusstenose

b5107 Oppgulpning

Funksjoner for å flytte mat eller væske i motsatt retning av ved inntaket, fra magesekken gjennom spiserøret til munnen uten å utstøtes

b5108 Tygging på oppgullet mageinnhold

Funksjoner for å beholde og bearbeide oppgullet mageinnhold i munnen⁵

b5109 Andre og uspesifiserte funksjoner for nærings- og væskeinntak⁶**b515 Fordøyelse**

Funksjoner for transport av mat og drikke gjennom fordøyelseskanalen, nedbryting til næringsstoffer og oppsuging av næringsstoffene

Inklusive: Motorikk i magesekk og tarm, nedbryting av mat, produksjon og virkning av enzymer, oppsuging av næringsstoffer, toleranse for næringsmidler.

Avvik: Forhøyet magesyreproduksjon, malabsorpsjon, intoleranse for næringsmidler, hyperaktive tarmbevegelser, tarmparese, tarmobstruksjon og nedsatt gallesekresjon

Eksklusive: Nærings- og væskeinntak (b510), næringsopptak (b520), avføringsfunksjoner (b525), sansefølelser fra fordøyelsessystemet (b535)

b5150 Transport av føden gjennom magesekk og tarm

Peristaltikk og beslektede funksjoner som mekanisk forflytter føden gjennom magesekk og tarm

b5151 Nedbryting av føden

Funksjoner som mekanisk bryter føden ned til mindre partikler i fordøyelseskanalen

b5152 Absorpsjon av næringsstoffer

Funksjoner for å sende næringsstoffene fra mat og drikke fra tarmen over i blodstrømmen

b5153 Matvaretoleranse

Funksjoner for å motta egnet føde og avvise det som er uegnet
Avvik: Hypersensitivitet, glutenintoleranse

b5158 Andre fordøyelsesfunksjoner**b5159 Uspesifiserte fordøyelsesfunksjoner****b520 Næringsopptak**

Omdannelse av næringsstoffer til bestanddeler av den levende organismen

Inklusive: Lagring av næringsstoffer i organismen

Eksklusive: Fordøyelse (b515), avføringsfunksjoner (b525), regulering av kroppsvekt (b530), generelle stoffskiftefunksjoner (b540)

b525 Avføringsfunksjoner

Utskillelse av ufordøyet mat og avfallsprodukter fra tarmen, med tilhørende funksjoner

Inklusive: Funksjoner for utskilling av avføring, avføringens konsistens, avføringshyppighet, evne til å holde på avføring, luftavgang

Avvik: Forstoppelse, diaré og svikt av lukkemuskel eller inkontinens av annen årsak

Eksklusive: Fordøyelse (b515), næringsopptak (b520), sansefølelser fra fordøyelsessystemet (b535)

b5250 Uttømming av avføring

Funksjoner for uttømming av avfallsstoffer fra endetarmen, inklusive funksjoner for sammentrekning av bukmusklene i dette øyemed

b5251 Avføringens konsistens

Avføringens konsistens som hard, fast, bløt eller flytende

b5252 Avføringsfrekvens

Funksjoner som medvirker til hyppigheten av avføring

b5253 Kontinens for avføring

Funksjoner som medvirker til viljestyrt kontroll av uttømmingsfunksjonen

⁵ I original ICF er b5108 Andre funksjoner for nærings- og væskeinntak

⁶ I original ICF er b5109 Uspesifiserte funksjoner for nærings- og væskeinntak

b5254 Luftavgang

Funksjoner som medvirker til uttømming av overskytende mengder luft eller gasser fra tarmen

b5258 Andre avføringsfunksjoner**b5259 Uspesifiserte avføringsfunksjoner****b530 Regulering av kroppsvekt**

Herunder vektøkning under vekst og utvikling

Inklusive: Opprettholde et akseptabelt forhold mellom høyde og vekt, for eksempel uttrykt ved "Body Mass Index" (BMI).

Avvik: Undervekt, kakeksi, vekttap, avmagring, overvekt, primær og sekundær fedme

Eksklusive: Næringsopptak (b520), generelle stoffskiftefunksjoner (b540), indresekretoriske funksjoner (b555)

b535 Sansefornemmelser fra fordøyelsessystemet

Sansefornemmelser som oppstår under inntak av mat og drikke og tilhørende fordøyelsesfunksjoner

Inklusive: Kvalme, oppblåsthet og kolikk, metthet, klump i halsen (globusfornemmelse), magekrampe, luft i magen og brystbrann

Eksklusive: Smertesans (b280) nærings- og væskeinntak (b510), fordøyelse (b515), avføringsfunksjoner (b525)

b5350 Kvalme

Fornemmelsen av å skulle kaste opp

b5351 Utspilthet

Fornemmelsen av at magesekken eller buken er utspilt

b5352 Kolikk

Fornemmelse av krampaktig eller smertefull sammentrekning av tarmkanalens glatte muskulatur

b5358 Andre sansefornemmelser fra fordøyelsessystemet**b5359 Uspesifiserte sansefornemmelser fra fordøyelsessystemet****b539 Andre og uspesifiserte fordøyelsesfunksjoner****Stoffskifte og indresekretoriske funksjoner (b540-b560)****b540 Generelle stoffskiftefunksjoner**

Regulering av organismens omsetning av livsviktige kjemiske bestanddeler, som karbohydrater, protein og fett og forbrenning av dem til energi

Inklusive: Basalstoffskifte, nedbryting og oppbygging av karbohydrater, protein og fett, energiproduksjon, forhøyet eller nedsatt stoffskifte

Eksklusive: Næringsopptak (b520), regulering av kroppsvekt (b530), væske-, mineral- og elektrolyttbalanse (b545), temperaturregulering (b550), indresekretoriske funksjoner (b555)

b5400 Basalstoffskifte

Funksjoner som medvirker til kroppens oksygenforbruk ved bestemte hvile- og temperaturbetingelser

Inklusive: Stigning eller fall i basalstoffskiftet.

Avvik: Hypertyreose, hypotyreose

b5401 Karbohydratstoffskifte

Funksjoner som medvirker til den prosess som lagrer og nedbryter karbohydratene i kosten til glukose, og deretter til karbondioksyd og vann

b5402 Proteinstoffskifte

Funksjoner som medvirker til den prosess som omdanner proteiner i kosten til aminosyrer og deres videre nedbryting i kroppen

b5403 Fettstoffsifte
Funksjoner som medvirker til den prosess som lagrer og nedbryter fett i kroppen

b5408 Andre generelle stoffskiftefunksjoner

b5409 Uspesifiserte generelle stoffskiftefunksjoner

b545 **Væske-, mineral- og elektrolyttbalanse**

Regulering av vann, mineraler og elektrolytter i organismen

*Inklusive: Vann- elektrolytt-, og syre/basebalanse, regulering av mineraler som kalsium, sink og jern.
Avvik: Væskeretensjon, dehydrering, hyperkalsemi, hypokalsemi, hemokromatose, jernmangel,
hypernatremi, hyponatremi, hyperkalemi og hypokalemi*

*Eksklusive: blodfunksjoner og bloddannelse (b430), generelle stoffskiftefunksjoner (b540),
indresekretoriske funksjoner (b555)*

b5450 Vannbalanse

Funksjoner som medvirker til å regulere vannmengden i kroppen

Inklusive: Rehydrering.

Avvik: Dehydrering

b54500 Vannretensjon

Funksjoner som medvirker til å holde tilbake vann i kroppen

b54501 Stabilisering av vannbalanse

Funksjoner som medvirker til å opprettholde en optimal vannmengde i kroppen

b54508 Andre vannbalansefunksjoner

b54509 Uspesifiserte vannbalansefunksjoner

b5451 Mineralbalanse

Funksjoner som medvirker til å opprettholde likevekt mellom inntak, lagring, forbruk og utskillelse av mineraler i kroppen

b5452 Elektrolyttbalanse

Funksjoner som medvirker til å opprettholde likevekt mellom inntak, lagring, forbruk og utskillelse av elektrolytter i kroppen

b5458 Andre funksjoner for væske-, mineral- og elektrolyttbalanse

b5459 Uspesifiserte funksjoner for væske-, mineral- og elektrolyttbalanse

b550 **Temperaturregulering**

Funksjoner for regulering av kroppstemperaturen

Avvik: Hypotermi, feber

Eksklusive: Generelle stoffskiftefunksjoner (b540), indresekretoriske funksjoner (b555)

b5500 Kropptemperatur

Funksjoner som medvirker til å regulere kroppens kjernetemperatur

Avvik: Hypertermi, hypotermi

b5501 Stabilisering av kroppstemperatur

Funksjoner som medvirker til å opprettholde optimal kroppstemperatur ved temperaturforandringer i omgivelsene

Inklusive: Toleranse for varme og kulde

b5508 Andre temperaturreguleringsfunksjoner

b5509 Uspesifiserte temperaturreguleringsfunksjoner

b555 **Indresekretoriske funksjoner**

Hormonproduksjon og regulering av hormonspeil i kroppen, herunder sykliske forandringer

Inklusive: Funksjoner for hormonbalanse.

Avvik: Hyper- og hypofunksjon av hypofyse, skjoldbruskkjertel, binyrer, biskjoldbruskkjertel, gonader

*Eksklusive: Generelle stoffskiftefunksjoner (b540), væske-, mineral- og elektrolyttbalanse (b545),
temperaturregulering (b550), kjønnsfunksjoner (b640), menstruasjonfunksjoner (b650)*

b5550 Pubertetsfunksjoner

Funksjoner tilknyttet innledningen av puberteten og manifestasjon av primære og sekundære kjønnskarakteristika

b55500 Utvikling av kropps- og pubesbehåring

Funksjoner tilknyttet utvikling av kropps- og pubesbehåring

b55501 Utvikling av bryster og brystvorter

Funksjoner tilknyttet utvikling av bryster og brystvorter

b55502 Utvikling av penis, testikler og scrotum

Funksjoner tilknyttet utvikling av penis, testikler og scrotum

b55508 Andre pubertetsfunksjoner**b55509 Uspesifiserte pubertetsfunksjoner****b559 Andre og uspesifiserte stoffskifte- og indresekretoriske funksjoner****b560 Funksjoner for å opprettholde vekst**

Funksjoner for å nå forventede vekstmål overensstemmende med befolkningsjusterte normative vekstkurver

Avvik: Dvergvekst, gigantisme

Andre og uspesifiserte fordøyelses-, stoffskifte- og indresekretoriske funksjoner (b598-b559)

b598 Andre fordøyelses-, stoffskifte- og indresekretoriske funksjoner**b599 Uspesifiserte fordøyelses-, stoffskifte- og indresekretoriske funksjoner**

Kapittel b6

Urinsystemets funksjoner, kjønnsfunksjoner og forplantning

Dette kapittelet er om urinfunksjoner og forplantningsfunksjoner, inklusive kjønnsfunksjoner, svangerskap og fødsel

Urinsystemets funksjoner (b610-b639)

b610 Urinutskillelse

Herunder produksjon og oppsamling av urin

Inklusive: Nyrefunksjon, blærefunksjon.

Avvik: Nyresvikt, anuri, oliguri, hydronefrose, blæreparese og ureterobstruksjon

Eksklusive: Vannlatingsfunksjoner (b620)

b6100 Urinfiltrering

Funksjoner for nyrenes urinfiltrering

b6101 Urinoppsamling

Urinledningens og urinblærens funksjoner for oppsamling og lagring av urin

b6108 Andre urinutskillelsesfunksjoner

b6109 Uspesifiserte urinutskillelsesfunksjoner

b620 Vannlatingsfunksjoner

Funksjoner for uttømming av urin fra urinblæren

Inklusive: Late vannet, vannlatingshyppighet, kunne holde på vannet.

Avvik: Stressinkontinens, imperiøs vannlatingstrang og urge-inkontinens, refleksblære, blæreautonomi, paradoksal inkontinens, polyuri, urinretensjon

Eksklusive: Urinutskillelse (b610), sansefølelser med tilknytning til urinsystemets funksjoner (b630)

b6200 Vannlating

Funksjoner for å tømme urinblæren

Avvik: Urinretensjon

b6201 Vannlatingsfrekvens

Funksjoner som har å gjøre med antallet vannlatinger

b6202 Kontinens for urin

Funksjoner for å kontrollere vannlatingen

Avvik: Stress-, og urge-inkontinens, refleksblære, paradoks ischuri og blandet urininkontinens

b6208 Andre vannlatingsfunksjoner

b6209 Uspesifiserte vannlatingsfunksjoner

b630 Sansefølelser med tilknytning til urinsystemets funksjoner

Følelser som svie ved vannlatingen og vannlatingstrang

Inklusive: Følelse av ufullstendig blæretømming, blæresprenge

Eksklusive: Smertesans (b280), vannlatingsfunksjoner (b620)

b639 Andre og uspesifiserte funksjoner av urinsystemet

Kjønnsfunksjoner og forplantning (b640-b679)**b640 Kjønnsfunksjoner**

Psysiske og fysiske funksjoner med tilknytning til kjønnsakten, herunder seksuell opphisselse (eksitasjonsfase), funksjoner under selve kjønnsakten (platåfase), utløsning (orgasme) og påfølgende avspenning (resolusjonsfase)

Inklusive: Seksuell lyst og handlinger, ereksjon av penis og klitoris, vaginalsekresjon, masturbasjon, ejakulasjon.

Avvik: Impotens, frigiditet, vaginisme, prematur ejakulasjon, priapisme og forsinket ejakulasjon

Eksklusive: Forplantningsfunksjoner (b660), sansefølelser med tilknytning til kjønnsfunksjoner og forplantning (b670)

b6400 Seksuelle opphisselsesfunksjoner

Funksjoner for seksuell lyst og opphisselse

b6401 Seksuelle forberedelsesfunksjoner

Funksjoner for å ta del i kjønnsakten

b6402 Orgasmefunksjoner

Funksjoner for å oppnå orgasme

b6403 Seksuelle avspenningsfunksjoner

Funksjoner for tilfredsstillelse og avspenning etter orgasmen

Avvik: Manglende tilfredsstillelse ved orgasme

b6408 Andre kjønnsfunksjoner**b6409 Uspesifiserte kjønnsfunksjoner****b650 Menstruasjonsfunksjoner**

Menstruasjonsrytme og uttømming av menstruasjonsvæske

Inklusive: Funksjoner for regelmessighet, hyppighet, varighet og mengde av menstruasjonsblødningen, menarke, menopause.

Avvik: Premenstruell tensjon, primær og sekundær amenoré, menoragi, metroragi og retrograd menstruasjon

Eksklusive: Kjønnsfunksjoner (b640), forplantningsfunksjoner (b660), sansefølelser med tilknytning til kjønnsfunksjoner og forplantning (b670), smertesans (b280)

b6500 Regelmessig menstruasjonscyklus

Funksjoner som medvirker til regelmessigheten av menstruasjonscyklus

Avvik: For hyppig eller for sjelden menstruasjon

b6501 Tidsrom mellom menstruasjonene

Perioden mellom to menstruasjoner

b6502 Blødningsmengde ved menstruasjon

Funksjoner som medvirker til mengden av menstruasjonsvæske

Avvik: For liten blødning (oligomenoré), eller for stor (menoragi)

b6503 Menarke

Funksjoner knyttet til den første menstruasjonsyklus

b6508 Andre menstruasjonsfunksjoner**b6509 Uspesifiserte menstruasjonsfunksjoner****b660 Forplantningsfunksjoner**

Funksjoner med tilknytning til fruktbarhet, svangerskap, fødsel og produksjon av morsmelk

Inklusive: Mannlig og kvinnelig fruktbarhet, svangerskap, fødsel og amming.

Avvik: Nedsatt fruktbarhet, sterilitet, nedsatt sædkvalitet, azoospermi, spontanabort, svangerskap utenfor livmoren, mangelfull fostervekst, polyhydramnion, for tidlig og for sen fødsel, galaktoré, manglende sekresjon eller uttømming av melk

Eksklusive: Kjønnsfunksjoner (b640), menstruasjonsfunksjoner (b650)

- b6600 Frukthbarhetsfunksjoner**
Funksjoner tilknyttet produksjon av egg- og sædceller
Avvik: Subfertilitet, sterilitet
Eksklusive: Kjønnfunksjoner (b640)
- b6601 Svangerskapsfunksjoner**
Funksjoner som medvirker til at svangerskap oppstår og vedvarer
- b6602 Fødselsfunksjoner**
Funksjoner som inngår i fødselsprosessen
- b6603 Melkeproduksjon**
Funksjoner som medvirker til produksjon av melk og gjør den tilgjengelig for barnet
- b6608 Andre forplantningsfunksjoner**
- b6609 Uspesifiserte forplantningsfunksjoner**

b670 Sanseførmelser med tilknytning til kjønnfunksjoner og forplantning

Ubehag under seksuelt samkvem og i løpet av menstruasjonssyklus

Inklusive: Dyspareuni, dysmenoré, hetetokter og nattesvetting under klimakteriet

Eksklusive: Smertensans (b280), sanseførmelser med tilknytning til urinsystemets funksjoner (b630), kjønnfunksjoner (b640), menstruasjonssfunksjoner (b650), forplantningsfunksjoner (b660)

- b6700 Ubehag i forbindelse med kjønnsakten**
Fornemmelser i forbindelse med seksuell opphisselse, forberedelse til og gjennomføring av kjønnsakten, orgasme og avspenningsfase
- b6701 Ubehag i forbindelse med menstruasjonssyklus**
Fornemmelser tilknyttet menstruasjonen, inklusive premenstruelt og postmenstruelt
- b6702 Ubehag i forbindelse med menopausen**
Fornemmelser i forbindelse med at menstruasjonssyklus opphører
Inklusive: Hetetokter og nattlige svetteanfall i klimakteriet
- b6703 Genitalfunksjoner**
Funksjoner i forbindelse med genital opphisselse
Eksklusive: Kjønnfunksjoner (b640), forplantningsfunksjoner (b660)
- b6708 Andre fornemmelser med tilknytning til kjønnfunksjoner og forplantning**
- b6709 Uspesifiserte fornemmelser med tilknytning til kjønnfunksjoner og forplantning**

b679 Andre og uspesifiserte kjønns- og forplantningsfunksjoner

Andre og uspesifiserte urinveis-, kjønns- og forplantningsfunksjoner (b698-b699)

b698 Andre urinveis-, kjønns- og forplantningsfunksjoner**b699 Uspesifiserte urinveis-, kjønns- og forplantningsfunksjoner**

Kapittel b7

Nerve-, muskel-, skjelett- og bevegelsesrelaterte funksjoner

Dette kapittelet er om funksjoner for kroppsbevegelser og forflytting av kroppen, inklusive leddenes, knoklenes og musklens funksjoner og spinalreflekser

Ledd- og knokkelfunksjoner (b710-b729)

b710 Leddbevegelighet

Bevegelsesutslag og bevegelsesfrihet i ledd

Inklusive: Bevegelighet i ett eller flere ledd, generell leddbevegelighet.

Avvik: Økt eller nedsatt leddbevegelighet

Eksklusive: Leddstabilitet (b715), kontroll av viljestyrte bevegelser (b760)

b7100 Bevegelighet av ett enkelt ledd

Funksjoner for bevegelsesutslag og bevegelsesfrihet i ett ledd

b7101 Bevegelighet av flere ledd

Funksjoner for bevegelsesutslag og bevegelsesfrihet i mer enn ett ledd

b7102 Generell leddbevegelighet

Funksjoner for bevegelsesutslag og bevegelsesfrihet i leddene overalt i kroppen

b7108 Andre funksjoner for leddbevegelighet

b7109 Uspesifiserte funksjoner for leddbevegelighet

b715 Leddstabilitet

Opprettholdelse av leddenes strukturelle forbindelse

Inklusive: Ett eller flere ledd, eller generell leddestabilitet.

Avvik: Luksasjon av ledd (for eksempel skulder ute av ledd), ustabile ledd (subluksasjon eller tilbakevendende luksasjon)

Eksklusive: Leddbevegelighet (b710)

b7150 Stabilitet i ett enkelt ledd

Funksjoner for å opprettholde ett enkelt ledds strukturelle forbindelse

b7151 Stabilitet i flere ledd

Funksjoner for å opprettholde mer enn ett enkelt ledds strukturelle forbindelse

b7152 Generell leddestabilitet

Funksjoner for å opprettholde leddenes strukturelle forbindelse overalt i kroppen

b7158 Andre funksjoner for leddestabilitet

b7159 Uspesifiserte funksjoner for leddestabilitet

b720 Knokkelbevegelighet

Bevegelsesutslag og bevegelsesfrihet i skulderblad, bekken, håndrots- og fotrotsknokler

Avvik: Økt eller nedsatt bevegelighet av skulderblad og i bekken

Eksklusive: Leddbevegelighet (b710)

b7200 Bevegelighet av skulderbladet

Funksjoner for bevegelsesutslag og bevegelsesfrihet i skulderbladet

Avvik: Nedsatt bevegelighet forover eller bakover, nedsatt innad- eller utadrotasjon av skulderbladet

b7201 Bevegelighet av bekkenet

Funksjoner for bevegelsesutslag og bevegelsesfrihet i bekkenet

Inklusive: Rotasjon av bekkenet

b7202 Bevegelighet av håndrotsknoklene

Funksjoner for bevegelsesutslag og bevegelsesfrihet i håndrotsknoklene

- b7203 Bevegelighet av fotrotsknoklene**
Funksjoner for bevegelsesutslag og bevegelsesfrihet i fotrotsknoklene
- b7208 Andre funksjoner for knokkelbevegelighet**
- b7209 Uspesifiserte funksjoner for knokkelbevegelighet**

b729 Andre og uspesifiserte ledd og knokkelfunksjoner

Muskelfunksjoner (b730-b749)

b730 Muskelstyrke

Kraft oppstått ved sammentrekning av muskel eller muskelgruppe

Inklusive: Spesifikke musklers og muskelgruppers styrke, muskelstyrke i en ekstremitet, én side av kroppen, nedre halvdel av kroppen, alle lemmer, trunkus og hele kroppen.

Avvik: Kraftnedsettelse i de små muskler i føtter og hender, hel eller delvis lammelse av muskler, monoplegi, hemiplegi, paraplegi, kvadriplegi og akinetisk mutisme

Eksklusive: Muskeltonus (b735), muskelutholdenhet (b740), synsrelaterte funksjoner i øyeregionen (b215)

- b7300 Styrke av enkeltmuskler og muskelgrupper**
Funksjoner tilknyttet den kraft som oppstår ved sammentrekning av enkeltstående muskler og muskelgrupper
Avvik: Kraftnedsettelse av håndens eller fotens små muskler
- b7301 Muskelstyrke i ett av kroppens lemmer**
Funksjoner tilknyttet den kraft som oppstår ved sammentrekning av muskler og muskelgrupper i én arm eller ett bein
Avvik: Monoparese, monoplegi
- b7302 Muskelstyrke i én side av kroppen**
Funksjoner tilknyttet den kraft som oppstår ved sammentrekning av de muskler og muskelgrupper som finnes i høyre eller venstre kroppshalvdel
Avvik: Hemiparese, hemiplegi
- b7303 Muskelstyrke i nedre halvdel av kroppen**
Funksjoner tilknyttet den kraft som oppstår ved sammentrekning av de muskler og muskelgrupper som finnes i nedre halvdel av kroppen
Avvik: Paraparese, paraplegi
- b7304 Muskelstyrke i alle lemmer**
Funksjoner tilknyttet den kraft som oppstår ved sammentrekning av muskler og muskelgrupper i alle fire lemmer
Avvik: Tetraparese, tetraplegi
- b7305 Muskelstyrke i trunkus**
Funksjoner tilknyttet den kraft som oppstår ved sammentrekning av muskler og muskelgrupper i hals, rygg, bryst og buk
- b7306 Muskelstyrke i hele kroppen**
Funksjoner tilknyttet den kraft som oppstår ved sammentrekning av alle muskler og muskelgrupper i kroppen
Avvik: Stumhet og tap av all viljestyrt muskelbevegelighet (akinetisk mutisme)
- b7308 Andre muskelstyrkefunksjoner**
- b7309 Uspesifiserte muskelstyrkefunksjoner**

b735 Muskeltonus

Hvilespenning i muskler og musklens motstand mot passive bevegelser

Inklusive: Tonus i enkeltmuskler og muskelgrupper, muskulatur i deler av eller hele kroppen.
Avvik: Hypertonus, hypotonus, rigiditet og spastisitet

Eksklusive: Muskelstyrke (b730), muskelutholdenhet (b740)

b7350 Tonus i enkeltstående muskler og muskelgrupper

Funksjoner tilknyttet hvilespenningen i enkeltstående muskler og muskelgrupper, og deres motstand mot passive bevegelser
 Avvik: Fokale dystonier, som torticollis

b7351 Muskeltonus i ett av kroppens lemmer

Funksjoner tilknyttet hvilespenningen i muskler og muskelgrupper i én arm eller ett bein, og deres motstand mot passive bevegelser
 Avvik: Monoparese, monoplegi

b7352 Muskeltonus i én side av kroppen

Funksjoner tilknyttet hvilespenningen i muskler og muskelgrupper i høyre eller venstre kroppshalvdel, og deres motstand mot passive bevegelser
 Avvik: Hemiparese, hemiplegi

b7353 Muskeltonus i nedre halvdel av kroppen

Funksjoner tilknyttet hvilespenningen i muskler og muskelgrupper i nedre halvdel av kroppen, og deres motstand mot passive bevegelser
 Avvik: Paraparese, paraplegi

b7354 Muskeltonus i alle lemmer

Funksjoner tilknyttet hvilespenningen i muskler og muskelgrupper i alle fire lemmer, og deres motstand mot passive bevegelser
 Avvik: Tetraparese, tetraplegi

b7355 Muskeltonus i trunkus

Funksjoner tilknyttet hvilespenningen i muskler og muskelgrupper i hals, rygg, bryst og buk, og deres motstand mot passive bevegelser

b7356 Muskeltonus i hele kroppen

Funksjoner tilknyttet hvilespenningen i alle muskler og muskelgrupper i hele kroppen, og deres motstand mot passive bevegelser
 Avvik: Generaliserte dystonier og Parkinsons sykdom, eller generell parese og paralys

b7358 Andre muskeltonusfunksjoner**b7359 Uspesifiserte muskeltonusfunksjoner****b740 Muskelutholdenhet**

Opprettholdelse av muskelsammentrekning i så lang tid som det kreves

Inklusive: Opprettholdelse av muskelsammentrekning i isolerte muskler og muskelgrupper, og i alle kroppens muskler.

Avvik: Myastenia gravis

Eksklusive: Fysisk kondisjon (b455), muskelstyrke (b730), muskeltonus (b735)

b7400 Utholdenhet av enkeltmuskler

Funksjoner tilknyttet å opprettholde sammentrekning av enkeltstående muskler i så lang tid som det kreves

b7401 Utholdenhet av muskelgrupper

Funksjoner tilknyttet å opprettholde sammentrekning av enkeltstående muskelgrupper i så lang tid som det kreves
 Avvik: Monoparese, monoplegi, hemiparese og hemiplegi, paraparese og paraplegi

b7402 Muskelutholdenhet i hele kroppen

Funksjoner tilknyttet å opprettholde sammentrekning av alle kroppens muskler i så lang tid som det kreves
 Avvik: Tetraparese, tetraplegi, generell parese og paralys

b7408 Andre muskelutholdenhetsfunksjoner**b7409 Uspesifiserte muskelutholdenhetsfunksjoner****b749 Andre og uspesifiserte muskelfunksjoner**

Bevegelsesfunksjoner (b750-b789)**b750 Motoriske reflekser**

Ikke viljestyrt muskelsammentrekning utløst av spesifikke stimuli

Inklusive: Reflekser utløst ved at muskler raskt settes på strekk (patellar-, biceps-, og andre senereflekser), automatisk lokal leddrefleks, tilbaketrekningrefleks og andre avvergereflekser

b7500 Strekkereflekser

Ikke viljestyrt muskelsammentrekning utløst av passiv strekking av muskler

b7501 Reflekser utløst av skadelige stimuli

Ikke viljestyrt muskelsammentrekning utløst av smertefulle eller andre skadelige stimuli

Inklusive: Avvergerefleks

b7502 Reflekser utløst av andre ytre stimuli

Ikke viljestyrt muskelsammentrekning utløst av ytre, ikke skadelige stimuli

Inklusive: Søkerefleks hos nyfødte

b7508 Andre motoriske refleksfunksjoner**b7509 Uspesifiserte motoriske refleksfunksjoner****b755 Større ufrivillige bevegelsesreaksjoner**

Ikke viljestyrt sammentrekning av store muskler eller muskulatur i hele kroppen utløst av kroppsstilling, balansereaksjoner, støtte- og avvergereaksjoner

Inklusive: Funksjoner for reaksjoner i forhold til kroppsholdning, oppretting av kroppsstilling, stillingsjustering, støtte- og avvergereaksjoner

Eksklusive: Motoriske reflekser (b750), ufrivillige muskelbevegelser (b765)

b760 Kontroll av viljestyrte bevegelser

Kontroll og koordinasjon av viljestyrte bevegelser

Inklusive: Kontroll av enkle og sammensatte viljestyrte bevegelser, koordinering av viljestyrte bevegelser, støttefunksjon av armer og bein, koordinasjon av bevegelser mellom høyre og venstre kroppshalvdel, mellom øye og hånd, mellom øye og fot, funksjonsnedsettelse, som problemer med kontroll og koordinasjon, for eksempel klossethet og dysdiadokokinesi

Eksklusive: Muskelstyrke (b730), ufrivillige muskelbevegelser (b765), gangmønster (b770)

b7600 Kontroll av enkle viljestyrte bevegelser

Funksjoner tilknyttet kontroll og koordinasjon av enkle eller enkeltstående viljestyrte bevegelser

17601 Kontroll av sammensatte viljestyrte bevegelser

Funksjoner tilknyttet kontroll og koordinasjon av sammensatte viljestyrte bevegelser

b7602 Koordinasjon av viljestyrte bevegelser

Funksjoner tilknyttet koordinering av enkle og sammensatte viljestyrte bevegelser, for å utføre bevegelsene samordnet

Inklusive: Høyre-venstre koordinasjon, samordning av synsdirigerte bevegelser, som øye-hånd koordinasjon og øye-fot koordinasjon.

Avvik: Dysdiadokokinesi

b7603 Støttefunksjoner i arm og bein

Funksjoner tilknyttet kontroll og koordinasjon av viljestyrte bevegelser ved å overføre tyngde til enten armer (albuer eller hender) eller bein (knær eller føtter)

b7608 Andre funksjoner for kontroll av viljestyrte bevegelser**b7609 Uspesifiserte funksjoner for kontroll av viljestyrte bevegelser****b761 Spontane bevegelser**

Funksjoner tilknyttet frekvens, flyt i utførelse og kompleksitet av bevegelser av hele kroppen og individuelle kroppsdel, som ved spontane bevegelser hos spedbarn

b7610 Generelle bevegelser

Repertoar og kvalitet av aldersspesifikke generelle spontane bevegelser, som vridende ("writhing") og rykkende ("fidgety") bevegelser tidlig i livet

b7611 Spesifikke spontane bevegelser

Repertoar og kvalitet av andre spontane bevegelser som normalt forekommer i de første måneder etter fødselen, som bevegelse av arm og bein inn mot midtlinjen, fingerbevegelser og sparking

b7618 Andre spontane bevegelser**b7619 Uspesifiserte spontane bevegelser****b765 Ufrivillige muskelbevegelser**

Utilsiktete, helt eller delvis uhensiktsmessige ufrivillige sammentrekninger av en muskel eller muskelgruppe

Inklusive: Tremor, tics, uvaner, bevegelsesstereotyper, motorisk perseverasjon, chorea, atetose, bevegelsesdystoni og dyskinesi

Eksklusive: Større ufrivillige bevegelsesreaksjoner (b755), kontroll av viljestyrte bevegelser (b760), gangmønstre (b770)

b7650 Ufrivillige muskelsammentrekninger

Funksjoner for utilsiktete, helt eller delvis uhensiktsmessige, ufrivillige sammentrekninger av en muskel eller muskelgruppe, for eksempel slike som delvis medvirker i en mental dysfunksjon

Avvik: Chorea, atetose, søvnrelaterte bevegelsesforstyrrelser

b7651 Skjelving

Funksjoner for vekselvis sammentrekning og avspenning av en muskelgruppe som omgir et ledd, med dirrende bevegelser som følge

b7652 Tics og motoriske uvaner

Funksjoner for gjentatte ufrivillige muskelsammentrekninger uten hensiktsmessig formål

Inklusive: Vokale tics, tvangsmessig uttale av uanstendige ord, gnissing av tenner

b7653 Stereotyper og motorisk perseverasjon

Funksjoner for spontane, formålsløse bevegelser, som gjentatt gynging frem og tilbake, nikkning med hodet eller vifting med hender eller føtter

b7658 Andre ufrivillige muskelbevegelsesfunksjoner**b7659 Uspesifiserte ufrivillige muskelbevegelsesfunksjoner****b770 Gangmønstre**

Bevegelsesmønstre ved gang, løp eller andre bevegelser av hele kroppen

Inklusive: Løpemønstre

Avvik: Spastisk gangmønstre, gangmønstre ved hemiplegi og paraplegi, asymmetrisk gangmønstre, halting og stivt gangmønstre

Eksklusive: Muskelstyrke (b730), muskeltonus (b735), kontroll av viljestyrte bevegelser (b760), ufrivillige muskelbevegelser (b765)

b780 Sansefølelser i forbindelse med muskler og bevegelsesfunksjoner

Sansefølelser i tilknytning til muskler og muskelgrupper, og deres bevegelser

Inklusive: Følelse av muskelstivhet og -stramhet, muskelkrampe, av bevegelsesinnskrenking og tyngdefølelse i muskulatur

Eksklusive: Smertesans (b280)

b7800 Følelse av muskelstivhet

Følelse av stramming eller stivhet i muskler

b7801 Følelse av muskelkrampe

Følelse av ufrivillig sammentrekning av en muskel eller muskelgruppe

b7808 Andre sansefølelser i forbindelse med muskler og bevegelsesfunksjoner

b7809 Uspesifiserte sansefølelser i forbindelse med muskler og bevegelsesfunksjoner

b789 Andre og uspesifiserte bevegelsesfunksjoner

*Andre og uspesifiserte nerve-, muskel-, skjelett- og bevegelsesfunksjoner
(b798-b799)*

b798 Andre nerve-, muskel-, skjelett- og bevegelsesfunksjoner

b799 Uspesifiserte nerve-, muskel-, skjelett- og bevegelsesfunksjoner

Kapittel b8

Huden og tilhørende strukturers funksjoner

Dette kapitlet er om funksjonene i hud, negler og hår

Hudfunksjoner (b810-b849)

b810 Hudens beskyttelsesfunksjoner

Beskyttelse mot fysiske, kjemiske og biologiske skadevirkninger på kroppen

Inklusive: Beskyttelse mot sol og annen bestråling, fotosensitivitet, pigmentering, varmeisolering, evne til å danne hudfortykkelse og hornhud ved trykk og belastning.

Avvik: Hudsprekker, kroniske sår, liggesår og for tynn hud

Eksklusive: Hudtilheling (b820), øvrige hudfunksjoner (b830)

b820 Hudtilheling

Tilheling av sår og andre skader

Inklusive: Skorpedannelse, tilheling, arrdannelse.

Avvik: Keloid, hypertrofiske arr og tendens til blåmerker

Eksklusive: Hudens beskyttelsesfunksjoner (b810), øvrige hudfunksjoner (b830)

b830 Øvrige hudfunksjoner

Andre funksjoner av huden enn beskyttelse og tilheling, som avkjøling og svettesekresjon

Inklusive: Sekresjon av svette og talg, samt derav følgende kroppslukt

Eksklusive: Hudens beskyttelsesfunksjoner (b810), hudtilheling (b820)

b840 Hudens sanseførmelser

Førmelser som kløe, svie og parestesier

Avvik: Prikking eller kribling i huden

Eksklusive: Smertesans (b280)

b849 Andre og uspesifiserte hudfunksjoner

Hår- og neglefunksjoner (b850-b869)

b850 Hårfunksjoner

Hårets funksjoner, som beskyttelse, farge og utseende

Inklusive: Hårvekst, hårpigmentering, lokalisasjon av behåring.

Avvik: Tap av hår, skallethet

b860 Neglefunksjoner

Mekanisk beskyttelse, klore- og kløfunksjon, kosmetisk funksjon

Inklusive: Neglenes vekst, farge og andre egenskaper

b869 Andre og uspesifiserte hår- og neglefunksjoner

Andre og uspesifiserte funksjoner av hud og tilhørende strukturer (b898-b899)

b898 Andre funksjoner av hud og tilhørende strukturer

b899 Uspesifiserte funksjoner av hud og tilhørende strukturer

ICF-CY

Kroppstruktur

KROPPSSTRUKTURER

Definisjoner: *Kroppsstrukturer er anatomiske deler av kroppen, som organer, lemmer og deres bestanddeler.*

Avvik er problemer ved kroppsfunksjoner eller kroppsstrukturer, som ved signifikante feil (inklusive hypertrofi eller overtallighet) eller tap.

Første modifikator

Ensartet negativ graderingsskala, som brukes for å vise omfang eller størrelsesorden av en endring.

.0	INTET strukturavvik	(intet, fraværende, ubetydelig...)	0-4%
.1	LITE strukturavvik	(lett, lavgradig...)	5-24%
.2	MIDDELS strukturavvik	(middels uttalt ...)	25-49%
.3	OMFATTENDE strukturavvik	(høyt, sterkt, ekstremt, subtotalt ...)	50-95%
.4	TOTALT strukturavvik	(fullstendig, helt manglende...)	96-100%
.8	Uspesifisert		
.9	Ikke anvendbar		

Det er oppstilt en grov prosentvis inndeling til bruk ved slike forhold som kan måles med instrumenter eller graderes etter standarder for kvantifisering av tap av kroppsstruktur- For eksempel gjelder en feilmargin på 5% når det kodes for intet tap eller totalt tap av struktur. Moderat tap utgjør vanligvis opp til halve skalaen for totalt tap. Prosentområdene må kalibreres for de forskjellige strukturer som persentiler i relevante befolkningsstandarder. For at denne graderingen skal kunne benyttes på en ensartet måte overalt, må bedømmelsesprosedyrer utvikles ved forskning.

Kapittel s1

Nervesystemets strukturer

s110 Hjernens struktur

- s1100 Hjernelappens struktur
 - s11000 Pannelapp
 - s11001 Tinninglapp
 - s11002 Isselapp
 - s11003 Bakhodelapp
 - s11008 Annen hjernelappstruktur
 - s11009 Uspesifisert hjernelappstruktur
- s1101 Midthjernens struktur
- s1102 Mellomhjernens struktur
- s1103 Basalgangliene og tilhørende strukturer
- s1104 Lillehjernens struktur
- s1105 Hjernestammens struktur
 - s11050 Den forlengede marg
 - s11051 Hjernebroen
 - s11058 Annen hjernestammestruktur
 - s11059 Uspesifiserte hjernestammestrukturer
- s1106 Hjernenervenens struktur
- s1107 Strukturen av hvit hjernesubstans
 - s11070 Corpus callosum
 - s11078 Strukturen av annen hvit hjernesubstans
 - s11079 Strukturen av uspesifisert hvit hjernesubstans
- s1108 Andre hjernestrukturer
- s1109 Uspesifiserte hjernestrukturer

s120 Ryggmargen og tilhørende strukturer

- s1200 Ryggmargens struktur
 - s12000 Halsryggmargen
 - s12001 Brystryggmargen
 - s12002 Lenderyggmargen og korsryggmargen
 - s12003 Nerverøttene i korsryggen
 - s12008 Annen ryggmargstruktur
 - s12009 Uspesifisert ryggmargstruktur
- s1201 Ryggmargsnervene
- s1208 Annen struktur i ryggmarg og tilhørende strukturer
- s1209 Uspesifisert struktur i ryggmarg og tilhørende strukturer

- s130** Hjerne- og ryggmargshinnes strukturer
- s140** Det sympatiske nervesystems struktur
- s150** Det parasympatiske nervesystems struktur
- s198** Andre strukturer i nervesystemet
- s199** Uspesifiserte strukturer i nervesystemet

Kapittel s2

Øye, øre og tilhørende strukturer

s210 Øyehulens struktur

s220 Øyeeplets struktur

s2200 Bindehinne, senehinne, årehinne

s2201 Hornhinne

s2202 Regnbuehinne

s2203 Netthinne

s2204 Øyets linse

s2205 Glasslegemet

s2208 Annen struktur i øyeeplet

s2209 Uspesifisert struktur i øyeeplet

s230 Strukturer i øyets omgivelser

s2300 Tåreapparatet

s2301 Øyelokk

s2302 Øyebryn

s2303 Ytre øyemuskler

s2308 Annen struktur i øyets omgivelser

s2309 Uspesifisert struktur i øyets omgivelser

s240 Det ytre øres struktur

s250 Mellomørets struktur

s2500 Trommehinnen

s2501 Øretrompeten

s2502 Mellomørebeina

s2508 Annen struktur i mellomøret

s2509 Uspesifisert struktur i mellomøret

s260 Det indre øres struktur

s2600 Sneglehuset

s2601 Labyrinten

s2602 Buegangene

s2603 Indre øregang

s2608 Annen struktur i det indre øre

s2609 Uspesifisert struktur i det indre øre

s298 Andre strukturer tilhørende øye og øre

s299 Uspesifiserte strukturer tilhørende øye og øre

Kapittel s3

Stemme- og taledannende strukturer**s310 Nesens struktur**

- s3100 Ytre nese
- s3101 Neseskillevegg
- s3102 Nesehulene
- s3108 Annen struktur i nesene
- s3109 Uspesifisert struktur i nesene
- s3200 Tenner
 - s32000 Melketenner
 - s32001 Permanente tenner
 - s32008 Andre tenner
 - s32009 Uspesifiserte tenner
- s3201 Tannkjøtt
- s3202 Gane
 - s32020 Den harde gane
 - s32021 Den bløte gane
- s3203 Tungen
- s3204 Leppestrukturer
 - s32040 Overleppen
 - s32041 Underleppen
- s3208 Annen munnstruktur
- s3209 Uspesifisert munnstruktur

s330 Svelgets struktur

- s3300 Nesesvelgrommet
- s3301 Munnsvelgrommet
- s3308 Annen struktur i svelget
- s3309 Uspesifisert struktur i svelget

s340 Strupens struktur

- s3400 Stemmebåndene
- s3408 Annen struktur i strupen
- s3409 Uspesifisert struktur i strupen

s398 Andre stemme- og taledannende strukturer**s399 Uspesifiserte stemme- og taledannende strukturer**

Kapittel s4

Strukturer tilhørende kretsløpssystemet, blodsystemet, det immunologiske system og respirasjonssystemet**s410 Kretsløpssystemets struktur**

- s4100 Hjertet
 - s41000 Hjertets forkammere
 - s41001 Hjertekamrene
 - s41008 Annen struktur i hjertet
 - s41009 Uspesifisert struktur i hjertet
- s4101 Arterier
- s4102 Vener
- s4103 Kapillærer
- s4108 Annen struktur i kretsløpssystemet
- s4109 Uspesifisert struktur i kretsløpssystemet

s420 Immunsystemets struktur

- s4200 Lymfekar
- s4201 Lymfeknuter
- s4202 Thymus
- s4203 Milt
- s4204 Beinmarg
- s4208 Annen struktur i immunsystemet
- s4209 Uspesifisert struktur i immunsystemet

s430 Respirasjonssystemets struktur

- s4300 Luftrør
- s4301 Lunger
 - s43010 Bronkier
 - s43011 Lungeblærer
 - s43018 Annen struktur i lunge
 - s43019 Uspesifisert struktur i lunge
- s4302 Brystkassen
- s4303 Respirasjonsmusklene
 - s43030 Ribbeinsmusklene
 - s43031 Mellomgulvet
 - s43038 Andre respirasjonsmuskler
 - s43039 Uspesifiserte respirasjonsmuskler
- s4308 Annen struktur i respirasjonssystemet
- s4309 Uspesifisert struktur i respirasjonssystemet

s498 Andre strukturer tilhørende kretsløps-, blod-, immun- og respirasjonssystemene

s499 Uspesifiserte strukturer tilhørende kretsløps-, blod-, immun- og respirasjonssystemene

Kapittel s5

Strukturer tilhørende fordøyelse, stoffskifte og endokrinsystemet**s510** Spyttkjertlenes struktur**s520** Spiserørets struktur**s530** Magesekkens struktur**s540** Tarmenes struktur

s5400 Tynntarm

s5401 Tykktarm

s5408 Annen tarmstruktur

s5409 Uspesifisert tarmstruktur

s550 Bukspyttkjertelens struktur**s560** Leverens struktur**s570** Galleveienes struktur**s580** De indresekretoriske kjertlers struktur

s5800 Hypofyse

s5801 Skjoldkjertel

s5802 Biskjoldkjertel

s5803 Binyre

s5808 Annen struktur i endokrinsystemet

s5809 Uspesifisert struktur i endokrinsystemet

s598 Andre strukturer med tilknytning til fordøyelsessystemet, stoffskifte og endokrinsystemet**s599** Uspesifiserte strukturer med tilknytning til fordøyelsessystemet, stoffskifte og endokrinsystemet

Kapittel s6

Strukturer med tilknytning til urinsystemet, kjønnsorganene og forplantningen**s610 Urinsystemets struktur**

- s6100 Nyre
- s6101 Urinleder
- s6102 Urinblære
- s6103 Urinrør
- s6108 Annen struktur i urinsystemet
- s6109 Uspesifisert struktur i urinsystemet

s620 Bekkenbunnens struktur**s630 Kjønnorganenes strukturer**

- s6300 Ovariene
- s6301 Livmorens struktur
 - s63010 Livmorlegemet
 - s63011 Livmorhalsen
 - s63012 Eggleder
 - s63018 Annen livmorstruktur
 - s63019 Uspesifisert livmorstruktur
- s6302 Brystkjertel og brystvorte
- s6303 Skjedens og de ytre kjønnsorganers struktur
 - s63030 Klitoris
 - s63031 Store kjønnslepper
 - s63032 Små kjønnslepper
 - s63033 Skjeden
- s6304 Testiklene og scrotum⁷
- s6305 Penis' struktur
 - s63050 Penishodet
 - s63051 Penisskaftet
 - s63058 Annen penisstruktur
 - s63059 Uspesifisert penisstruktur
- s6306 Prostata
- s6308 Annen struktur i kjønnsorganene
- s6309 Uspesifisert struktur i kjønnsorganene

⁷ I original ICF er tittelen til s6304 Testiklene.

s698 Andre strukturer med tilknytning til urinsystemet, kjønnsorganene og forplantningen

s699 Uspesifiserte strukturer med tilknytning til urinsystemet, kjønnsorganene og forplantningen

Kapittel s7

Bevegelsesapparatets strukturer

s710 Hode- og halsregionen s struktur

- s7100 Hodeskallens knokler
 - s71000 Hodeskallens suturer
 - s71001 Fontanellene
 - s71008 Andre hodeskalleknokler
 - s71009 Uspesifiserte hodeskalleknokler
- s7101 Ansiktsskjelettet
- s7102 Halsregionens knokler
- s7103 Ledd i hode- og halsregionen
- s7104 Muskler i hode- og halsregionen
- s7105 Leddbånd og bindehinner i hode- og halsregionen
- s7108 Annen struktur i hode- og halsregionen
- s7109 Uspesifisert struktur i hode- og halsregionen

s720 Skulderregionens struktur

- s7200 Skulderregionens knokler
- s7201 Skulderregionens ledd
- s7202 Skulderregionens muskler
- s7203 Skulderregionens leddbånd og bindehinner
- s7208 Annen struktur i skulderregionen
- s7209 Uspesifisert struktur i skulderregionen

s730 Overekstremitetens struktur

- s7300 Overarmens struktur
 - s73000 Ovearmsbein
 - s73001 Albueledd
 - s73002 Overarmsmuskler
 - s73003 Overarmens leddbånd og bindehinner
 - s73008 Annen struktur i overarmen
 - s73009 Uspesifisert struktur i overarmen
- s7301 Underarmens struktur
 - s73010 Underarmens knokler
 - s73011 Håndleddet
 - s73012 Underarmsmuskler
 - s73013 Underarmens leddbånd og bindehinner
 - s73018 Annen struktur i underarmen
 - s73019 Uspesifisert struktur i underarmen

- s7302 Håndens struktur
 - s73020 Håndens knokler
 - s73021 Håndens og fingrenes ledd
 - s73022 Håndens muskler
 - s73023 Håndens leddbånd og bindehinner
 - s73028 Annen struktur i hånden
 - s73029 Uspesifisert struktur i hånden
- s7308 Annen struktur i overekstremiteten
- s7309 Uspesifisert struktur i overekstremiteten

s740 Bekkenregionens struktur

- s7400 Bekkenets knokler
- s7401 Bekkenregionens ledd
- s7402 Bekkenregionens muskler
- s7403 Bekkenregionens leddbånd og bindehinner
- s7408 Annen struktur i bekkenregionen
- s7409 Uspesifisert struktur i bekkenregionen

s750 Underekstremitetens struktur

- s7500 Lårets struktur
 - s75000 Lårbeinet
 - s75001 Hofteleddet
 - s75002 Lårmuskler
 - s75003 Lårets leddbånd og bindehinner
 - s75008 Annen struktur i låret
 - s75009 Uspesifisert struktur i låret
- s7501 Leggens struktur
 - s75010 Leggens knokler
 - s75011 Kneleddet
 - s75012 Leggmuskler
 - s75013 Leggens leddbånd og bindehinner
 - s75018 Annen struktur i leggen
 - s75019 Uspesifisert struktur i leggen
- s7502 Ankelens og fotens struktur
 - s75020 Ankelens og fotens knokler
 - s75021 Ankel-, fot- og tåledd
 - s75022 Ankelens og fotens muskler
 - s75023 Ankelens og fotens leddbånd og bindehinner
 - s75028 Annen struktur i ankel og fot
 - s75029 Uspesifisert struktur i ankel og fot
- s7508 Annen struktur i underekstremitet
- s7509 Uspesifisert struktur i underekstremitet

s760 **Bryst- og bukregionens og ryggens struktur**

- s7600 Hvirvelsøylens struktur
 - s76000 Halshvirvelsøylen
 - s76001 Brysthvirvelsøylen
 - s76002 Lendehvirvelsøylen
 - s76003 Korsbeinet
 - s76004 Halebeinet
 - s76008 Annen struktur i hvirvelsøylen
 - s76009 Uspesifisert struktur i hvirvelsøylen
- s7601 Bryst-, buk- og ryggmuskler
- s7602 Leddbånd og bindehinner i trunkus
- s7608 Annen struktur i trunkus
- s7609 Uspesifisert struktur i trunkus

s770 **Øvrige muskel- og skjelettstrukturer tilhørende bevegelsesapparatet**

- s7700 Øvrige knokler
- s7701 Øvrige ledd
- s7702 Øvrige muskler
- s7703 Øvrige leddbånd, bindehinner, senespeil, senebånd, seneskjeder, slimposer
- s7708 Annen struktur i øvrige muskel- og skjelettstrukturer tilhørende bevegelsesapparatet
- s7709 Uspesifisert struktur i øvrige muskel- og skjelettstrukturer tilhørende bevegelsesapparatet

s798 **Andre strukturer i bevegelsesapparatet****s799** **Uspesifiserte strukturer i bevegelsesapparatet**

Kapittel s8

Hud og tilhørende strukturer

s810 Hudområdenes strukturer

- s8100 Hode- og halsregionens hud
- s8101 Skulderregionens hud
- s8102 Overekstremitetens hud
- s8103 Bekkenregionens hud
- s8104 Underekstremitetens hud
- s8105 Bryst- og bukregionens og ryggens hud
- s8108 Annet hudområde
- s8109 Uspesifisert hudområde

s820 Kjertelstrukturer i huden

- s8200 Svettkjertler
- s8201 Talgkjertler
- s8208 Annen hudkjertelstruktur
- s8209 Uspesifisert hudkjertelstruktur

s830 Neglenes struktur

- s8300 Fingernegler
- s8301 Tånegler
- s8308 Annen neglestruktur
- s8309 Uspesifisert neglestruktur

s840 Hårvekstens strukturer

- s8400 Kroppsbehåring
- s8401 Ansiktsbehåring
- s8402 Kroppsbehåring
- s8403 Aksillebehåring
- s8408 Annen behåring
- s8409 Uspesifisert behåring

s898 Andre strukturer i hud og tilhørende strukturer

s899 Uspesifiserte strukturer i hud og tilhørende strukturer

ICF-CY

Aktiviteter

og

deltagelse

AKTIVITETER OG DELTAGELSE

Definisjoner: *Aktiviteter er en persons utførelse av oppgaver og handlinger.*

Deltagelse er å engasjere seg i en livssituasjon.

Aktivitetsbegrensninger er vanskeligheter en person kan ha ved å utføre aktiviteter.

Deltagelsesinnskrenkninger er problemer en person kan oppleve ved deltagelse.

Modifikatorer

Aktiviteter og deltagelse omfatter ett sett av kategorier som dekker hele skalaen av livsområder (fra bruk av sansene og grunnleggende læring til sammensatte områder som mellommenneskelige interaksjoner eller sysselsetting). Denne delen av klassifikasjonen kan benyttes til å markere (a) *aktiviteter* eller (p) *deltagelse* (fra engelsk "participation") eller begge deler. Bokstaven *d* i kodene i boken skal ikke registreres, men erstattes med *a* eller *p* alt etter hva man registrerer med koden. Unntak fra dette er hvis det registreres fra materiale hvor det ikke er informasjon om vurderingene gjelder aktivitet eller deltagelse.

Dimensjonen *Aktiviteter og deltagelse* har to modifikatorer: Første modifikator er *utførelse* andre modifikator er *kapasitet*. Utførelsesmodifikatoren beskriver hva en person gjør i sitt nåværende miljø. Fordi det nåværende miljø også omfatter en samfunnsmessig sammenheng, kan utførelse også forstås som menneskers "engasjement i en livssituasjon" eller "levde erfaring" i sin virkelige livssituasjon. Denne sammenhengen inkluderer miljøfaktorene - alle sider av den fysiske, sosiale og holdningsmessige omverden som kan kodes ved bruk av *Miljøfaktorer*.

Kapasitetsmodifikatoren beskriver en persons evne til å utføre en oppgave eller handling. Denne modifikatoren tar sikte på å vise det høyeste sannsynlige funksjonsnivå som en person kan oppnå innenfor en gitt kategori på et gitt tidspunkt. Kapasitet måles i et ensartet eller standardisert miljø, og gjenspeiler derfor individets miljøtilpassede ferdighet. Miljøfaktordimensjonen kan brukes for å beskrive særtrekkene ved dette ensartede eller standardiserte miljøet. Denne modifikatoren kan bare brukes for *aktivitet*, da det er vanskelig å forestille seg et standardisert miljø for *deltagelse*.

Både kapasitets- og utførelsesmodifikatorene kan brukes for å bedømme aktivitet med og uten hjelpemidler eller personlig assistanse (se Innledningen, avsnitt 4.3 og 5.4 om de ikke-obligatoriske modifikatorene *kapasitet assistert* og *utførelse uassistert*).

For videre forklaring av kodekonvensjonene i ICF, se vedlegg 2 og 3 i basisutgaven av ICF.

Under barndom og pubertet kan problemer også ta form av forsinkelser i utviklingen av aktiviteter og deltagelse. I tillegg til prosentområdene for modifikatorene som beskrives nedenfor, kan man benytte to andre tilnærmelser til å operasjonalisere alvorlighetsgraden av aktivitetsbegrensninger eller deltagelsesinnskrenkninger. Gradering av utviklingsforsinkelser, aktivitetsbegrensninger eller deltagelsesinnskrenkninger kan gjøres med verdier på den numeriske skalaen (0-4) for å beskrive i hvilken utstrekning de skiller seg fra normative verdier. Således kan 0 – *INGEN vanskelighet* representere den normative verdien for en egenskap i flertallet av en populasjon, mens 4 – *TOTAL vanskelighet* kan gjenspeile et avvik som bare forekommer i en ekstremt liten del av populasjonen. Når standardisert informasjon er tilgjengelig bør slik informasjon brukes til å gi mening til modifikatoren. I en slik anvendelse, kan verdiene 1, 2, 3 og 4 representere enheter for standardavvik som angir økende avstand fra verdien 0 – *INGEN vanskelighet*. Standardisert informasjon er tilgjengelig for en rekke aktivitets- og deltagelseskategorier, som læring, kommunikasjon og lek. De bør da brukes for å definere alvorlighetsgraden av den generiske modifikatoren så sant det er mulig. Når slike standarder ikke er tilgjengelige, må informert skjønn tjene som veiledning til alvorlighetsgradering.

Utførelses- og kapasitetsmodifikatorene har følgende skala:

.0	INGEN vanskelighet	(fraværende, ubetydelig ...)	0-4%
.1	LITEN vanskelighet	(lett, lavgradig...)	5-24%
.2	MIDDELS vanskelighet	(middels uttalt ..)	25-49%
.3	STOR vanskelighet	(høygradig, sterk, ekstrem, subtotal ...)	50-95%
.4	TOTAL vanskelighet	(fullstendig, umuliggjort ...)	96-100%
.8	Uspesifisert		
.9	Ikke anvendbar		

Det er oppstilt en grov prosentvis inndeling til bruk ved slike forhold som kan måles med instrumenter eller graderes etter standarder for kvantifisering av nedsatt utførelse eller kapasitet. For eksempel gjelder en feilmargin på 5% hvis det kodes for normal eller helt manglende utførelse. En middels nedsatt utførelse er definert som inntil halve skalaen for et totalt utførelsesproblem. Prosentområdene må kalibreres for de forskjellige aktivitets- og deltagelseskategorier som persentiler i relevante befolkningsstandarder. For at slik gradering kan brukes på en ensartet måte overalt, må det utvikles bedømmelsesprosedyrer ved forskning.

I tillegg til beskrivelsen av *utførelse* og *kapasitet* ovenfor, kan man tenke seg å beskrive begge disse aspektene med og uten tekniske hjelpemidler eller personlig assistanse. Selv om verken tekniske hjelpemidler eller personlig assistanse eliminerer *funksjonsavvik*, kan de fjerne *aktivitetsbegrensninger* på bestemte områder. Denne form for koding er særlig nyttig for å fastslå i hvilken utstrekning en persons funksjon ville begrenses uten tekniske hjelpemidler eller assistanse, eller bedres med hjelpemidler eller assistanse (se Innledningen, avsnitt 5.4). For dette formålet er det utviklet ytterligere to modifikatorer: *Kapasitet assistert* (med assistanse eller hjelpemidler som ikke hører med i referanse- eller standardmiljøet) og *Utførelse uassistert* (altså uten assistanse eller hjelpemidler som pasienten i sitt faktiske miljø rår over). Disse hypotetiske modifikatorene er ikke obligatoriske.

Kapittel d1

Læring og kunnskapsanvendelse

Dette kapitlet er om å lære, anvende tillært kunnskap, tenke, løse problemer og treffe beslutninger

Måltrettet bruk av sansene (d110-d129)

d110 Betrakte

Tilsiktet bruk av synssansen, som å følge en gjenstand med blikket, betrakte personer, se på en idrettsbegivenhet eller barn som leker

d115 Lytte

Tilsiktet bruk av hørselssansen, som å lytte på radio, menneskestemmen, musikk, et foredrag eller en fortelling

d120 Annen måltrettet bruk av sansene

Tilsiktet bruk av organismens andre grunnleggende sansefunksjoner, som å beføle overflatestrukturer, smake søtsaker, eller kjenne duften av blomster

d1200 Bruk av munnen

Undersøkelse av gjenstander ved hjelp av munn eller lepper

d1201 Berøring

Undersøkelse av gjenstander ved hjelp av hender, fingre, andre lemmer eller kroppsdelene

d1202 Bruk av luktesansen

Undersøkelse av gjenstander ved å bringe dem i kontakt med nesene

d1203 Smake

Undersøkelse av hvordan mat og drikke smaker ved å bite, tygge og suge

d129 Andre eller uspesifiserte måltrettede sansefunksjoner

Grunnleggende læring (d130-d159)

d130 Gjøre etter

Etterligne eller etterape som en grunnleggende læremåte, som ved å gjøre etter ansiktsuttrykk, fakter, lyder eller tegn

d131 Læring ved handling med gjenstander

Læring ved enkle handlinger med en enkelt, to eller flere gjenstander, symbollek og lek ved å late som, som ved å banke på en gjenstand, slå klosser mot hverandre og leke med dokker eller biler

d1310 Læring ved enkle handlinger med én enkelt gjenstand

Enkle handlinger med en enkelt gjenstand eller leke ved å håndtere, slå, flytte og slippe den, og så videre

d1311 Læring ved handlinger ved å relatere to eller flere gjenstander

Enkle handlinger med to eller flere gjenstander, leketøy eller andre materialer uten hensyn til gjenstandenes, leketøyene eller materialenes spesifikke egenskaper

d1312 Læring ved handlinger ved å relatere to eller flere gjenstander på grunnlag av deres særegenheter

Handlinger som relaterer to eller flere gjenstander eller materialer på grunnlag av deres særegenheter, for eksempel lokk på boks, kopp på skål

d1313 Læring ved symbolsk lek

Handlinger som relaterer gjenstander, leketøy eller materialer på en symbolsk måte, for eksempel å mate eller kle på et lekedyr eller en dokke

d1314 Læring ved liksomlek

Handlinger som omfatter å late som, erstatte en ny gjenstand, kroppsdel eller kroppsbevegelse til en liksom situasjon eller hendelse, for eksempel å late som en trekloss er en bil, eller en tøyrull en dokke

d1318 Læring ved annen handling med gjenstander**d1319 Læring ved uspesifisert handling med gjenstander****d132 Tilegne seg informasjon**

Tilegne seg fakta om personer, ting og hendelser, som ved å spørre hvorfor, hva hvor og hvordan, spørre om navn

Eksklusive: Tilegne seg begreper (d137), tilegne seg ferdigheter (d155)

d133 Tilegne seg språk

Utvikling av ferdighet til å karakterisere personer, gjenstander, hendelser og følelser ved hjelp av ord, symboler, fraser og setninger

Eksklusive: Kommunikasjon – forstå (d310-d329), tilegne seg et nytt språk (d134)

d1330 Tilegne seg enkeltord eller meningsfylte symboler

Lære ord eller meningsfylte symboler, som tegn og symboler uttrykt grafisk eller med håndbevegelser

d1331 Sette sammen ord til fraser

Lære å sette sammen ord til fraser

d1332 Tilegne seg setningsbygging

Lære å frembringe korrekt sammensatte setninger og setningsrekker

d1338 Annen tilegnelse av språk**d1339 Uspesifisert tilegnelse av språk****d134 Tilegne seg et nytt språk**

Utvikle ferdighet til å karakterisere personer, gjenstander, hendelser og følelser med ord, symboler, fraser og setninger i et nytt språk eller tegnspråk

Eksklusive: Tilegne seg språk (d133), kommunikasjon - forstå (d310-d329)

d135 Innøving

Gjentagelse av en sekvens av hendelser eller symboler som en grunnleggende læremåte, som ved å telle ti og ti om gangen eller øve på fremføring av et rim med fakter, telle ti og ti eller øve på opplesing av et dikt

d137 Tilegne seg begreper

Utvikle ferdighet til å forstå og bruke grunnleggende og sammensatte begreper i forhold til karakteristika, egenskaper og særtrekk som definerer ting, personer eller hendelser

d1370 Tilegne seg grunnleggende begreper

Lære å bruke slike begreper som størrelse, form, mengde, lengde, det samme, det motsatte

d1371 Tilegne seg sammensatte begreper

Lære å bruke slike begreper som kategorisering, gruppering, reverserbarhet, seriedannelse

d1378 Annen tilegnelse av begreper**d1379 Uspesifisert tilegnelse av begreper****d140 Lære å lese**

Utvikle ferdighet til å lese skriftlig materiale (herunder blindeskrift og andre symboler) flytende og nøyaktig, gjenkjenne bokstaver og alfabet, fremsi ord med korrekt uttale, og forstå ord og fraser

d1400 Tilegne seg ferdigheter for å gjenkjenne symboler som figurer, ikoner, tegn, tall, bokstaver og ord

Lære elementære handlinger for å tolke bokstaver og symboler, tegn og ord

d1401 Tilegne seg ferdigheter for å lese skrevne ord høyt

Lære elementære handlinger for å uttale bokstaver, symboler og ord

d1402 Tilegne seg ferdigheter til å forstå skrevne ord og fraser

Lære elementære handlinger for å fatte meningen av skrevne ord og tekster

d1408 Tilegne seg andre ferdigheter for å lese**d1409 Tilegne seg uspesifiserte ferdigheter for å lese****d145 Lære å skrive**

Utvikle ferdighet til å fremstille symboler (herunder blindeskrift og andre symboler) som representerer lyder, ord eller fraser for å formidle mening, som ved å stave riktig og bruke god grammatikk

d1450 Tilegne seg ferdigheter til å bruke skriveredskaper

Lære elementære handlinger for å skrive ned symboler eller bokstaver, som å holde en blyant, et krittstykke eller en pensel, skrive et tegn eller symbol på et papirark, bruke et skriveredskap for blindeskrift, PC-tastatur eller perifer enhet som mus

d1451 Tilegne seg ferdigheter til å skrive symboler, tegn og alfabet

Lære elementære ferdigheter for å gjengi noe uttalt eller et morfem som et symbol eller et enkelttegn

d150 Lære å regne

Utvikle ferdighet til å behandle tall og utføre enkle og komplekse matematiske operasjoner og anvende riktig regnemetode for å løse et problem

d1500 Tilegne seg ferdigheter til å gjenkjenne sifre, aritmetiske tegn og symboler

Lære elementære ferdigheter til å gjenkjenne og bruke tall, aritmetiske tegn og symboler

d1501 Tilegne seg ferdigheter til å gjenkjenne sifre, aritmetiske tegn og symboler

Lære elementære ferdigheter til å forstå tallbruk og begrep om tallsett

d1502 Tilegne seg ferdigheter i bruk av grunnleggende regneoperasjoner

Lære elementære ferdigheter til å bruke regneoperasjonene addisjon, subtraksjon og multiplikasjon

d1508 Tilegne seg andre regneferdigheter**d1509 Tilegne seg uspesifiserte regneferdigheter****d155 Tilegne seg ferdigheter**

Utvikle grunnleggende og sammensatte ferdigheter i integrerte handlingsmønstre eller oppgaver, som å håndtere verktøy og leketøy eller spille spill

Inklusive: Tilegne seg enkle og sammensatte ferdigheter

Eksklusive: Lære å skrive (d145), skrive (d170), lære å leke (d131)

d1550 Tilegne seg grunnleggende ferdigheter

Lære elementære, hensiktsmessige handlinger, som å lære å vinke tilbake, bruke enkle redskaper, som blyanter og spiseredskaper

d1551 Tilegne seg sammensatte ferdigheter

Lære sammensatte handlingsmønstre for å følge regler, samordne bevegelser og styre rekkefølgen av dem, som ved å lære spill som fotball eller sjakk, eller bruke byggeverktøy

d1558 Tilegne seg andre ferdigheter**d1559 Tilegne seg uspesifiserte ferdigheter****d159 Andre og uspesifiserte former for grunnleggende læring**

Anvende kunnskap (d160-d179)**d160 Feste oppmerksomheten**

Tilsiktet fokusering på spesifikke stimuli, som ved å ignorere distraherende lyder

d1600 Feste oppmerksomheten på menneskers berøring, ansikt og stemme

Tilsiktet feste av oppmerksomheten på særtrekk ved andre personer som ansikt, berøring eller stemme

d1601 Feste oppmerksomheten på forandringer i omgivelsene

Tilsiktet feste av oppmerksomheten på en bestanddel av omgivelsene, som endring i kvalitet, kvantitet eller intensitet av fysiske eller sosiale stimuli

d1608 Feste oppmerksomheten på andre stimuli**d1609 Feste oppmerksomheten uspesifiserte stimuli****d161 Styre oppmerksomheten**

Tilsiktet opprettholdelse av oppmerksomhet på spesifikke handlinger eller oppgaver så lenge det er hensiktsmessig

Eksklusive: Opprettholde oppmerksomhet (d1400), utføre en enkeltstående oppgave (d210), utføre multiple oppgaver (d220)

d163 Tenke

Formulere og bearbeide idéer, begrep og tankebilder, enten de er målrettede eller ikke, alene eller sammen med andre, med typer tankeaktiviteter som å late som, leke med ord, skape noe oppdiktet, bevise en læresetning, leke med idéer, ta frem flest mulig idéer i en arbeidsgruppe, meditere, overveie, grunne over noe, reflektere

Eksklusive: Løse problemer (d175), ta beslutninger (d177)

d1630 Late som

Engasjere seg i liksom-aktiviteter som omfatter innbilte personer, steder, ting eller hendelser

d1631 Spekulere

Manipulere idéer, begrep eller tankebilder ved å gjette eller gå ut fra noe som bygger på ufullstendige fakta eller opplysninger

d1632 Danne hypoteser

Manipulere idéer, begrep eller tankebilder ved å gjette på eller gå ut fra noe som bygger på ufullstendige fakta eller mangelfull informasjon

d1638 Annen tankevirksomhet**d1639 Uspesifisert tankevirksomhet****d166 Lese**

Forstå og fortolke skriftspråk, som i bøker, veiledninger, aviser, med vanlig skrift eller blindeskrift

Inklusive: Forstå og fortolke skriftspråk i standardiserte former som bokstaver eller skriftegn og likeledes tekst skapt med unike symboler som ikoner

Eksklusive: Lære å lese (d140)

d1660 Bruke generelle ferdigheter og fremgangsmåter i leseprosessen

Gjenkjenne ord ved å anvende analyse av fonetikk og struktur og bruke kontekstuelle pekepinner under lesing utenatt eller innenatt

d1661 Forstå skriftspråk

Fatte egenart og betydning av skriftspråk under lesing utenatt eller innenatt

d1668 Andre aspekter av lesing**d1669 Uspesifiserte aspekter av lesing**

d170 Skrive

Nedtegne symboler eller språk for å formidle informasjon, som ved å utarbeide en skriftlig redegjørelse for hendelser eller idéer, eller lage et brevutkast

Eksklusive: Lære å skrive (d145)

d1700 Bruke generelle ferdigheter og fremgangsmåter i skriveprosessen

Gjøre bruk av ord som formidler tilsiktet meningsinnhold med bruk av konvensjonell setningsoppbygging

d1701 Bruke grammatiske og språklige konvensjoner i skriftstykker

Gjøre bruk av standardisert stavemåte, tegnsetting og korrekte kasusformer etc.

d1702 Bruke generelle ferdigheter og fremgangsmåter for å fullføre skriftstykker

Gjøre bruk av ord og setninger som formidler sammensatt meningsinnhold og abstrakte tanker
Eksklusive: Lære å skrive (d145)

d1708 Andre aspekter av skriving**d1709 Uspesifiserte aspekter av skriving****d172 Regne**

Utføre beregninger ved å anvende matematiske prinsipper for å løse problemer som er beskrevet med ord, og fremstille resultatene, som ved å legge sammen tre tall eller finne kvotienten av et tall dividert med et annet

Eksklusive: Lære å regne (d150)

d1720 Bruke enkle ferdigheter og fremgangsmåter i regneprosessen

Anvende begreper om tallbruk, regneoperasjoner og tallsett for å utføre regneoppgaver

d1721 Bruke sammensatte ferdigheter og fremgangsmåter i regneprosessen

Gjøre bruk av matematiske regneformer og metoder som algebra, geometri, derivasjon og integralregning for å løse problemer

d1728 Andre aspekter av regning**d1729 Uspesifiserte aspekter av regning****d175 Løse problemer**

Finne løsninger på spørsmål eller en situasjon ved å identifisere og analysere problemstillinger, utvikle valgmuligheter og løsninger, bedømme mulige virkninger av løsningene og iverksette en valgt løsning, som ved å avgjøre en meningsforskjell mellom to mennesker

Inklusive: Løse enkle og sammensatte problemer

Eksklusive: Tenke (d163), ta beslutninger (d177)

d1750 Løse enkle problemer

Finne løsninger på et enkelt problem som gjelder et enkeltstående emne eller spørsmål, ved å identifisere og analysere emnet, utarbeide løsninger, bedømme de potensielle virkninger av løsningene, og utføre den valgte løsningen

d1751 Løse sammensatte problemer

Finne løsninger på et sammensatt problem som gjelder flere sammenhengende emner eller spørsmål, ved å identifisere og analysere emnene, utarbeide løsninger, bedømme de potensielle virkninger av løsningene, og utføre den valgte løsningen

d1758 Annen problemløsning**d1759 Uspesifisert problemløsning**

d177 Ta beslutninger

Gjøre et valg mellom alternativer, iverksette valget og evaluere konsekvensene av det, som ved å velge ut og kjøpe en bestemt gjenstand, eller å bestemme seg for å påta seg en oppgave blant flere som trenger å utføres

Eksklusive: Tenke (d163), løse problemer (d175)

d179 Annen spesifisert og uspesifisert anvendelse av kunnskap

Annen og uspesifisert læring og anvendelse av kunnskap (d198-d199)

d198 Annen spesifisert læring og anvendelse av kunnskap**d199 Uspesifisert læring og anvendelse av kunnskap**

Kapittel d2

Allmenne oppgaver og krav

Dette kapitlet er om generelle aspekter ved å utføre en enkeltstående eller flere oppgaver, å organisere rutiner og mestre påkjenninger. Disse ferdighetene kan bli brukt i tilknytning til mer spesifikke oppgaver for å identifisere de underliggende trekk ved utførelse av oppgaver under forskjellige omstendigheter

d210 Utføre en enkeltstående oppgave

Utføre enkle eller sammensatte og koordinerte handlinger forbundet med mentale og fysiske sider ved en enkeltstående oppgave, som ved å begynne på en oppgave, organisere tid, plass og virkemidler for en oppgave, bestemme tempoet i utførelsen, og fullføre oppgaven, og holde ut under gjennomføringen.

Inklusive: Utføre en enkel eller sammensatt oppgave selvstendig eller i gruppe

Eksklusive: Tilegne seg ferdigheter (d155), løse problemer (d175), ta beslutninger (d177), Utføre multiple oppgaver (d220)

d2100 Utføre en enkel oppgave

Forberede og innlede en sammensatt oppgave, ordne nødvendig tid og plass for den, utføre en sammensatt oppgave hvor de enkelte bestanddeler kan utføres i rekkefølge eller samtidig, som ved å rydde plass for å leke, bruke flere leker under liksomlek, ommøblere på rommet eller fullføre en hjemmeoppgave for skolen

d2101 Utføre en sammensatt oppgave

Forberede og innlede en sammensatt oppgave, ordne nødvendig tid og plass for den, utføre en sammensatt oppgave hvor de enkelte bestanddeler kan utføres i rekkefølge eller samtidig, som ved å ommøblere i hjemmet eller fullføre en hjemmeoppgave for skolen

d2102 Utføre en enkeltstående oppgave uavhengig av andre

Forberede og innlede en enkel eller sammensatt oppgave, ordne nødvendig tid og plass for den, organisere og utføre en oppgave alene, uten hjelp av andre, som å sortere små gjenstander under alenelek, dekke et bord eller bygge med klosser

d2103 Utføre en enkeltstående oppgave i gruppe

Forberede og innlede en enkel eller sammensatt oppgave, ordne nødvendig tid og plass for den, organisere og utføre en oppgave sammen med personer som medvirker i noen eller alle deler av oppgaven, som ved å leke gjemsel, spille kort eller brettspill etter regler, eller spille musikkinstrumenter sammen

d2104 Fullføre en enkel oppgave

Fullføre en enkel oppgave, ordne nødvendig tid og plass for den, utføre en enkel oppgave med én større bestanddel, som å bygge et tårn, ta på en sko, lese en bok, skrive et brev eller re opp sengen

d2105 Fullføre en sammensatt oppgave

Fullføre en sammensatt oppgave, ordne nødvendig tid og plass for den, utføre en sammensatt oppgave hvor de enkelte bestanddeler kan utføres i rekkefølge eller samtidig, som ved å rydde plass for å leke, bruke flere leker under liksomlek, ommøblere på rommet eller fullføre en hjemmeoppgave for skolen

d2108 Utføre annen form for enkeltstående oppgave

d2109 Utføre uspesifisert form for enkeltstående oppgave

d220 Utføre multiple oppgaver

Utføre handlinger enkeltvis i rekkefølge eller integrert og koordinert som ledd i multiple, sammenhengende oppgaver

Inklusive: Fullføre multiple oppgaver, utføre multiple oppgaver selvstendig eller i gruppe

Eksklusive: Tilegne seg ferdigheter (d155), løse problemer (d175), ta beslutninger (d177), utføre en enkeltstående oppgave (d210)

- d2200 Gjennomføre multiple oppgaver**
Forberede og innlede flere oppgaver, ordne nødvendig tid og plass for dem, organisere og utføre flere oppgaver samlet eller i rekkefølge, som ved å kle helt på seg på en kald dag eller gjøre forberedelser til å holde selskap
- d2201 Fullføre multiple oppgaver**
Fullføre flere oppgaver samlet eller i rekkefølge, som ved å stå opp og gjøre seg klar til å gå på skolen, gjøre innkjøp og samtidig fullføre ærender for en venn under handleturen
- d2202 Utføre multiple oppgaver uavhengig av andre**
Forberede og innlede flere oppgaver, ordne nødvendig tid og plass for dem, organisere og utføre flere oppgaver samlet eller i rekkefølge, alene, uten hjelp av andre
- d2203 Utføre multiple oppgaver i gruppe**
Forberede og innlede flere oppgaver, ordne nødvendig tid og plass for dem, organisere og utføre flere oppgaver samlet eller i rekkefølge sammen med personer som medvirker i noen eller alle deler av oppgavene
- d2204 Fullføre multiple oppgaver uavhengig av andre**
Fullføre flere oppgaver alene, som ved å fullføre flere hjemmelekser for skolen, gi mat og vann til et kjæledyr, dekke på bordet og lage middag til familien
- d2205 Fullføre multiple oppgaver i gruppe**
Fullføre flere oppgaver i gruppe, som ved å planlegge tid og sted for en sportsbegivenhet, invitere deltagere, sørge for det nødvendige sportsutstyr for deltagelse, og arrangere transport til og fra arenaen
- d2208 Annen utførelse av multiple oppgaver**
- d2209 Uspesifisert utførelse av multiple oppgaver**

d230 Utføre daglige rutiner

Utføre enkle eller sammensatte og koordinerte handlinger for å planlegge, styre og fullføre det som kreves i dagliglivets gjøremål eller plikter, som å disponere tiden og legge planer for ulike gjøremål gjennom hele dagen

Inklusive: Styre og gjennomføre dagliglivets rutiner, kontrollere sitt eget aktivitetsnivå

Eksklusive: Utføre multiple oppgaver (d220)

- d2300 Følge rutiner**
Følge andres veiledning i utførelsen av grunnleggende daglige gjøremål eller plikter
- d2301 Gjennomføre daglige rutiner**
Utføre enkle eller sammensatte og koordinerte handlinger for å planlegge og gjennomføre dagliglivets nødvendige rutiner eller plikter
- d2302 Fullføre daglig rutine**
Utføre enkle eller sammensatte og koordinerte handlinger for å fullføre det som vanligvis kreves i daglige rutiner eller plikter, for eksempel fullføre de daglige rutiner for å våkne opp, kle på seg, spise frokost, gå på skole eller arbeid og komme hjem igjen når dagen er over
- d2303 Håndtere sitt eget aktivitetsnivå**
Gjennomføre handlinger og atferd for å disponere den energi og tid som kreves av dagliglivets rutiner eller plikter
- d2304 Håndtere endringer i daglig rutine**
Foreta hensiktsmessige endringer som svar på nye krav eller endringer i den vanlige rekkefølge av aktiviteter, som ved å finne en annen måte å komme seg på skole eller arbeid når offentlig transport ikke er tilgjengelig
- d2305 Håndtere sitt eget tidsforbruk**
Holde styr på tiden som skal til for å fullføre vanlige eller spesielle aktiviteter, for eksempel forberede seg til å gå hjemmefra, ta medisiner og skaffe seg tilgang til tekniske hjelpemidler og støttefunksjoner

d2306 Tilpasse seg tidskrav

Gjennomføre handlinger og atferd hensiktsmessig i den rekkefølge som kreves og på den tildelte tid, for eksempel løpe til stasjonen når det er fare for å komme for seint til toget

d2308 Annen form for gjennomføring av daglige rutiner**d2309 Uspesifisert form for gjennomføring av daglige rutiner****d240 Mestres påkjenninger og andre psykiske krav**

Utføre enkle eller sammensatte og koordinerte handlinger for å mestre og kontrollere de psykiske krav som stilles av oppgaver som medfører betydelig ansvar og påkjenninger, forstyrrelser eller kriser, som ved å ta eksamener, føre et kjøretøy i tett trafikk, ta på seg klær når foreldrene ber en skynde seg, eller å ha omsorg for en stor barnegruppe

Inklusive: Ta ansvar, tåle stress og kriser

d2400 Mestres forpliktelser

Gjennomføre enkle eller sammensatte og koordinerte handlinger for å klare de forpliktelser det medfører å utføre oppgaver, og bedømme de krav forpliktelsene medfører

d2401 Mestres påkjenninger

Gjennomføre enkle eller sammensatte og koordinerte handlinger for å mestre press, nødsituasjoner eller påkjenninger i tilknytning til utførelse av oppgaver, som ved å vente på tur, lese høyt i klassen, lete systematisk etter tapte gjenstander eller holde rede på tiden

d2402 Mestres kriser

Gjennomføre enkle eller sammensatte og koordinerte handlinger for å mestre avgjørende vendepunkter i en situasjon eller et tidsrom med akutt fare eller vanskelighet, som å avgjøre når det er på tide å be om hjelp og spørre rett person om hjelp

d2408 Mestres annen form for påkjenninger og psykiske krav**d2409 Mestres uspesifisert form for påkjenninger og psykiske krav****d250 Styre egen adferd**

Gjennomføre enkle eller sammensatte og koordinerte handlinger som reaksjon på nye situasjoner, personer eller erfaringer (for eksempel å være stille på biblioteket)

d2500 Akseptere det som er nytt

Holde styr på adferd og følelsesuttrykk i en hensiktsmessig, aksepterende reaksjon på nye gjenstander eller situasjoner

d2501 Reagere på krav

Holde styr på adferd og følelsesuttrykk på en hensiktsmessig måte som reaksjon på virkelige eller oppfattede forventninger eller krav

d2502 Tilnærming til personer eller situasjoner

Holde styr på adferd og følelsesuttrykk i et hensiktsmessig mønster ved innledning av interaksjon med personer eller i situasjoner

d2503 Handle forutsigbart

Holde styr på adferd og følelsesuttrykk i et konsekvent handlingsmønster som reaksjon på krav eller forventninger

d2504 Tilpasse aktivitetsnivå

Holde styr på adferd og følelsesuttrykk i et mønster og energinivå tilpasset krav eller forventninger

d2508 Styre annen egen adferd**d2509 Styre uspesifisert egen adferd****d298 Andre allmenne oppgaver og krav****d299 Uspesifiserte allmenne oppgaver og krav**

Kapittel d3

Kommunikasjon

Dette kapitlet er om generelle og spesifikke aspekter av kommunikasjon ved hjelp av språk, tegn og symboler, herunder å motta og produsere ytringer, delta i konversasjon og gjøre bruk av kommunikasjonsutstyr og -teknikker

Eksklusive: Lese (d166), skrive (d170)

Kommunikasjon - forstå (d310-d329)

d310 Forstå talte ytringer

Forstå bokstavelig og underforstått meningsinnhold i ytringer på talespråk, som ved å forstå om et utsagn fastslår et faktum eller er en talemåte, som ved å besvare og forstå talte meldinger

d3100 Reagere på menneskestemmen

Reagere på menneskestemmen på helt grunnleggende måte som vises ved endret pustemønster eller med grove eller fine kroppsbevegelser

d3101 Forstå enkle meldinger på talespråk

Reagere hensiktsmessig med handlinger eller ord på enkle meldinger på talespråk (2-3 ord), som oppfordringer (for eksempel "gi meg") eller kommandoer (for eksempel "nei, kom hit")

d3102 Forstå sammensatte meldinger på talespråk

Reagere hensiktsmessig med handlinger eller ord på sammensatte meldinger på talespråk (hele setninger), som spørsmål eller instruksjoner

d3108 Andre former for forståelse av meldinger på talespråk

d3109 Uspesifiserte former for forståelse av meldinger på talespråk

d315 Forstå ytringer uten ord

Forstå bokstavelig og underforstått meningsinnhold i ytringer formidlet ved fakter, symboler og tegninger, som å forstå at et barn er søvnnig når det gnir seg i øynene eller at en varselklokke betyr brannalarm

Inklusive: Forstå ytringer ved kroppsspråk, allmenne tegn og symboler, tegninger og fotografier

d3150 Forstå kroppsspråk

Forstå meningsinnholdet i ansiktsuttrykk, håndbevegelser eller tegn, kroppsstillinger og andre former for kroppsspråk

d3151 Forstå allmenne tegn og symboler

Forstå meningsinnholdet i offentlige tegn og symboler, som trafikkskilter, varseltegn, musikalsk eller vitenskapelig notasjon, og ikoner

d3152 Forstå tegninger og fotografier

Forstå meningsinnholdet i tegninger (for eksempel strektegninger, grafisk utforming, malerier, tredimensjonale bilder, piktogrammer), kurver, diagrammer og fotografier, som ved å forstå at en strek som peker oppover på en kurve over høyde viser at et barn vokser

d3158 Forstå annen ytring uten ord

d3159 Forstå uspesifisert ytring uten ord

d320 Forstå ytringer på tegnspråk

Forstå ytringer på formelt tegnspråk med bokstavelig eller underforstått meningsinnhold

d325 Forstå skriftlige ytringer

Forstå det bokstavelige og underforståtte meningsinnhold i ytringer formidlet ved skriftspråk (herunder blindeskrift), som ved å følge med på politiske begivenheter i avisen eller forstå hensikten ved et religiøst skriftstykke

d329 Forstå ytringer formidlet på annen spesifisert eller uspesifisert måte**Kommunikasjon - ytre seg (d330-d349)****d330 Tale**

Frembringe ord, fraser og lengre ordsammenstillinger i talte ytringer med bokstavelig og underforstått meningsinnhold, som å gi uttrykk for et faktum eller fortelle en historie med talespråk

d331 Preverbal vokalisering

Frembringe lyder ved oppmerksomhet på en annen person i nærheten, som ved å lage en lyd når moren er i nærheten, bable under aktiviteter i tur og orden. Frembringe lyder som svar på tale ved å etterligne talelyder under aktiviteter i tur og orden

d332 Synge

Frembringe toner i rekkefølge til en melodi eller synge sanger alene eller sammen med andre

d335 Ytre seg uten ord

Bruke fakter, symboler og tegninger for å formidle ytringer, som ved å riste på hodet som uttrykk for uenighet eller tegne et bilde eller diagram for å formidle et faktum eller en sammensatt idé

Inklusive: Bruk av kroppsspråk, tegn, symboler, tegninger og fotografier

d3350 Ytre seg med kroppsspråk

Formidle meldinger ved tilsiktede kroppsbevegelser, som mimikk (for eksempel ved å smile, rynke pannen, grine på nesen), ved arm- og håndbevegelser og ved kroppsstillinger (for eksempel uttrykke affeksjon ved omfavelse, eller peke for å vekke oppmerksomhet eller få en gjenstand)

d3351 Ytre seg med tegn og symboler

Formidle meningsinnhold ved bruk av tegn og symboler (for eksempel ikoner, Bliss-tavle, vitenskapelige symboler) og symbolbaserte notasjonssystemer, som noter for å formidle en melodi

d3352 Ytre seg med tegninger og fotografier

Formidle meningsinnhold ved å tegne, male, lage skisser og diagrammer, bilder eller fotografier, som ved å tegne et kart for å vise noen veien til et sted

d3358 Annen form for ytring uten ord**d3359 Uspesifisert form for ytring uten ord****d340 Ytre seg på tegnspråk**

Bruk av formelt tegnspråk til å formidle bokstavelig og underforstått meningsinnhold

d345 Ytre seg skriftlig

Frembringe bokstavelig og underforstått meningsinnhold av ytringer med skriftspråk, som ved å skrive brev til en venn

d349 Annen spesifisert eller uspesifisert frembringelse av ytringer

Samtale og bruk av kommunikasjonsteknikk (d350-d369)

d350 Samtale

Innlede, gjennomføre og avslutte en utveksling av tanker og idéer ved hjelp av tale, skrift eller andre former for språk, med en eller flere personer, i formell eller uformell sammenheng

Inklusive: Innlede, gjennomføre og avslutte en konversasjon, med en eller flere personer

d3500 Innlede en samtale

Begynne en meningsutveksling, som ved å innlede aktiviteter i tur og orden ved øyekontakt eller andre midler som fører til kommunikasjon eller dialog, som ved å presentere seg, fremføre sedvanlige hilsningsord, introdusere et samtaleemne eller stille spørsmål

d3501 Gjennomføre en samtale

Videreføre en meningsutveksling ved å vokalisere eller tale, bruke tegnspråk eller forme en dialog i tur og orden ved å tilføre idéer, introdusere et nytt samtaleemne eller ta opp igjen et tidligere omtalt emne

d3502 Avslutte en samtale

Avslutte en meningsutveksling eller dialog med sedvanlige avsluttende bemerkninger eller uttrykk, og ved å fullføre samtaleemnet

d3503 Samtale med én enkelt person

Innlede, gjennomføre, forme og avslutte en meningsutveksling eller dialog med én enkelt person, som under preverbal eller verbal lek, utveksling av lyder eller ord mellom mor og barn, eller ved å diskutere været med en venn

d3504 Samtale med flere personer

Innlede, gjennomføre, forme og avslutte en meningsutveksling eller dialog med mer enn én person, som ved å innlede og delta i en gruppesamtale, for eksempel ved å spille kort- eller brettspill, delta i diskusjoner i skoleklassen eller uformelle eller formelle diskusjoner

d3508 Annen form for samtale

d3509 Uspesifisert form for samtale

d355 Diskusjon

Innlede, gjennomføre og avslutte en gjennomgang av et tema med argumenter for eller imot, ved hjelp av tale, skrift eller andre former for språk, med en eller flere personer, i formell eller uformell sammenheng

Inklusive: Diskusjon med en eller flere personer

d3550 Diskusjon med én enkelt person

Innlede, gjennomføre, forme eller avslutte en argumentasjon eller debatt med én enkelt person

d3551 Diskusjon med flere personer

Innlede, gjennomføre, forme eller avslutte en argumentasjon eller debatt med mer enn én enkelt person

d3558 Annen form for diskusjon

d3559 Uspesifisert form for diskusjon

d360 Bruke kommunikasjonsutstyr og -metoder

Bruke utstyr, teknikker og andre midler for å kommunisere, som ved å telefonere en venn

Inklusive: Bruke telekommunikasjonsutstyr, skrivemaskiner, tekstbehandling, e-post, telefoniske tekstmeldinger og andre kommunikasjonsmetoder

d3600 Bruke telekommunikasjonsutstyr

Bruke telefoner og andre maskiner, som telefaks, telex, eller datamaskiner (epost) for kommunikasjonsformål

d3601 Bruke maskinelt skriveutstyr

Bruke maskinutstyr til å skrive, som skrivemaskiner, datamaskiner og blindeskriftmaskiner, for kommunikasjonsformål

d3602 Bruke kommunikasjonsmetoder

Utføre handlinger og oppgaver som inngår i kommunikasjonsmetoder, som å lese på leppene

d3608 Bruke annen form for kommunikasjonsutstyr og -metoder**d3609 Bruke uspesifisert form for kommunikasjonsutstyr og -metoder****d369 Annen spesifisert eller uspesifisert form for samtale eller bruk av kommunikasjonsteknikk***Annen og uspesifisert form for kommunikasjon (d398-d399)***d398 Annen form for kommunikasjon****d399 Uspesifisert form for kommunikasjon**

Kapittel d4

Mobilitet

Dette kapitlet er om å bevege seg ved å endre kroppens stilling eller plassering, forflytte seg fra et sted til et annet, gå, løpe, klatre, eller bære, bevege eller håndtere gjenstander, og bruke forskjellige transportmidler

Endre og opprettholde kroppsstilling (d410-d429)

d410 Endre grunnleggende kroppsstillinger

Innta en kroppsstilling og skifte til en annen, og bevege seg fra en posisjon til et annen, som ved å rulle seg fra side til side, sitte, stå, reise seg fra en stol for å legge seg i sengen, bøye seg, knele eller sette seg på huk, eller reise seg fra disse stillingene

Inklusive: Skifte kroppsstilling fra liggende, huksittende, knelende, sittende eller stående, bøye seg og forskyve kroppens tyngdepunkt

Eksklusive: Forflytte seg (d420)

d4100 Ligge

Skifte kroppsstilling til eller fra liggende, eller fra horisontal til enhver annen stilling, som stående eller sittende

Inklusive: Legge seg på magen

d4101 Sitte på huk

Skifte kroppsstilling til eller fra huksittende, med bøyd knær og fotsålene mot underlaget, slik det kan være nødvendig på et toalett på gulvnivå, eller skifte fra huksittende til enhver annen stilling, som ved å reise seg opp

d4102 Knele

Skifte kroppsstilling til eller fra knelende, hvor kroppen bæres av bøyd knær mot underlaget, som under bønn, eller skifte fra knelende til enhver annen stilling, som ved å reise seg opp

d4103 Sitte

Skifte kroppsstilling til eller fra sittende og skifte fra sittende til enhver annen stilling, som å reise seg opp eller legge seg ned

Inklusive: Sette seg med beina bøyd eller i kors, med eller uten støtte for føttene

d4104 Stå

Skifte kroppsstilling til eller fra stående eller skifte fra stående til enhver annen stilling, som ved å legge seg ned eller sette seg

d4105 Bøye seg

Bøye overkroppen forover, bakover eller sidelengs, som ved å bukke, eller å bøye seg for å ta opp noe

d4106 Endre kroppens tyngdepunkt

Tilpasse eller flytte kroppstyngden fra en stilling til en annen mens man sitter, står eller ligger, som ved å flytte tyngden fra en fot til en annen mens man står. Skifte liggende stilling som ved å snu seg fra side til side eller fra ryngleie til bukleie

Eksklusive: Forflytte seg (d420), gå (d450)

d4108 Annen form for endring av grunnleggende kroppsstillinger

d4109 Uspesifisert form for endring av grunnleggende kroppsstillinger

d415 Opprettholde en kroppsstilling

Bli værende i samme kroppsstilling etter behov, som ved å bli sittende eller stående i arbeidet eller på skolen

Inklusive: Liggende, huksittende, knelende, sittende eller stående stilling

d4150 Opprettholde liggende stilling

Bli værende i liggende stilling så lenge det behøves, som ved å bli liggende på magen i sengen

Inklusive: Bli værende i bukleie, ryggleie eller sideleie

d4151 Opprettholde huksittende stilling

Bli sittende på huk så lenge det behøves, som på et gulv uten noe å sitte på

d4152 Opprettholde knelende stilling

Bli værende i knelende stilling så lenge det behøves, som under en bønn i kirken

d4153 Opprettholde sittende stilling

Bli sittende på et sete eller på gulvet så lenge det behøves, som ved å sitte ved en pult eller et bord

Inklusive: Bli sittende med beina rette eller i kors, med eller uten støtte for føttene

d4154 Opprettholde stående stilling

Bli stående så lenge det behøves, som når man står i kø

Inklusive: Bli stående på skrått, glatt eller hardt underlag

d4155 Opprettholde hodestilling

Kontrollere hodets stilling og bære vekten av det for et gitt tidsrom

d4158 Opprettholde annen kroppsstilling**d4159 Opprettholde uspesifisert kroppsstilling****d420 Forflytte seg**

Bevege seg fra et underlag til en annet, som ved å gli langs en benk eller bevege seg fra en seng til en stol, uten å endre kroppsstilling

Inklusive: Forflytte seg i liggende eller sittende stilling

Eksklusive: Endre grunnleggende kroppsstillinger (d410)

d4200 Forflytte seg sittende

Bevege seg i sittestilling fra et sted til et annet i samme eller en annen høyde, som fra en stol til å sitte på sengen

Inklusive: Forflytte seg fra en stol til et annet sete, for eksempel på toalettet eller fra en rullestol til et bilsete

Eksklusive: Endre grunnleggende kroppsstillinger (d410)

d4201 Forflytte seg liggende

Bevege seg i liggende stilling fra et sted til et annet, i samme eller en annen høyde, som ved å flytte seg over i en annen seng

Eksklusive: Endre grunnleggende kroppsstillinger (d410)

d4208 Forflytte seg i annen kroppsstilling**d4209 Forflytte seg i uspesifisert kroppsstilling****d429 Annen eller uspesifisert form for å endre og opprettholde kroppsstilling****Bære, flytte og håndtere gjenstander (d430-d449)****d430 Løfte og bære gjenstander**

Løfte en gjenstand eller flytte noe fra et sted til et annet, som ved å løfte en kopp eller leke, bære en eske eller et barn fra et rom til et annet

Inklusive: Løfte og bære med hender eller armer, eller på skuldre, rygg eller hode, sette fra seg ting

d4300 Løfte

Løfte en gjenstand for å flytte den til et høyere nivå, som ved å løfte et glass fra bordet

d4301 Bære med hendene

Ta eller flytte en gjenstand fra et sted til et annet med hendene, som ved å bære et drikkeglass eller en koffert

d4302 Bære i armene

Ta eller flytte en gjenstand fra et sted til et annet med bruk av armer og hender, som ved å bære et kjæledyr, et barn eller en annen større gjenstand

d4303 Bære på skulder, rygg og hofter

Ta eller flytte en gjenstand fra et sted til et annet på skuldrene, ryggen eller hoften, eller en kombinasjon av disse, som ved å bære en stor pakke eller skolesekk

d4304 Bære på hodet

Ta eller flytte en gjenstand fra et sted til et annet på hodet, som ved å bære en vannbeholder på hodet

d4305 Sette fra seg gjenstander

Bruke hender, armer eller andre deler av kroppen til å sette fra seg en gjenstand på et underlag eller sted, som ved å sette en vannbeholder ned på bakken

d4308 Annen form for å løfte og bære**d4309 Uspesifisert form for å løfte og bære****d435 Flytte gjenstander med beina**

Utføre koordinerte handlinger for å skyve eller flytte en gjenstand med beina og føttene, som ved å sparke en ball eller trå pedalene på en sykkel

Inklusive: Skyve med beina, sparke

d4350 Skyve med beina

Bruke bein og føtter til å utøve en kraft på en gjenstand for å flytte den bort, som ved å skyve bort en stol med foten

d4351 Sparke

Bruke bein og føtter til å fjerne noe med et brått støt, som ved å sparke en ball

d4358 Annen form for flytting av gjenstander med beina**d4359 Uspesifisert form for flytting av gjenstander med beina****d440 Finere håndbevegelser**

Utføre koordinerte handlinger for å håndtere gjenstander, plukke opp, manipulere og slippe dem med hånd og fingre, som ved å ta opp mynter fra et bord, dreie en tallskive eller skru på en bryter

Inklusive: Plukke opp, gripe, håndtere og slippe

d4400 Plukke opp

Ta opp eller løfte en liten gjenstand med hånd og fingre, som ved å ta opp en blyant

d4401 Gripe

Bruke en eller begge hender for å ta tak i og holde på noe, som ved å gripe et redskap eller dørhåndtak

d4402 Håndtere

Bruke fingre og hender til å utøve kontroll over og styre noe, som ved å håndtere mynter eller andre små gjenstander, klippe med saks, knytte skolisser, fargelegge i tegnebøker eller bruke spisepinner eller kniv og gaffel

d4403 Slippe tak i

Bruke fingre og hender til å slippe noe, slik at det faller eller av seg selv flyttes, som ved å slippe fra seg et klesplagg eller gi mat til et kjæledyr

d4408 Annen form for finere håndbevegelser**d4409 Uspesifisert form for finere håndbevegelser**

d445 Bruke hender og armer

Utføre koordinerte handlinger for å bevege gjenstander eller håndtere dem med hender og armer, som ved å bruke dørhåndtak eller kaste og ta imot en gjenstand

Inklusive: Skyve eller dra gjenstander, strekke seg etter noe, vende eller vri hender og armer, kaste, ta imot

Eksklusive: Finere håndbevegelser (d440)

d4450 Trekke til seg

Bruke fingre, hender og armer for å hente en gjenstand til seg, eller til en nærmere stilling, som ved å dra i en snor eller lukke en dør

d4451 Skyve fra seg

Bruke fingre, hender og armer til å flytte noe bort fra seg, eller flytte det lengre bort, som ved å skyve bort en leke eller et dyr

d4452 Strekke hånden etter

Strekke ut hender og armer og berøre og gripe noe, som ved å ta etter en bok på et bord eller en pult

d4453 Vende og vri hender eller armer

Bruke fingre, hender og armer for å rotere, vende eller bøye en gjenstand, slik det er nødvendig for å pusse tennene eller vaske et redskap

d4454 Kaste

Bruke fingre, hender og armer til å løfte noe og sende det gjennom luften med brå kraft, som ved å kaste en ball

d4455 Ta imot

Bruke fingre, hender og armer til å gripe en gjenstand i bevegelse for å stoppe og holde fast på den, som ved å ta imot en ball

d4458 Annen bruk av hånd og arm**d4459 Uspesifisert bruk av hånd og arm****d446 Finere fotbevegelser**

Utføre koordinerte handlinger for å bevege gjenstander eller håndtere dem med føtter og tær

d449 Andre eller uspesifiserte former for å bære, flytte og håndtere gjenstander**Gå og bevege seg omkring (d450-d469)****d450 Gå**

Bevege seg på et underlag til fots, skritt for skritt, slik at en fot alltid er i kontakt med underlaget, som ved å spasere, rusle, og gå forover, bakover eller sidelengs

Inklusive: Gå korte eller lange avstander, gå på forskjellige underlag, gå utenom hindringer

Eksklusive: Forflytte seg (d420), bevege seg omkring (d455)

d4500 Gå korte avstander

Gå mindre enn 1 km, som ved å gå rundt i værelser eller ganger, i en bygning eller korte avstander utendørs

d4501 Gå lange avstander

Gå mer enn 1 km, som gjennom en landsby eller by, mellom landsbyer eller over åpne områder

d4502 Gå på forskjellige underlag

Gå på skrå, ujevne eller bevegelige underlag, som på gress, grus eller is og snø, eller ombord på et skip, tog eller annet transportmiddel

d4503 Gå utenom hindere

Gå slik det er nødvendig for å unngå faste og bevegelige hindere, mennesker, dyr og kjøretøyer, som ved å gå omkring på et torg eller i en butikk, i trafikk eller annen trengsel

d4508 Annen form for å gå

d4509 Uspesifisert form for å gå

d455 Bevege seg omkring

Flytte hele seg fra et sted til et annet uten å gå, som ved å klatre, løpe, hinke, småspringe, jogge, hoppe, slå kollbøtte, eller løpe utenom hindere

Inklusive: Krype, klatre, løpe, jogge, hoppe, svømme, rulle seg, ake seg frem og bevege seg ved å subbe med føttene

Eksklusive: Forflytte seg (d420), gå (d450)

d4550 Krype

Flytte hele kroppen i foroverbøyd stilling fra et sted til et annet på hendene, eller hendene og armene, og knærne

d4551 Klatre og gå i trinn

Flytte hele kroppen oppover eller nedover, langs underlag eller gjenstander, som på trinn, trapper, stiger, klipper eller over fortauskanter eller lignende gjenstander

d4552 Løpe

Bevege seg med raske skritt, slik at begge føtter er i luften samtidig mellom skrittene

d4553 Hoppe

Ta av fra bakken ved å bøye og strekke beina, som ved å hinke, hoppe med begge føtter, hoppe fra den foten til den andre, og springe eller stupe i vannet

d4554 Svømme

Drive hele kroppen frem gjennom vannet med bruk av kropp og lemmer uten støtte fra bunnen

d4555 Rulle og ake seg frem

Flytte hele kroppen fra sted til annet i sittende eller liggende stilling uten å reise seg fra underlaget

d4556 Bevege seg ved å subbe med føttene

Flytte hele kroppen fra sted til annet ved hjelp av beina, uten å løfte føttene fra underlaget

d4558 Annen form for å bevege seg omkring

d4559 Uspesifisert form for å bevege seg omkring

d460 Bevege seg omkring på ulike steder

Gå og bevege seg omkring på ulike måter og steder i forskjellige situasjoner, som fra et rom til et annet i et hus eller fra sted til sted utendørs

Inklusive: Bevege seg omkring i hjemmet, krype og klatre i hjemmet, gå eller bevege seg omkring i andre bygninger enn hjemme, og utenom hjemmet

d4600 Bevege seg omkring i hjemmet

Gå og bevege seg omkring i hjemmet, i et værelse, mellom værelsene og omkring i hele boligen eller boområdet

Inklusive: Bevege seg fra etasje til etasje, på verandaer, gårds plass, terrasse eller i hage

d4601 Bevege seg omkring i andre bygninger enn hjemmet

Gå og bevege seg omkring i andre bygninger enn hjemmet, som i andre personers hjem, andre bygninger tilhørende privatpersoner, lokalsamfunnet eller offentlige bygninger og inngjerdete områder

Inklusive: Bevege seg omkring i alle deler av bygninger og inngjerdete områder, mellom etasjene, innendørs og utendørs rundt bygningene

d4602 Bevege seg omkring utenfor hjemmet og andre bygninger

Gå og bevege seg omkring nær eller fjernt fra hjemmet og andre bygninger, uten bruk av transportmidler, offentlige eller private, som ved å gå korte eller lange avstander omkring en by eller landsby

Inklusive: Gå eller bevege seg gatelangs i nabolaget, landsbyen eller byen, mellom byer og lengre avstander, uten å bruke transportmidler

d4608 Bevege seg omkring på andre steder

d4609 Bevege seg omkring på uspesifiserte steder

d465 Bevege seg omkring ved hjelp av utstyr

Flytte hele kroppen fra sted til sted, på hvilket som helst underlag eller område, ved bruk av spesielt utstyr, som skøyter, ski, dykkerutstyr, svømmeføtter, rullestol eller gåstol

Eksklusive: Forflytte seg (d420), gå (d450), bevege seg omkring (d455), bruke transportmidler (d470), føre et transportmiddel (d475)

d469 Andre eller uspesifiserte former for å gå og bevege seg omkring

Bevege seg omkring med transportmidler (d470-d489)

d470 Bruke transportmidler

Bruke et transportmiddel som passasjer, som i bil, buss, tog, trikk, båt eller luftfartøy, eller transportmiddel drevet av trekkdyr eller mannekraft, barnevogn eller trille

Inklusive: Bruke transportmiddel drevet av mannekraft, bruke privat motorkjøretøy eller offentlig transportmiddel

Eksklusive: Bevege seg omkring ved hjelp av utstyr (d465), føre et transportmiddel (d475)

d4700 Bruke transportmidler drevet av mannekraft

Bli transportert som passasjer med et transportmiddel drevet av ett eller flere mennesker, som å bli transportert med barnevogn eller trille, rickshaw eller robåt

d4701 Bruke private motoriserte transportmidler

Bli transportert som passasjer med et privat motorisert transportmiddel til lands, til vanns eller i luften, som i en drosje, et privatfly eller en privat båt

d4702 Bruke offentlige transportmidler

Bli transportert som passasjer med et motorisert offentlig transportmiddel til lands, til vanns eller i luften, som passasjer på buss, tog, tunnelbane eller luftfartøy

d4703 Transporteres av mennesker

Bli transportert av en annen person, båret i et laken, i bæremeis eller i annen bærerredskap

d4708 Bruke andre transportmidler

d4709 Bruke uspesifiserte transportmidler

d475 Føre et transportmiddel

Føre et kjøretøy eller kjøretøyets trekkdyr, reise med et hvilket som helst transportmiddel som man kjører eller styrer selv, som bil, sykkel eller båt

Inklusive: Føre et transportmiddel drevet av mannekraft eller trekkdyr, ridedyr, motorkjøretøyer

Eksklusive: Bevege seg omkring ved hjelp av utstyr (d465), bruke transportmidler (d470)

d4750 Føre transportmidler drevet av mannekraft

Føre et transportmiddel drevet av mannekraft, som en to- eller trehjuls passasjersykel eller en robåt

d4751 Føre motoriserte transportmidler

Føre et transportmiddel med motor, som en bil, motorsykel, motorbåt eller et luftfartøy

d4752 Føre transportmidler drevet av trekkdyr

Føre et kjøretøy trukket av et dyr, som hest og kjerre eller vogn

d4758 Føre annen form for transportmiddel

d4759 Føre uspesifisert form for transportmiddel

d480 Ri på dyr i transportøyemed

Reise på ryggen til et ridedyr, som hest, okse, kamel eller elefant

Eksklusive: Føre et transportmiddel (d475), rekreasjon og fritid (d920)

d489 Bevege seg omkring med andre eller uspesifiserte transportmidler

Andre og uspesifiserte former for mobilitet (d498-d499)

d498 Andre former for mobilitet**d499 Uspesifisert form for mobilitet**

Kapittel d5

Egenomsorg

Dette kapittelet er om å stelle seg selv, vaske og tørke seg, kroppspleie, kle seg, spise og drikke, ta vare på helsen

d510 Vaske seg

Bruke vann og passende midler og metoder for å gjøre seg ren og tørke seg, som ved å bade, dusje, vaske ulike kroppsdelene, og bruke håndkle

Inklusive: Vaske kroppsdelene, hele kroppen, og tørke seg

Eksklusive: Stelle sine kroppsdelene (d520), gå på toalettet (d530)

d5100 Vaske deler av kroppen

Bruke såpe, vann og andre stoffer på deler av kroppen, som hender, ansikt, føtter, hår eller negler, for å rengjøre dem

d5101 Vaske hele kroppen

Bruke såpe, vann og andre stoffer på hele kroppen for å gjøre seg ren, som ved å ta et bad eller dusj

d5102 Tørke seg

Bruke et håndkle eller noe annet til å tørke en del av, deler av eller hele kroppen, som etter å ha vasket seg

d5108 Annen form for å vaske seg

d5109 Uspesifisert form for å vaske seg

d520 Stelle sine kroppsdelene

Stell av kroppsdelene som trenger mer enn å vaskes og tørkes, som hud-, hår-, ansikts- og tannpleie, stell av negler og kjønnsorganer

Inklusive: Stelle hud, tenner, hår, finger- og tånegler og nese

Eksklusive: Vaske seg (d510), gå på toalettet (d530)

d5200 Stelle huden

Passe på hudens mykhet og fuktighet, som ved å fjerne liktorner og fortykket hud, og bruke fuktighetskrem eller kosmetikk

d5201 Stelle tennene

Ta vare på tannhygiene. som ved å pusse tennene, bruke tanntråd og stelle en tannprotese eller bro

d5202 Stelle håret

Stelle hodehår og skjegg, som ved å kjemme, frisere, barbere eller trimme

d5203 Stelle fingerneglene

Vaske, klippe eller lakkere fingerneglene

d5204 Stelle tåneglene

Vaske, klippe eller lakkere tåneglene

d5205 Stelle nesene

Vaske og pusse nesene

d5208 Stelle andre kroppsdelene

d5209 Stelle uspesifiserte kroppsdelene

d530 Gå på toalettet

Gi beskjed om behov for, planlegge og utføre fjerning av avfallsprodukter fra kroppen (menstruasjonsprodukter, urin, avføring), og gjøre seg ren etterpå

Inklusive: Regulere vannlating, avføring og menstruasjonspleie

Eksklusive: Vaske seg (d510), stelle sine kroppsdelene (d520)

d5300 Kontrollere vannlatingen

Samordne og styre vannlatingen, som ved å tilkjennegi behov, komme seg i hensiktsmessig stilling, velge ut og komme seg til et passende sted for å urinere, ordne klærne før og etter, og gjøre seg ren etterpå

d53000 Gi beskjed om vannlatningsbehov**d53001 Gjennomføre vannlatingen hensiktsmessig****d53008 Annen kontroll over vannlatingen****d53009 Uspesifisert kontroll over vannlatingen****d5301 Kontrollere avføringen**

Samordne og styre avføringen, som ved å tilkjennegi behov, komme seg i hensiktsmessig stilling, velge ut og komme seg til et passende sted for å ha avføring, ordne klærne før og etter, og gjøre seg ren etterpå

d53010 Gi beskjed om avføringsbehov**d53011 Gjennomføre avføringen hensiktsmessig****d53018 Annen kontroll over avføringen****d53019 Uspesifisert kontroll over avføringen****d5302 Menstruasjonspleie**

Samordne, planlegge og stelle seg for menstruasjonen, som ved å forutse når den kommer og bruke bind eller tamponger

d5308 Annen form for å gå på toalettet**d5309 Uspesifisert form for å gå på toalettet****d540 Kle seg**

Ta av og på klær og fottøy overensstemmende med klimatiske og sosiale forhold, som ved å ta på, rette på og ta av seg alle slags klesplagg og fottøy

Inklusive: Ta på og av klær og fottøy og velge passende tøy

d5400 Kle på seg

Gjennomføre samordnede oppgaver for å kle på forskjellige deler av kroppen, som over hodet, over armer og skuldre, på øvre og nedre halvdel av kroppen, ta på hansker og hodeplagg

d5401 Kle av seg

Gjennomføre samordnede oppgaver for å kle av forskjellige deler av kroppen, som trekke klesplagg over hodet, av armer og skuldre, og av øvre og nedre halvdel av kroppen, ta av hansker og hodeplagg

d5402 Ta på fottøy

Gjennomføre samordnede oppgaver for å ta på sokker, strømper og fottøy

d5403 Ta av fottøy

Gjennomføre samordnede oppgaver for å ta av sokker, strømper og fottøy

d5404 Velge passende klær

Følge underforståtte eller uttrykte regler og skikker for klesdrakt i samfunnet eller kulturen, og kle seg overensstemmende med de klimatiske forhold

d5408 Annen form for å kle seg

d5409 Uspesifisert form for å kle seg

d550 Spise

Gi beskjed om behov for å spise, dele opp, føre til munnen og innta servert mat på kulturelt akseptabel måte, åpne matvareemballasje, bruke spiseredskaper, innta måltider til hverdags og fest

Eksklusive: Drikke (d560)

d5500 Gi beskjed om behov for å spise

d5501 Gjennomføre matinntak

d5508 Annet aspekt av matinntak

d5509 Uspesifisert aspekt av matinntak

d560 Drikke

Gi beskjed om behov for å drikke, gripe, føre til munnen og innta en drikkevare på kulturelt akseptabel måte, blande og skjenke drikkevarer, åpne emballasjen, bruke sugerør, eller drikke rennende vann fra en kran eller kilde, men også å die

Eksklusive: Spise (d550)

d5600 Gi beskjed om behov for å drikke

d5601 Die

Ta til seg melk fra brystet med godt resultat og hensiktsmessig adferd og interaksjon med den som ammer, som ved å ha øyekontakt og tilkjennegi behov og tilfredsstillelse

d5602 Mates med tåteflaske

Ta til seg melk eller annen væske fra flaske med godt resultat og hensiktsmessig adferd og interaksjon med omsorgsgiveren, som ved å ha øyekontakt og tilkjennegi behov og tilfredsstillelse

d5608 Annet aspekt av væskeinntak

d5609 Uspesifisert aspekt av væskeinntak

d570 Ta vare på helsen

Sikre eller tilkjennegi behov som gjelder helse og fysisk og psykisk velvære, som ved et balansert kosthold, passende fysisk aktivitet, holde seg varm eller avkjølt, unngå helseskade, ha sikre seksualvaner, herunder bruk av kondom, la seg vaksinere og gjennomgå regelmessig helsekontroll

Inklusive: Sikre sitt fysiske velvære, styre kosthold og fysisk form, holde helsen ved like

d5700 Sikre sitt fysiske velvære

Ta vare på seg selv ved å være oppmerksom på behovet, og sikre en bekvem kroppsstilling, at man ikke er for varm eller kald, og at man har tilstrekkelig lys

d5701 Ta hånd om kosthold og mosjon

Ta vare på seg selv ved å være oppmerksom på behovet, og velge ut og innta næringsrik føde, og holde seg i fysisk form

d5702 Opprettholde helsen

Ta vare på seg selv ved å være oppmerksom på behovet, og gjøre det som skal til for å passe på helsen, både for å møte trusler mot helsen og forebygge helsesvikt, som ved å søke hjelp hos omsorgsgiver eller helsevesenet, følge legeråd og annen helserådgivning, og unngå helserisiko som fysiske skader, smittsomme sykdommer, medikamentmisbruk og kjønnssykdommer⁸

d57020 Ta forskrevet medisin og følge helserådgivning

d57021 Søke hjelp hos omsorgsgiver eller helsevesenet

⁸ I original ICF heter d5702 Ta vare på helsen

d57022 Unngå risiko for misbruk av rusgift eller alkohol

d57028 Annen form for å opprettholde helsen

d57029 Uspesifisert form for å opprettholde helsen

d5708 Annen form for å ta vare på helsen

d5709 Uspesifisert form for å ta vare på helsen

d598 Annen egenomsorg

Kapittel d6

Hjemmeliv

Dette kapitlet er om å utføre handlinger og oppgaver i hjemmet og dagliglivet. Det omfatter å skaffe seg et sted å bo, mat, klær og andre nødvendigheter, rengjøring og reparasjoner i hjemmet, ta vare på personlige og andre gjenstander i hjemmet, og hjelpe andre

Skaffe seg livsnødvendigheter (d610-d629)

d610 Skaffe seg et sted å bo

Kjøpe, leie og innrede et værelse, hus, leilighet eller annen bolig

Inklusive: Kjøpe eller leie et sted å bo og møblere det

Eksklusive: Skaffe seg varer og tjenester (d620), ta vare på husholdningsgjenstander (d650)

d6100 Kjøpe bolig

Bli eier av hus, leilighet eller annen bolig

d6101 Leie bolig

Skaffe seg rett til å bo i hus, leilighet eller annen bolig, mot betaling til eieren

d6102 Innrede en bolig

Utstyre og ordne et bosted med møbler, og annet fast og løst inventar, og dekorere værelsene

d6108 Annen form for å skaffe seg et sted å bo

d6109 Uspesifisert form for å skaffe seg et sted å bo

d620 Skaffe seg varer og tjenester

Velge ut, anskaffe og transportere alle varer og tjenester som er nødvendige i dagliglivet, og lagre varene, som mat, drikkevarer, klær, rengjøringsmidler, brensel, husholdningsgjenstander, redskaper, kokekar, leketøy, husholdningsapparater og verktøy, skaffe seg tekniske tjenester og andre husholdningstjenester

Inklusive: Samle inn eller høste mat til eget bruk, bære vann

Eksklusive: Skaffe seg et sted å bo (d610)

d6200 Gjøre innkjøp

Skaffe seg mot betaling i butikk eller på torg varer og tjenester som er nødvendige i dagliglivet (inklusive å instruere og kontrollere noen til å gjøre det for seg), som ved å velge matvarer, drikkevarer, vaskemidler, husholdningsartikler, leketøy eller klær

d6201 Hente inn daglige livsnødvendigheter

Skaffe seg uten betaling varer og tjenester som er nødvendige i dagliglivet (inklusive å instruere og kontrollere noen til å gjøre det for seg), som ved å høste grønnsaker og frukt og hente vann og brensel

d6208 Annen form for å skaffe seg varer og tjenester

d6209 Uspesifisert form for å skaffe seg varer og tjenester

d629 Skaffe seg andre eller uspesifiserte nødvendigheter

Husholdning (d630-d649)

d630 Lage mat

Planlegge, organisere, tilberede og servere enkle og sammensatte måltider for seg selv og andre, som ved å sette opp en meny, velge ut mat og drikke, samle sammen ingredienser til matretter, koke og steke, tilberede kald mat og drikkevarer, og servere mat og drikke

Inklusive: Tilberede enkle og sammensatte måltider

Eksklusive: Spise (d550), drikke (d560), skaffe seg varer og tjenester (d620), husarbeid (d640), ta vare på husholdningsgjenstander (d650), hjelpe andre (d660)

d6300 Tilberede enkle måltider

Organisere, tilberede og servere måltider med få ingredienser som bare krever enkel matlaging og servering, som ved å lage et lite måltid eller mellommåltid, og tilberede ingrediensene ved å skjære opp, røre ut, koke eller varme matvarer som ris eller poteter

d6301 Tilberede sammensatte måltider

Organisere, tilberede og servere måltider med mange ingredienser som krever sammensatte fremgangsmåter for matlaging og servering, som ved å planlegge et måltid med flere retter, og tilberede ingrediensene ved kombinerte handlinger som å skrelle, skjære i skiver, blande, kna, røre sammen, og anrette og servere maten slik det passer seg for anledningen og i kulturen

Eksklusive: Bruke husholdningsredskaper (d6403)

d6302 Hjelpe til å tilberede måltider

Samarbeide med andre i å planlegge, organisere, tilberede og servere enkle og sammensatte måltider for seg selv og andre, med andre som ansvarlige

d6308 Annen form for matlaging

d6309 Uspesifisert form for matlaging

d640 Husarbeid

Være ansvarlig for et hjem når det gjelder rengjøring og rydding av rom og inventar, vask, stell og vedlikehold av klær og skotøy, bruk av husholdningsapparater, å kaste avfall

Inklusive: Vaske og tørke tøy og klesplagg, gjøre rent kjøkken og kjøkkenredskaper, vaske boligrom, bruke husholdningsredskaper, lagre det man trenger til daglig og kvitte seg med avfall

Eksklusive: Skaffe seg et sted å bo (d610), skaffe seg varer og tjenester (d620), lage mat (d630), ta vare på husholdningsgjenstander (d650), hjelpe andre (d660)

d6400 Vaske og tørke klær

Vaske tekstiler og klesplagg for hånd og henge dem ut til tork

d6401 Rengjøring av kjøkken og kjøkkenutstyr

Gjøre rent etter matlaging, som ved å vaske opp fat, panner, gryter og kjøkkenutstyr, og vaske bord og gulv i kjøkken og spisested

d6402 Husrengjøring

Gjøre rent i husholdningens boareale, som ved å rydde, tørke støv, feie, skure, vaske gulv og vegger, pusse vinduer, vaske bad og toalett, rengjøre inventaret

d6403 Bruke husholdningsredskaper

Bruke alle slags husholdningsredskaper, som vaske- og tørkemaskin, strykejern, støvsuger og oppvaskmaskin

d6404 Lagre dagliglivets forbruksvarer

Lagre mat, drikkevarer, klær og andre husholdningsvarer som er nødvendige i dagliglivet, preservere mat ved hermetisering, salting eller dypfrysing, holde matvarer friske og utilgjengelige for dyr

d6405 Skille seg av med avfall

Skille seg av med husholdningsavfall, som ved å samle sammen søppel og skrot rundt om i huset, forberede avfallet til å kastes, bruke hjelpemidler for avfallshåndtering, brenne avfall

d6406 Ta vare på dyr

Ta vare på husdyr og kjæledyr, som ved å mate og bade dem, stelle pelsen og mosjonere dem, passe på dyrenes helse, planlegge stell av dyrene når man er fraværende

d6407 Hjelpe til med husarbeid

Samarbeide med andre i å planlegge, organisere og vedlikeholde en husholdning, med andre som ansvarlige

d6408 Annet husarbeid**d6409 Uspesifisert husarbeid****d649 Andre og uspesifiserte husholdningsoppgaver****Ta vare på husholdningsgjenstander og hjelpe andre (d650-d669)****d650 Ta vare på husholdningsgjenstander**

Vedlikeholde og reparere husholdningsgjenstander og personlige eiendeler, innbo, klær, kjøretøy og tekniske hjelpemidler, ta vare på planter og husdyr, som ved å male eller tapetsere, reparere møbler, vannforsyning og avløp, vanne planter, stelle og mate husdyr

Inklusive: Lage og bøte klær, vedlikeholde bolig, møbler og husholdningsredskaper, kjøretøyer, hjelpemidler, ta vare på planter (innen- og utendørs) og dyr

Eksklusive: Skaffe seg et sted å bo (d610), skaffe seg varer og tjenester (d620), husarbeid (d640), hjelpe andre (d660), lønnet sysselsetting (d850)

d6500 Lage og bøte klær

Lage og bøte klær, som ved å sy, fremstille eller reparere klær, sy i knapper og hekter, stryke klær, reparere og pusse skotøy

Eksklusive: Bruke husholdningsredskaper (d6403)

d6501 Vedlikeholde bolig og møblement

Reparere og ta vare på boligen, utvendig, innvendig, med inventar, som ved å male, reparere fast og løst inventar, og bruke nødvendige redskaper for reparasjonsarbeid

d6502 Vedlikeholde husholdningsredskaper

Reparere og ta vare på alle husets redskaper for matlaging, rengjøring og reparasjoner, som ved å smøre og reparere verktøy og vedlikeholde vaskemaskinen

d6503 Vedlikeholde transportmidler

Reparere og ta vare på motoriserte og ikke motoriserte transportmidler til personlig bruk, inklusive sykler, kjerrer, biler og båter

d6504 Vedlikeholde tekniske hjelpemidler

Reparere og ta vare på hjelpemidler som proteser, ortoser og tilpassede redskaper og hjelpemidler til hushold og personlig stell, vedlikeholde og reparere hjelpemidler for personlig mobilitet, som stokker, gåstoler, rullestoler og sparkesykler, og vedlikeholde hjelpemidler for kommunikasjon og rekreasjon

d6505 Ta vare på innendørs og utendørs planter

Ta vare på planter inne i og utenfor huset, som ved å plante, vanne og gjødsle, gjøre hagearbeid og dyrke matvarer til personlig bruk

d6506 Ta vare på dyr

Ta vare på husdyr og kjæledyr, som ved å mate og bade dem, stelle pelsen og mosjonere dem, passe på dyrenes helse, planlegge stell av dyrene når man er fraværende

d6507 Hjelpe til med å ta vare på husholdningsgjenstander

Samarbeide med andre i å vedlikeholde og reparere husholdningsgjenstander og personlige eiendeler, med andre som ansvarlig

d6508 Ta vare på andre husholdningsgjenstander**d6509 Ta vare på uspesifiserte husholdningsgjenstander****d599 Uspesifisert egenomsorg**

d660 **Hjelp andre**

Hjelp medlemmer av husholdningen og andre personer med å lære, kommunisere, ta vare på seg selv, og bevege seg omkring, i huset eller utenfor, være opptatt av husstandens og andres velvære

Inklusive: Hjelp andre med personlig stell, transport, kommunikasjon, mellommenneskelige relasjoner, ernæring og helsestell

Eksklusive: lønnet sysselsetting (d850)

d6600 **Hjelp andre med egenomsorg**

Hjelp husholdningsmedlemmer og andre med deres egenomsorg, inklusive å spise, bade og kle seg, ta seg av barn eller husholdningsmedlemmer som er syke eller har vanskeligheter med grunnleggende egenomsorg, hjelp andre på toalettet

d6601 **Hjelp andre med å bevege seg**

Hjelp husholdningsmedlemmer og andre med å bevege seg og i å komme seg ut av huset, som i nabolaget eller til byen, til og fra skole, arbeidsplass eller annet mål

d6602 **Hjelp andre med kommunikasjon**

Hjelp husholdningsmedlemmer og andre med å kommunisere, som ved å hjelpe til å snakke, skrive eller lese

d6603 **Hjelp andre med mellommenneskelige relasjoner**

Hjelp husholdningsmedlemmer og andre med deres mellommenneskelige interaksjoner, som ved å hjelpe dem til å innlede, opprettholde eller avslutte relasjoner

d6604 **Hjelp andre med ernæringen**

Hjelp husholdningsmedlemmer og andre med ernæringen, som ved å hjelpe dem å tilberede og innta måltider

d6605 **Hjelp andre med å ta seg av helsen**

Hjelp husholdningsmedlemmer og andre med formelt og uformelt helsestell, som ved å sørge for at et barn går til planlagt helsekontroll, eller at en eldre slektning tar sine medisiner som forskrevet

d6606 **Hjelp til med bistand til andre**

Samarbeide med andre i å hjelpe medlemmer av husholdningen og andre med egenomsorg, kommunikasjon, mellommenneskelige relasjoner, ernæring og opprettholdelse av helsen, med andre som ansvarlig

d6608 **Annen hjelp til andre****d6609** **Uspesifisert hjelp til andre****d669** **Annet og uspesifisert vedlikehold av husholdningsgjenstander og hjelp til andre**

Andre og uspesifiserte aktiviteter i hjemmeliv (d698-d699)

d698 **Annet hjemmeliv****d699** **Uspesifisert hjemmeliv**

Kapittel d7

Mellommenneskelige interaksjoner og relasjoner

Dette kapitlet er om å utføre handlinger og oppgaver som er nødvendige for grunnleggende og sammensatte interaksjoner med andre personer (fremmede, venner, slektninger, familiemedlemmer og kjærester) tilpasset sosiale krav og situasjon

Allmenne mellommenneskelige interaksjoner (d710-d729)

d710 Grunnleggende mellommenneskelige interaksjoner

Interaksjon med mennesker tilpasset situasjon og sosiale krav, som ved å ta hensyn og gi anerkjennelse når det er på sin plass, eller reagere på andres følelser

Inklusive: Vise respekt, varme, verdsetting og toleranse i mellommenneskelige forhold, svare på kritikk og sosiale signaler i mellommenneskelige forhold, og tilpasse fysisk kontakt i mellommenneskelige forhold

d7100 Respekt og varme i relasjoner

Vise og besvare hensynsfullhet og aktelse tilpasset situasjon og sosiale krav

d7101 Verdsetting i relasjoner

Vise og besvare tilfredshet og varme tilpasset situasjon og sosiale krav

d7102 Toleranse i relasjoner

Vise og besvare forståelse og aksept for atferd tilpasset situasjon og sosiale krav

d7103 Kritikk i relasjoner

Fremføre og besvare underforståtte og uttrykte meningsforskjeller eller uenighet tilpasset situasjon og sosiale krav

d7104 Sosiale signaler i relasjoner

Gi og reagere hensiktsmessig på tegn og antydninger som forekommer i sosiale interaksjoner

d71040 Innlede sosiale interaksjoner

d71041 Opprettholde sosiale interaksjoner

d71048 Andre sosiale signaler i relasjoner

d71049 Uspesifiserte sosiale signaler i relasjoner

d7105 Fysisk kontakt i relasjoner

Utøve og besvare kroppskontakt med andre tilpasset situasjon og sosiale krav

d7106 Erkjennelse av nærstående personer

Vise differensierte reaksjoner på personer, som med å rekke ut armene etter nærstående personer og skille dem fra fremmede

d7108 Andre grunnleggende mellommenneskelige interaksjoner

d7109 Uspesifiserte grunnleggende mellommenneskelige interaksjoner

d720 Sammensatte mellommenneskelige interaksjoner

Opprettholde og mestre interaksjoner med andre mennesker, tilpasset situasjon og sosiale krav, som ved å ha kontroll over følelsesuttrykk og impulser, ha kontroll over verbal og fysisk aggresjon, handle uavhengig i sosiale interaksjoner, og handle i overensstemmelse med sosiale regler og sedvaner

Inklusive: Leke med andre, innlede og avslutte mellommenneskelige forhold, tilpasse atferden til interaksjonene, inngå i interaksjoner overensstemmende med sosiale regler, og opprettholde nødvendig sosial avstand

- d7200 Danne relasjoner**
Innlede og opprettholde interaksjoner for kortere eller lengre tid, tilpasset situasjon og sosiale krav, som ved å introdusere seg selv, finne og innlede vennskap og faglige relasjoner, innlede relasjoner som kan bli permanente, romantiske eller intime
- d7201 Avslutte relasjoner**
Avslutte interaksjoner, tilpasset situasjon og sosiale krav, som ved å avslutte midlertidige relasjoner ved slutten av et besøk, avslutte langvarige relasjoner med venner når man flytter til en annen by eller avslutte relasjoner med medarbeidere, kolleger og tjenesteytere, og avslutte romantiske eller intime relasjoner
- d7202 Regulere atferd i interaksjoner**
Styre følelser, impulser, samt verbal og fysisk aggresjon i interaksjoner, tilpasset situasjon og sosiale krav
- d7203 Tilpasse interaksjoner til sosiale regler**
Handle uavhengig i sosiale interaksjoner og følge sosiale konvensjoner som styrer ens rolle, posisjon eller annen sosial status i interaksjoner
- d7204 Opprettholde sosial avstand**
Være klar over og opprettholde avstand mellom seg selv og andre tilpasset situasjon og sosiale krav
- d7208 Andre sammensatte mellommenneskelige interaksjoner**
- d7209 Uspesifiserte sammensatte mellommenneskelige interaksjoner**
- d729 Andre og uspesifiserte grunnleggende mellommenneskelige interaksjoner**

Særskilte mellommenneskelige relasjoner (d730-d779)

- d730 Forholde seg til fremmede personer**
Inngå i midlertidige kontakter og forbindelser med fremmede personer for bestemte formål, som ved å spørre om opplysninger, om veien eller gjøre et innkjøp
- d740 Formelle mellommenneskelige relasjoner**
Skape og opprettholde særskilte personlige forhold i formell sammenheng, som med lærere, arbeidsgivere, fagpersoner eller tjenesteytere
Inklusive: Forholde seg til myndighetspersoner, underordnede og likestilte personer
- d7400 Forholde seg til myndighetspersoner**
Skape og opprettholde formelle relasjoner med personer i maktposisjon, eller av høyere rang eller prestisje i forhold til ens egen sosiale stilling, som med sin arbeidsgiver
- d7401 Forholde seg til underordnede**
Skape og opprettholde formelle relasjoner med personer av lavere rang eller prestisje i forhold til ens egen sosiale stilling, som med sin ansatte eller tjener
- d7402 Forholde seg til sosialt likestilte personer**
Skape og opprettholde formelle relasjoner med personer av samme myndighetsposisjon, rang eller prestisje som en selv
- d7408 Andre formelle mellommenneskelige relasjoner**
- d7409 Uspesifiserte formelle mellommenneskelige relasjoner**
- d750 Uformelle sosiale relasjoner**
Inngå i personlige forhold til andre, som ved tilfeldige forhold til personer som bor i samme nærsamfunn eller boligområde, eller med medarbeidere, studenter, lekekamerater eller personer med lignende bakgrunn eller yrke
Inklusive: Uformelle forhold til venner, naboer, bekjente, personer i samme bomiljø og likemenn

- d7500 Uformelle relasjoner med venner**
Skape og opprettholde vennskapelige relasjoner som kjennetegnes ved gjensidig aktelse og felles interesser
- d7501 Uformelle relasjoner med naboer**
Skape og opprettholde uformelle relasjoner med personer som bor i nærliggende boliger eller boligområder
- d7502 Uformelle relasjoner med bekjente**
Skape og opprettholde uformelle relasjoner med personer som man kjenner, men som ikke er nære venner
- d7503 Uformelle relasjoner med personer man bor sammen med**
Skape og opprettholde uformelle relasjoner med personer som bor i samme hus eller bolig, privat eller offentlig drevet, for hvilket som helst formål
- d7504 Uformelle relasjoner med likestilte**
Skape og opprettholde uformelle relasjoner med personer med felles alder, interesser eller andre felles særtrekk
- d7508 Andre uformelle sosiale relasjoner**
- d7509 Uspesifiserte uformelle sosiale relasjoner**

d760 Familierelasjoner

Skape og opprettholde forbindelser med slekten, som med medlemmer av kjernefamilien, fjernere familie, foster- og adoptivfamilie, stebarn eller steforeldre, fjernere forhold som med tremenninger eller formyndere

Inklusive: Relasjoner mellom foreldre og barn, søsken og fjernere familierelasjoner

- d7600 Foreldres relasjon til barn**
Bli og være forelder, både naturlig og ved adopsjon, som ved å få et barn og forholde seg til det som forelder, eller skape og opprettholde et foreldreforhold til et adoptivbarn, og gi fysisk, intellektuell og følelsesmessig næring til barnet
- d7601 Barns relasjon til foreldre**
Skape og opprettholde relasjon til sine foreldre, som når et lite barn adlyder sine foreldre, eller et voksent barn tar vare på sine gamle foreldre
- d7602 Søskenrelasjoner**
Skape og opprettholde relasjon som søster eller bror med en person som man har en eller begge foreldre felles med, ved fødsel, adopsjon eller inngifte
- d7603 Utvidete familierelasjoner**
Skape og opprettholde familierelasjon til medlemmer av den utvidete familie, som med søskenbarn, tanter, onkler og besteforeldre
- d7608 Andre familierelasjoner**
- d7609 Uspesifiserte familierelasjoner**

d770 Intime relasjoner

Innlede og opprettholde nære eller romantiske forhold mellom personer, som ektefeller, kjærester eller seksualpartnere

Inklusive: Romantiske, ekteskapelige og seksuelle relasjoner

- d7700 Romantiske relasjoner**
Skape og opprettholde en relasjon som bygger på følelsesmessig og fysisk tiltrekning, med mulighet for å føre til langvarig intim relasjon
- d7701 Ekteskapelige relasjoner**
Skape og opprettholde et intimt forhold som er lovregulert, som i ekteskap eller formalisert samboerskap, inklusive inngå i ekteskap eller samboerskap
- d7702 Seksuelle relasjoner**
Skape og opprettholde en relasjon av seksuell art, med en ektefelle eller annen partner

d7708 Andre intime relasjoner

d7709 Uspesifiserte intime relasjoner

d779 Andre og uspesifiserte særskilte mellommenneskelige relasjoner

Andre og uspesifiserte mellommenneskelige interaksjoner og relasjoner (d798-d799)

d798 Andre mellommenneskelige interaksjoner og relasjoner

d799 Uspesifiserte mellommenneskelige interaksjoner og relasjoner

Kapittel d8

Viktige livsområder

Dette kapitlet er om å delta i og utføre oppgaver og handlinger som kreves i utdanning, arbeid og yrkesliv og økonomiske transaksjoner

Utdanning (d810-d839)

d810 Uformell opplæring

Læring i hjemmet eller på annen måte utenfor utdanningsinstitusjon, som å lære ikke-akademiske (for eksempel håndverk) eller akademiske ferdigheter (for eksempel i hjemmeskole) av foreldre eller familiemedlemmer i hjemmet eller lokalsamfunnet

d815 Førskoleopplæring

Læring på begynnerstadiet av organisert utdanning i hjemmet eller lokalsamfunnet, primært beregnet på innføring i et skolemiljø og forberede barnet på obligatorisk utdanning, i barnehage eller lignende, som forberedelse til å begynne på skolen (for eksempel undervisningstilbud i hjemmet eller lokalsamfunnet innrettet for å fremme helse og kognitiv, motorisk, språklig og sosial utvikling og ferdigheter som gjør barnet klar til formalisert utdanning)

d8150 Overgang til førskoleundervisning eller mellom nivåer

Utførelse av aktiviteter for å få tilgang til førskoleutdanning

d8151 Opprettholdelse av førskolens undervisningsprogram

Utførelse av aktiviteter for å opprettholde deltagelse i førskoleutdanning, som ved fremmøte, hensiktsmessig interaksjon med medelever og lærere og oppfylle plikter og krav som elev

d8152 Gjøre fremskritt i førskolens undervisningsprogram

Utførelse av aktiviteter for å fullføre kravene i undervisningsprogrammet eller annen evaluering for å oppnå en førskoleutdanning

d8153 Avslutte førskolens undervisningsprogram

Forlate førskolens undervisningsprogram på en passende måte for å gå videre til neste nivå i skoleutdanningen

d8158 Annen førskoleundervisning

d8159 Uspesifisert førskoleundervisning

d820 Skoleutdanning

Bli opptatt i skole, delta i alle skolerelaterte plikter og rettigheter, tilegne seg fagstoff og pensum i barneskolen og senere skoletrinn, herunder møte frem regelmessig på skolen, delta i samarbeide med andre elever, motta veiledning fra lærere, organisere, sette seg inn i og fullføre tildelte oppgaver og prosjekter, og gå videre til høyere utdanningsnivå

d8200 Overgang til skoleundervisning eller mellom nivåer

Utførelse av aktiviteter for å få tilgang til skoleutdanning og gå videre fra et skolenivå til det neste

d8201 Opprettholdelse av skolens undervisningsprogram

Utførelse av aktiviteter for å opprettholde deltagelse i skolen, og dens aktiviteter, som ved fremmøte, hensiktsmessig interaksjon med medelever og lærere og oppfylle plikter og krav som elev

d8202 Gjøre fremskritt i skolens undervisningsprogram

Utførelse av aktiviteter for å fullføre kravene i pensum, eksamen eller annen evaluering for å oppnå en skoleutdanning

d8203 Avslutte skolens undervisningsprogram

Forlate skolens undervisningsprogram på en passende måte for å gå videre til neste nivå i skoleutdanningen, arbeid, ansettelse eller andre områder av voksenlivet

d8208 Annen skoleundervisning

d8209 Uspesifisert skoleundervisning

d825 Yrkesopplæring

Delta i alle aktiviteter i en yrkesutdanning og lære seg stoffet i pensum som forberedelse til sysselsetting i et håndverk, en stilling eller et fag

d8250 Overgang til yrkesopplæring eller mellom nivåer

Utførelse av aktiviteter for å få tilgang til yrkesopplæring og gå videre fra et nivå i yrkesopplæringen til det neste

d8251 Opprettholdelse av yrkesopplæringens undervisningsprogram

Utførelse av aktiviteter for å opprettholde deltagelse yrkesopplæring og dens aktiviteter, som ved fremmøte, hensiktsmessig interaksjon med medelever og lærere og oppfylle plikter og krav som elev

d8252 Gjøre fremskritt i yrkesopplæringens undervisningsprogram

Utførelse av aktiviteter for å fullføre kravene i pensum, eksamen eller annen evaluering for å oppnå en yrkesutdanning

d8253 Avslutte yrkesopplæringens undervisningsprogram

Forlate skolens undervisningsprogram på en passende måte for å gå videre til neste nivå i skoleutdanning, arbeid, ansettelse eller andre områder av voksenlivet

d8258 Annen yrkesopplæring

d8259 Uspesifisert yrkesopplæring

d830 Høyere utdanning

Delta i aktivitetene i et avansert utdanningsprogram ved universitet, høyskole eller akademisk fagutdanning og tilegne seg alt pensum som kreves for å oppnå akademisk grad, diplom, sertifikat eller annen offentlig godkjenning, som ved å fullføre en mellomfags- eller hovedfagsutdanning ved universitet, medisinerutdanning eller annen akademisk fagutdanning

d8300 Overgang til høyere utdanning eller mellom nivåer

Utførelse av aktiviteter for å få tilgang til høyere utdanning og gå videre fra et nivå i høyere utdanning til det neste

d8301 Opprettholdelse av undervisningsprogrammet i høyere utdanning

Utførelse av aktiviteter for å opprettholde deltagelse i høyere utdanningsaktiviteter, som ved fremmøte, hensiktsmessig interaksjon med medelever og lærere og oppfylle plikter og krav som student

d8302 Gjøre fremskritt i undervisningsprogrammet i høyere utdanning

Utførelse av aktiviteter for å fullføre kravene i pensum, eksamen eller annen evaluering for å oppnå en høyere utdanning

d8303 Forlate undervisningsprogrammet i høyere utdanning på en passende måte for å gå videre til neste nivå i skoleutdanning, arbeid, ansettelse eller andre områder av voksenlivet

Utførelse av aktiviteter for å få tilgang til høyere utdanning og gå videre fra et nivå i høyere utdanning til det neste

d8308 Annen høyere utdanning

d8309 Uspesifisert høyere utdanning

d835 Skoletilværelsen og dens aktiviteter

Engasjere seg i skoletilværelsens forskjellige sider og tilknyttede aktiviteter som elevråd og virksomhet som tillitsvalgt

d839 Annen spesifisert eller uspesifisert utdanning

Arbeid og sysselsetting (d840-d859)**d840 Lærlingepraksis (yrkesforberedelse)**

Delta i yrkesforberedende programmer, som ved å utføre oppgavene som kreves i lærlingepraksis, turnustjeneste, avtalebestemt opplæring og praksisopplæring

Ekklusive: Yrkesopplæring (d825)

d845 Skaffe seg, beholde og avslutte et arbeidsforhold

Søke, finne og velge arbeid, motta ansettelse i et arbeidsforhold, fylle rollen som ansatt eller egen arbeidsgiver, oppnå forfremmelse, og avslutte et arbeidsforhold på en akseptabel måte

Inklusive: Utarbeide et resymé eller curriculum vitae, ta kontakt med arbeidsgivere og forberede ansettelsesintervjuer, vurdere egen arbeidsprestasjon

d8450 Søke arbeid

Finne og velge arbeid i et håndverk, yrke eller annen form for sysselsetting, og utføre de oppgaver som kreves for å bli ansatt, som å møte opp på arbeidsplassen eller stille opp i et ansettelsesintervju

d8451 Beholde et arbeidsforhold

Utføre de oppgaver som arbeidet medfører for å opprettholde stilling, yrke, eller ansettelse, og oppnå forfremmelse og andre fremskritt i arbeidslivet

d8452 Avslutte et arbeidsforhold

Avslutte eller si opp et arbeidsforhold på en passende måte

d8458 Annen form for å skaffe seg, beholde og avslutte et arbeidsforhold**d8459 Uspesifisert form for å skaffe seg, beholde og avslutte et arbeidsforhold****d850 Betalt sysselsetting**

Delta i alle sider av arbeidet i et yrke, håndverk, akademisk fag eller annen sysselsetting, for betaling, som ansatt på heltid eller deltid, eller som egen arbeidsgiver, som ved å søke arbeid og skaffe seg en jobb, utføre de nødvendige arbeidsoppgaver, møte frem på arbeidet i tide, utføre og motta supervisjon, og utføre de oppgaver som kreves, alene eller i gruppe

Inklusive: Sysselsetting som egen arbeidsgiver eller i hel- eller deltids ansettelse

d8500 Sysselsetting som egen arbeidsgiver

Påta seg betalt arbeid som man selv har søkt eller skaffet, eller påtatt seg for andre uten noe formelt ansettelsesforhold, som å være omreisende jordbruksarbeider, freelance skribent eller konsulent, prosjektoppdrag, arbeid som kunstner eller kunsthåndverker, eie og drive en butikk eller annen forretning

Ekklusive: Deltids- og heltidsansettelse (d8501, d8502)

d8501 Deltidsansettelse

Påta seg all slags arbeid på deltid for betaling som ansatt, som ved å søke og få ansettelse, gjøre de oppgaver som arbeidet innebærer, være tilstede i arbeidstiden, veilede andre arbeidere eller la seg veilede, og utføre pålagte oppgaver alene eller i gruppe

d8502 Heltidsansettelse

Påta seg all slags arbeid på heltid for betaling som ansatt, som ved å søke og få ansettelse, gjøre de oppgaver som arbeidet innebærer, være tilstede i arbeidstiden, veilede andre arbeidere eller la seg veilede, og utføre pålagte oppgaver alene eller i gruppe

d8508 Annen betalt sysselsetting**d8509 Uspesifisert betalt sysselsetting**

d855 Ubetalt arbeid

Delta i alle sider av ulønnet arbeid på hel tid eller deltid, herunder organiserte arbeidsaktiviteter, utføre de nødvendige arbeidsoppgaver, møte frem til arbeidet i tide, utføre supervisjon av andre arbeidere eller motta supervisjon, og utføre de oppgaver som kreves alene eller i gruppe, som ved frivillig arbeid, veldedighetsarbeid, arbeid for et nærsamfunn eller en religiøs gruppe uten vederlag, arbeide i hjemmet uten vederlag

Eksklusive: Kapittel d6 Hjemmeliv

d859 Annet spesifisert og uspesifisert arbeid og sysselsetting*Økonomiske livsområder (d860-d879)***d860 Grunnleggende økonomiske transaksjoner**

Delta i enkle økonomiske transaksjoner, som å kjøpe mat for penger eller ved byttehandel, utveksling av varer eller tjenester, eller å spare penger

d865 Sammensatte økonomiske transaksjoner

Delta i all slags sammensatte økonomiske transaksjoner som omfatter utveksling av kapital eller eiendom, og skape fortjeneste eller økonomisk verdi, som å kjøpe en næringsbedrift, fabrikk eller produksjonsutstyr, opprettholde en bankkonto eller drive varehandel

d870 Være økonomisk selvhjulpen

Ha rådighet over økonomiske ressurser fra private eller offentlige kilder, for å sikre økonomisk trygghet for nåværende og fremtidige behov

d8700 Personlige økonomiske ressurser

Ha rådighet over personlige eller private økonomiske ressurser for å sikre økonomisk trygghet for nåværende og fremtidige behov

d8701 Offentlige økonomiske rettigheter

Ha rådighet over offentlige økonomiske ressurser for å sikre økonomisk trygghet for nåværende og fremtidige behov

d8708 Annen form for økonomisk selvhjelp**d8709 Uspesifisert form for økonomisk selvhjelp****d879 Andre eller uspesifiserte økonomiske livsområder***Andre og uspesifiserte viktige livsområder (d880-d899)***d880 Engasjement i lek**

Målrettet, vedvarende engasjement i aktiviteter med gjenstander, leker, materialer og spill, som opptar en selv og eventuelt andre

d8800 Alenelek

Beskjeftige seg ved målrettet, vedvarende engasjement i aktiviteter med gjenstander, leker, materialer og spill

d8801 Tilskuerlek

Beskjeftige seg ved målrettet, vedvarende observasjon av andres aktiviteter med gjenstander, leker, materialer og spill uten selv å delta

d8802 Parallell lek

Målrettet, vedvarende engasjement i aktiviteter med gjenstander, leker, materialer og spill i nærvær av andre som også leker, men uten å delta i deres lek

d8803 Felles lek

Delta sammen med andre i vedvarende engasjement i aktiviteter med gjenstander, leker, materialer og spill med felles mål eller hensikt

d8808 Annet engasjement i lek

d8809 Uspesifisert engasjement i lek

d898 Andre viktige livsområder

d899 Uspesifiserte viktige livsområder

Kapittel d9

Samfunnsliv og sosiale livsområder

Dette kapittelet er om handlinger og oppgaver som kreves for å delta i organisert sosial livsutfoldelse utenom familien, i nærsamfunn og andre samfunnsmessige sammenhenger, og som statsborger

Samfunnsliv og sosiale livsområder (d910-d999)

d910 Samfunnsliv

Delta i sosiale livsområder i samfunnet, som ved å delta i veldedige organisasjoner, sosiale klubber og organisasjoner for yrkesgrupper eller samfunnslag

Inklusive: Uformelle og formelle sammenslutninger, seremonier

Eksklusive: Ubetalt arbeid (d855), rekreasjon og fritid (d920), religion og åndelighet (d930), politisk liv og statsborgerskap (d950)

d9100 Uformelle sammenslutninger

Inngå i sosiale sammenslutninger generelt eller lokalt, organisert av mennesker med felles interesser, som foreningsliv i lokalsamfunnet eller etniske grupper

d9101 Formelle sammenslutninger

Inngå i faglige eller andre spesifikke sosiale grupper, som yrkessammenslutninger for jurister, leger eller akademikere

d9102 Sosiale seremonier

Delta i sekulære ritualer eller sosiale seremonier, som bryllup, begravelser eller innvielsesseremonier

d9103 Uformelt samfunnsliv

Delta i lokalmiljøets sammenkomster sammen med andre på lekeplasser, i parker, kaféer, torg og andre felles offentlige rom

d9108 Annen form for samfunnsliv

d9109 Uspesifisert form for samfunnsliv

d920 Rekreasjon og fritid

Delta i all slags lek og spill, rekreasjons- eller fritidsaktiviteter, som uformell eller organisert lek og sport, fysiske treningsprogrammer, avkobling, fornøyelse eller adspredelse, gå på kunstgalleri, museum, kino eller teater, delta i husflid og hobbyer, lese for fornøynsens skyld, spille på musikkinstrumenter, sightseeing, turisme og reisevirksomhet

Inklusive: Spill, sport, kunst og kultur, håndverk, hobbyvirksomhet og sosialt samvær

Eksklusive: Religion og åndelighet (d930), politisk liv og statsborgerskap (d950), betalt og ubetalt arbeid (d850 og d855), engasjement i lek (d880), ri på dyr i transportøyemed (d480)

d9200 Lek og spill

Delta i leker og spill som har regler, eller er ustrukturerte, eventuelt uorganiserte, dessuten spontane fritidsaktiviteter, som å spille sjakk eller brettspill eller aktiviteter med bestemte regler, som å leke gjemsel

Eksklusive: Engasjement i lek (d880)

d9201 Idrett

Delta i konkurransesport uformelt eller formelt organisert, idrettsleker eller konkurranser, som man utøver alene eller på lag, som bowling, turn eller fotball

d9202 Kunst og kultur

Utøve eller delta som publikum i kunst- eller kulturbegivenheter, som å gå på teater, kino, museum eller kunstgalleri, eller spille i et skuespill, danse, bli lest for, lese litteratur for sin fornøynsens skyld, synge i kor eller spille et musikkinstrument

d9203 Kunsthåndverk

Utøve kunsthåndverk, som keramikk eller strikking, eller tresløyd for å lage leketøy eller andre gjenstander

d9204 Hobbyer

Utøve fritidssysler som å samle på frimerker, mynter antikviteter, steiner, skjell eller bilder

d9205 Selskapelighet

Delta i uformelle eller tilfeldige sammenkomster, som ved å besøke venner og slektninger eller møtes uformelt på offentlige steder

d9208 Annen rekreasjons- og fritidsaktivitet**d9209 Uspesifisert rekreasjons- og fritidsaktivitet****d930 Religion og åndelighet**

Delta i religiøse eller åndelige aktiviteter, organisasjoner og livsførsel, for å oppnå egne mål, for å finne mening i livet, religiøse eller åndelige verdier, og å oppnå kontakt med en guddommelig makt, som ved å være tilstede i gudshus som kirke, tempel, moské eller synagoge, delta i eller utøve bønn eller religiøs messe, og åndelig kontemplasjon

Inklusive: Organisert religion og åndelighet

d9300 Organisert religion

Delta i organiserte religiøse seremonier, aktiviteter og begivenheter

d9301 Åndelighet

Delta i åndelige aktiviteter utenom en organisert religion

d9308 Annen religion og åndelighet**d9309 Uspesifisert religion og åndelighet****d940 Menneskerettigheter**

Nytte godt av rettigheter, beskyttelse, privilegier og plikter som tilkommer personer utelukkende i kraft av at de er mennesker, som ved menneskerettigheter slik de er anerkjent i FNs menneskerettighetserklæring (1948) og FNs standardregler for like muligheter for mennesker med funksjonshemming (1993), FN-konvensjonen om retten til selvbestemmelse eller uavhengighet, og barns rettigheter (1989), og retten til kontroll over sin egen skjebne

Eksklusive: Politisk liv og statsborgerskap (d950)

d950 Politisk liv og statsborgerskap

Delta i en borgers liv i samfunnet, politikken og styresettet, ha juridisk status som statsborger, og nytte godt av borgerrettigheter, beskyttelse, privilegier og samfunnsplikter, som stemmerett, valgbarhet til politiske verv og rett til å danne politiske foreninger, utøve borgerrettigheter som ytringsfrihet, organisasjonsfrihet, religionsfrihet, beskyttelse mot urettmessig ransaking og beslag, rett til juridisk bistand og til å føre sin sak for retten, andre juridiske rettigheter og rett til beskyttelse mot diskriminering, ha juridisk status som statsborger

Eksklusive: Menneskerettigheter (d940)

d998 Andre former for samfunnsliv og sosiale livsområder**d999 Uspesifiserte former for samfunnsliv og sosiale livsområder**

ICF-CY

Miljøfaktorer

MILJØFAKTORER

Definisjon: *Miljøfaktorer* utgjør de fysiske, sosiale og holdningsmessige omgivelser hvor en person eksisterer og utfolder sitt liv.

Koding av miljøfaktorer

Miljøfaktorer er kontekstuelle faktorer som påvirker funksjonsnivået sammen med de personlige faktorer som ikke kan klassifiseres etter ICF. Miljøfaktorene må tas i betraktning for *kroppsfunksjoner* og for *aktiviteter og deltagelse* og kodes deretter. (Se Vedlegg 2.)

Miljøfaktorer skal ikke kodes som absolutte faktorer, men i perspektiv av den person som får sin funksjon beskrevet. For eksempel kan glatt overflate på avskrådde fortauskanten ved fotgjengerfelt kodes som en fremmede faktor for en rullestolbruker, men et hinder for en blind person.

Modifikatoren for *Miljøfaktorer* viser i hvilken grad en faktor virker fremmede eller hindrende. Det finnes flere grunner til at en miljøfaktor kan være fremmede eller hindrende og i hvilken grad. For fremmede faktorer, må den som koder ha klart for seg slike forhold som tilgjengeligheten av en ressurs, om tilgangen til den er stabil eller variabel, om kvaliteten er god eller dårlig, og så videre. Når det gjelder hindre, kan det være relevant hvor ofte en miljøfaktor hindrer funksjonen, om hinderet er stort eller lite, og om det kan unngås eller ikke. Man må også ha i minne at en miljøfaktor kan være et hinder enten fordi det er til stede (for eksempel negative holdninger overfor funksjonshemmede) eller fordi det ikke er tilstede (for eksempel utilgjengelighet av en tjeneste som behøves). Virkningene som miljøfaktorer har på funksjonshemmedes liv er varierte og sammensatte. Det er å håpe at fremtidig forskning vil føre til en bedre forståelse av disse vekselvirkningene, og kanskje også gjøre det mulig å innføre en andre modifikator for miljøfaktorer.

I noen tilfelle kan en variert samling miljøfaktorer være rubrisert sammen under en samlebetegnelse, som fattigdom, utvikling, bymessige eller landlige omgivelser, eller sosial kapital. Disse samlebetegnelsene er ikke representert som sådan i klassifikasjonen. I stedet bør den som koder skille mellom enkeltfaktorene i dem og kode deretter. Og igjen er det behov for videre forskning for å avgjøre om det finnes klare og sammenhengende sett av miljøfaktorer som utgjør disse samlebegrepene.

Første modifikator

Nedenstående er den negative og positive skala for i hvilken grad en miljøfaktor virker hindrende eller fremmende. Punktum som skilletegn betyr et hinder og plusstegn som skilletegn betyr en fremmende faktor, som vist nedenfor:

.0 INTET hinder	(intet, fraværende, ubetydelig...)	0-4%
.1 LITE hinder	(lett, lavgradig...)	5-24%
.2 MIDDELS hinder	(middels uttalt ...)	25-49%
.3 STORT hinder	(omfattende, ekstremt, subtotalt ...)	50-95%
.4 TOTALT hinder	(fullstendig ...)	96-100%
.8 Uspesifisert hinder		
+0 INGEN fremmende virkning	(ingen, fraværende, ubetydelig ...)	0-4%
+1 LITEN fremmende virkning	(lett, lavgradig...)	5-24%
+2 MIDDELS fremmende virkning	(middels uttalt ...)	25-49%
+3 STOR fremmende virkning	(betydelig, ekstrem ...)	50-95%
+4 TOTALT fremmende virkning	(fullstendig ...)	96-100%
+8 Uspesifisert fremmende virkning		
.9 Ikke anvendbar		

Det er oppstilt en grov prosentvis inndeling til bruk ved slike forhold som kan måles med instrumenter eller graderes etter standarder for kvantifisering av miljømessige fremmende eller hindrende faktorer. For eksempel gjelder en feilmargin på 5% hvis det kodes for intet eller totalt hinder. Et middels hinder er definert som inntil halve skalaen for et totalt hinder. Prosentområdene må kalibreres for de forskjellige miljøfaktorer som persentiler i relevante befolkningsstandarder. For at denne graderingen skal kunne brukes på en ensartet måte, må bedømmelsesprosedyrer utvikles ved forskning.

Andre modifikator

Ikke utviklet ennå.

Kapittel e1

Produkter og teknologi

Dette kapittelet er om naturlige eller menneskeskaptede produkter eller produksjonssystemer, utstyr og teknologi i en persons nærmiljø, som er innsamlet, skapt, fremstilt eller fabrikkert. ISO-standarden 9999 fra 1998 klassifiserer tekniske hjelpemidler for funksjonshemmede, og definerer dem som "ethvert produkt, instrument, utstyr eller teknisk system som brukes av en funksjonshemmet, spesialprodusert eller allment tilgjengelig, og som hindrer, erstatter, letter eller nøytraliserer" funksjonshemming. Det anerkjennes at alle slags produkter og teknologi kan tjene som hjelpemiddel. (Ref.: ISO 9999: Technical aids for disabled persons - Classification (second version), ISO/TC 173/SC 2, ISO/DIS 9999 (rev.) - Norsk utgave: NS-EN ISO 9999.) Men til bruk i denne klassifikasjonen av miljøfaktorer defineres hjelpemidler og tilhørende teknologi mer snevert som et hvert produkt, instrument, utstyr eller teknologi, tilpasset eller spesielt utformet for å forbedre funksjonsevnen hos en funksjonshemmet person

e110 Produkter eller substanser til å spise eller drikke

Enhver naturlig eller menneskeskapt gjenstand eller substans som er innsamlet, bearbeidet eller fremstilt for å spises eller drikkes

Inklusive: Matvarer, herunder morsmelk, drikkevarer og legemidler

e1100 Matvarer

Enhver naturlig eller menneskeskapt gjenstand eller substans som er innsamlet, bearbeidet eller fremstilt for å inntas, som rå, bearbeidet eller tilberedt mat og drikkevarer av ulik konsistens, urter og mineraler (vitaminer og andre kosttilskudd)

e1101 Legemidler

Enhver naturlig eller menneskeskapt gjenstand eller substans som er innsamlet, bearbeidet eller fremstilt i helsefremmende øyemed, som medikamenter og naturlegemidler

e1108 Andre produkter eller substanser til å spise eller drikke

e1109 Uspesifiserte produkter eller substanser til å spise eller drikke

e115 Produkter og teknologi til personlig bruk i dagliglivet

Utstyr, produkter og teknologier som benyttes i dagliglivet, herunder slike som er tilpasset eller spesielt utformet, og som befinner seg i, på eller i nærheten av personen som benytter dem

Inklusive: Personlige hjelpemidler

Eksklusive: Produkter og teknologi for personlig mobilitet og transport innen- og utendørs (e120), produkter og teknologi for kommunikasjonsformål (e125)

e1150 Allmenne produkter og teknologi til personlig bruk i dagliglivet

Utstyr, produkter og teknologier som benyttes i dagliglivet, som klær, tekstiler, møbler, apparater, rengjøringsmaterialer og redskaper, som ikke er tilpasset eller spesielt utformet, bortsett fra alderstilpasning, for eksempel redskaper for barn

e1151 Hjelpemidler og tilpasset teknologi til personlig bruk i dagliglivet

Utstyr, produkter og teknologier tilpasset eller spesielt utformet som hjelpemidler i dagliglivet, som proteser og ortoser, nervestimulatorene (funksjonelle stimulatorer som styrer tarm- og blærefunksjon, respirasjon og hjerterytm), og kontrollenheter for brukerens innendørsmiljø (optiske leseenheter, stemmestyrte systemer, tidsbrytere)

e1152 Produkter og teknologi til bruk under lek

Utstyr, produkter og teknologier som benyttes i dagliglivets strukturerte eller ustrukturerte lek av en enkeltperson eller gruppe, ikke tilpasset eller spesielt utformet, bortsett fra alderstilpasning

Eksklusive: Allmenne produkter og teknologi til personlig bruk i dagliglivet (e1150), hjelpemidler og tilpasset teknologi til personlig bruk i dagliglivet (e1151), produkter og teknologi for utdanningsformål (e130), produkter og teknologi for kultur, rekreasjon og sport (e140)

e11520 Allmenne produkter og teknologi for lek

Gjenstander, materialer og leketøy som benyttes under lek, som byggeklosser, baller, miniatyrgjenstander, spill, puslespill, husker og rutsjebaner

e11521 Tilpassede produkter og teknologi for lek

Gjenstander, materialer, leketøy og andre produkter tilpasset eller spesielt utformet som hjelpemidler under lek, som fjernstyrte biler og tilpasset utstyr for lekeplassen

e11528 Andre produkter og teknologi til bruk under lek**e11529 Uspesifiserte produkter og teknologi til bruk under lek****e1158 Andre allmenne produkter og teknologi til personlig bruk i dagliglivet****e1159 Uspesifiserte allmenne produkter og teknologi til personlig bruk i dagliglivet****e120****Produkter og teknologi for personlig mobilitet og transport innen- og utendørs**

Utstyr, produkter og teknologier som benyttes til å bevege seg omkring innen- og utendørs, herunder slike som er tilpasset eller spesielt utformet, og som befinner seg i, på eller i nærheten av personen som benytter dem

Inklusive: Allmenne produkter og teknologi og hjelpemidler for personlig mobilitet og transport innen- og utendørs

Eksklusive: Personer som yter personlig omsorg og hjelp (e340)

e1200 Allmenne produkter og teknologi for personlig mobilitet og transport innen- og utendørs

Utstyr, produkter og teknologier som benyttes til å bevege seg omkring innen- og utendørs, som motoriserte og ikke-motoriserte fremkomstmidler for mennesker til lands, til vanns og i luften (for eksempel busser, biler, varebiler, andre kjøretøyer drevet av motor eller trekkdyr), og som ikke er tilpasset eller spesielt utformet, bortsett fra alderstilpasning

e1201 Hjelpemidler og tilpasset teknologi for personlig mobilitet og transport innen- og utendørs

Utstyr, produkter og teknologier tilpasset eller spesielt utformet som hjelpemidler for personer til å komme seg frem innen- og utendørs, som hjelpemidler for å gå, tilpassete biler og varebiler, modifikasjoner av fremkomstmidler, rullestoler, sparkesykler og forflytningshjelpemidler

e1208 Andre produkter og teknologi for personlig mobilitet og transport innen- og utendørs**e1209 Uspesifiserte produkter og teknologi for personlig mobilitet og transport innen- og utendørs****e125****Produkter og teknologi for kommunikasjonsformål**

Utstyr, produkter og teknologi som brukes til å sende og motta informasjon, herunder slike som er tilpasset eller spesielt utformet, og som befinner seg i, på eller i nærheten av personen som benytter dem

Inklusive: Allmenne produkter og teknologi og hjelpemidler for kommunikasjon

Eksklusive: Personer som yter personlig omsorg og hjelp (e340)

e1250 Allmenne produkter og teknologi for kommunikasjonsformål

Utstyr, produkter og teknologi som brukes til å sende og motta informasjon, som bilde- og lydutstyr, utstyr for å innspille og avspille lyd og bilder, TV og videoutstyr, telefonapparater, systemer for lydoverføring og utstyr for direkte kommunikasjon, som ikke er tilpasset eller spesielt utformet

e1251 Hjelpemidler og tilpasset teknologi for kommunikasjonsformål

Utstyr, produkter og teknologi tilpasset eller spesielt utformet som hjelpemidler for å sende og motta informasjon, som spesialutformede synshjelpemidler, elektro-optiske hjelpemidler, tilpasset skriveutstyr og utstyr for tegning eller håndskrift, signaliseringssystemer, og tilpasset datamaskinutstyr og programvare, cochleaimplantat, høreapparat, FM-hørselstrenere, stemmeprotoser, kommunikasjonstavler, briller og kontaktlinser

e1258 Andre allmenne produkter og teknologi for kommunikasjonsformål

e1259 Uspesifiserte produkter og teknologi for kommunikasjonsformål

e130 Produkter og teknologi for utdanningsformål

Utstyr, produkter, metoder og teknologi som brukes til å tilegne seg kunnskap, ekspertise og ferdigheter, herunder slike som er tilpasset eller spesielt utformet

Inklusive: Allmenne produkter og teknologi og hjelpemidler for utdanning

Eksklusive: Personer som yter personlig omsorg og hjelp (e340)

e1300 Allmenne produkter og teknologi for utdanningsformål

Utstyr, produkter og teknologi som brukes til å tilegne seg kunnskap, ekspertise og ferdigheter på et hvert nivå, som bøker, håndbøker, pedagogisk leketøy, datamaskinutstyr og programvare, som ikke er tilpasset eller spesielt utformet

e1301 Hjelpemidler og tilpasset teknologi for utdanningsformål

Utstyr, produkter, metoder og teknologi tilpasset eller spesielt utformet som hjelpemidler for å tilegne seg kunnskap, ekspertise og ferdigheter på et hvert nivå, som bøker, håndbøker, pedagogisk leketøy, datamaskinutstyr og programvare, som ikke er tilpasset eller spesielt utformet

e1308 Andre produkter og teknologi for utdanningsformål

e1309 Uspesifiserte produkter og teknologi for utdanningsformål

e135 Produkter og teknologi for sysselsetting

Utstyr, produkter og teknologi som brukes i sysselsetting for å lette arbeidsaktiviteter

Inklusive: Allmenne produkter og teknologi og hjelpemidler for sysselsetting

Eksklusive: Personer som yter personlig omsorg og hjelp (e340)

e1350 Allmenne produkter og teknologi for sysselsetting

Utstyr, produkter og teknologi som brukes i arbeidslivet for å lette arbeidsaktiviteter, som redskaper, maskiner og kontorutstyr, som ikke er tilpasset eller spesielt utformet

e1351 Hjelpemidler og tilpasset teknologi for sysselsetting

Utstyr, produkter, metoder og teknologi tilpasset eller spesielt utformet som hjelpemidler for å lette arbeidsaktiviteter, som justerbare bord, pulter og arkivskap, fjernkontroll av kontordører, datamaskiner og programvare, tilbehør og kontrollenheter for det fysiske miljøet som tar sikte på å forbedre en persons arbeidsoppgaver og å kontrollere arbeidsmiljøet (for eksempel skannere, fjernkontrollsystemer, stemmestyrt systemer og tidsbrytere)

e1358 Andre produkter og teknologi for sysselsetting

e1359 Uspesifiserte produkter og teknologi for sysselsetting

e140 Produkter og teknologi for kultur, rekreasjon og sport

Utstyr, produkter og teknologi som brukes for å utøve og understøtte kulturelle, rekreasjonsmessige og sportslige aktiviteter, herunder slike som er tilpasset eller spesielt utformet

Inklusive: Allmenne produkter og teknologi og hjelpemidler for kulturformål, rekreasjon og sport

Eksklusive: Allmenne produkter og teknologi for lek (e1152)

e1400 Allmenne produkter og teknologi for kultur, rekreasjon og sport

Utstyr, produkter, metoder og teknologi tilpasset eller spesielt utformet som hjelpemidler for å utøve og forbedre kulturelle, rekreasjonsmessige og sportslige aktiviteter, som leketøy, ski, tennisballer og musikkinstrumenter, som ikke er tilpasset eller spesielt utformet

e1401 Hjelpemidler og tilpasset teknologi for kultur, rekreasjon og sport

Utstyr, produkter, metoder og teknologi tilpasset eller spesielt utformet som hjelpemidler for å utøve og forbedre kulturelle, rekreasjonsmessige og sportslige aktiviteter, som tilpasset bevegelsesutstyr for sport, tilpasninger for musikk og annen kunstnerisk utfoldelse

e1408 Andre produkter og teknologi for kultur, rekreasjon og sport

e1409 Uspesifiserte produkter og teknologi for kultur, rekreasjon og sport

e145 Produkter og teknologi for utøvelse av religion og åndelighet

Produkter og teknologi, unike eller masseproduserte, som gis eller inntar en symbolsk betydning i sammenheng med utøvelse av religion eller åndelighet, herunder slike som er tilpasset eller spesielt utformet, bortsett fra alderstilpasning

Inklusive: Allmenne produkter og teknologi og hjelpemidler for utøvelse av religion og åndelighet

Eksklusive: Personer som yter personlig omsorg og hjelp (e340)

e1450 Allmenne produkter og teknologi for utøvelse av religion og åndelighet

Produkter og teknologi, unike eller masseproduserte, som gis eller inntar en symbolsk betydning i sammenheng med utøvelse av religion eller åndelighet, som andehus, maistenger, hodedrakter, masker, krusifikser, menoraher og bønnematter, som ikke er tilpasset eller spesielt utformet

e1451 Hjelpemidler og tilpasset teknologi for utøvelse av religion og åndelighet

Produkter og teknologi tilpasset eller spesielt utformet, som gis eller inntar en symbolsk betydning i sammenheng med utøvelse av religion eller åndelighet, som religiøse bøker eller tarot-kort i blindeskrift, og spesiell beskyttelse for rullestolshjul når de skal inn i et tempel

e1458 Andre produkter og teknologi for kultur, rekreasjon og sport

e1459 Uspesifiserte produkter og teknologi for utøvelse av religion og åndelighet

e150 Utforming, konstruksjon, produkter og teknologi for bygninger til offentlig bruk

Produkter og teknologi som utgjør det menneskeskapte innen- og utendørs miljø for allmenhetens bruk, herunder slike som er tilpasset eller spesielt utformet

Inklusive: Utforming, konstruksjon, byggeprodukter og teknologi for innganger, utganger, serviceanlegg og adkomster

e1500 Utforming, konstruksjon, produkter og teknologi for å komme inn i og ut av bygninger til offentlig bruk

Produkter og teknologi for å komme inn i og ut av menneskeskapte miljø som er planlagt, utformet og konstruert til offentlig bruk, som utforming, bygging og konstruksjon av inn- og utgangspartier til offentlige bygninger (for eksempel arbeidsplasser, forretninger og teatre), flyttbare og stasjonære adkomstramper, automatiske døråpnere, dørhåndtak og flate dørterskler

e1501 Utforming, konstruksjon, produkter og teknologi for tilgang til serviceenheter i bygninger til offentlig bruk

Produkter og teknologi for innendørs serviceenheter utformet, bygget og konstruert for offentlig bruk, som toaletter, telefoner, høreslynger, heiser, rulletrapper, termostater og utbredelse av spesielt tilgjengelige sittepasser i auditorier og møterom

e1502 Utforming, konstruksjon, produkter og byggeteknologi for å finne veien til og i offentlige bygninger og merke steder i dem

Produkter og teknologi for utforming, bygging og konstruksjon til offentlig bruk, som hjelper mennesker til å finne veien i og umiddelbart utenfor offentlige bygninger, som med skilter i skrift eller blindeskrift, dimensjonering av korridorer, utforming av gulvflater, tilgjengelige informasjonskiosker og annen form for veivising

e1503 Utforming, konstruksjon, produkter og byggeteknologi for brukernes fysiske sikkerhet i bygninger til offentlig bruk

Innendørs og utendørs produkter og teknologi til offentlig bruk som sikkerhetstiltak som for eksempel rekkverk og nødsignaler

- e1508 **Annen utforming, konstruksjon, produkter og teknologi for bygninger til offentlig bruk**
- e1509 **Uspesifisert utforming, konstruksjon, produkter og teknologi for bygninger til offentlig bruk**

e155 Produkter og teknologi for utforming og konstruksjon av bygninger til privat bruk

Produkter og teknologi som utgjør det menneskeskaptet innen- og utendørs miljø for privat bruk (for eksempel i hjem eller bolig), herunder slike som er tilpasset eller spesielt utformet

Inklusive: Utforming, konstruksjon, byggeprodukter og teknologi for innganger, utganger, serviceanlegg og adkomster

e1550 Utforming, konstruksjon, produkter og teknologi for å komme inn i og ut av bygninger til privat bruk

Produkter og teknologi for å komme inn i og ut fra menneskeskapt miljø som er planlagt, utformet og konstruert for privat bruk, som inn- og utgangspartier til private hjem, flyttbare og stasjonære adkomstramper, automatiske døråpnere, dørhåndtak og flate dørterskler

e1551 Utforming, konstruksjon, produkter og teknologi for tilgang til serviceenheter i bygninger til privat bruk

Produkter og teknologi for utforming, bygging og konstruksjon inne i private bygninger, som toaletter, telefoner, høreslynger, kjøkkeninnredning, husholdningsredskaper og elektronisk kontrollutstyr i private hjem

e1552 Utforming, konstruksjon, produkter og byggeteknologi for å finne veien til og i private bygninger og merke steder i dem

Produkter og teknologi for utforming, bygging og konstruksjon til privat bruk, som hjelper mennesker til å finne veien i og umiddelbart utenfor bygningene, som med skilter i skrift eller blindeskrift, dimensjonering av korridorer, og utforming av gulvflater

e1553 Utforming, konstruksjon, produkter og byggeteknologi for brukernes fysiske sikkerhet i bygninger til privat bruk

Innendørs og utendørs produkter og teknologi til offentlig bruk som sikkerhetstiltak som for eksempel rekkverk, nødsignaler og trygg lagring av farlige gjenstander (som våpen) eller stoffer (som løsningsmidler eller insektgift)

e1558 Andre produkter og teknologi for utforming og konstruksjon av bygninger til privat bruk

e1559 Uspesifiserte produkter og teknologi for utforming og konstruksjon av bygninger til privat bruk

e160 Produkter og teknologi for landutvikling

Produkter og teknologi for utforming av landområder, i den utstrekning de påvirker en persons utendørs miljø gjennom strategier for arealbruk, utforming, planlegging og utvikling av landområder, herunder slike som er tilpasset eller spesielt utformet

Inklusive: For planlagt utnyttelse av områder på landet, i bystrøk, parker, verneområder og naturreservater

e1600 Produkter og teknologi for landutvikling utenom tettsteder

Produkter og teknologi for landutvikling utenom tettsteder, slik de påvirker en persons utendørs miljø, ved gjennomføring av strategier for arealbruk, utforming, planlegging og utvikling av områder, som jordbruksområder, stier og skilting

e1601 Produkter og teknologi for landutvikling i forstadsområder

Produkter og teknologi for landutvikling i forstadsområder, slik de påvirker en persons utendørs miljø, ved gjennomføring av strategier for arealbruk, utforming, planlegging og utvikling av områder, som fortauskanter, stier, skilting og gateløp

e1602 Produkter og teknologi for landutvikling i byområder

Produkter og teknologi for landutvikling i byområder, slik de påvirker en persons utendørs miljø, ved gjennomføring av strategier for arealbruk, utforming, planlegging og utvikling av områder, som fortauskanter, adkomstramper, skilting og gateløp

e1603 Produkter og teknologi for parker, verneområder og reservater for dyreliv
Produkter og teknologi for landområder som utgjør parker, verneområder og reservater for dyreliv, slik de påvirker en persons utendørs miljø, ved gjennomføring av strategier for arealbruk, utforming, planlegging og utvikling av områder, som naturstier og skilting i parker

e1608 Andre produkter og teknologi for landutvikling

e1609 Uspesifiserte produkter og teknologi for landutvikling

e165 Økonomiske verdier

Produkter eller gjenstander som kan omsettes, som penger, varer, eiendom og andre verdiobjekter som en person eier eller har bruksrett til

Inklusive: Materielle og immaterielle produkter og varer, finansielle aktiva

e1650 Finansielle verdier

Produkter som penger og andre finansielle midler som kan utbyttes mot arbeid, kapitalvarer og tjenester

e1651 Materielle verdier

Produkter eller gjenstander, som hus og jord som man eier, klær, mat og tekniske varer, som kan utbyttes mot arbeid, kapitalvarer og tjenester

e1652 Ikke-materielle produkter

Produkter som intellektuell eiendom, kunnskap og ferdigheter som kan utbyttes mot arbeid, kapitalvarer og tjenester

e1658 Andre verdier

e1659 Uspesifiserte verdier

e198 Andre produkter og teknologier

e199 Uspesifiserte produkter og teknologier

Kapittel e2

Natur og menneskeskapte miljøforandringer

Dette kapitlet er om levende og ikke levende bestanddeler av det naturlige eller fysiske miljø, og bestanddeler av miljøer som er endret av mennesker, så vel som om særtrekk ved befolkninger innenfor dette miljøet

e210 Topografi

Fysiske særtrekk ved landskapsformer, havområder, innsjøer og elver

e2100 Landskapsformer

Landskapstrekk, som fjell, åser, daler og sletter

e2101 Vannområder

Særtrekk ved vannområder, som innsjøer, dammer, elver og bekker

e2108 Annen topografi

e2109 Uspesifisert topografi

e215 Befolkning

Menneskegrupper som bor i bestemte omgivelser og deler samme mønster for miljøtilpasning

Inklusive: Demografiske forandringer, befolkningstetthet

e2150 Demografisk endring

Endringer i befolkningsgrupper, som sammensetning og variasjon i det totale antall personer i et område på grunn av fødsler, dødsfall, aldring, ut- og innvandring

e2151 Folketetthet

Antall mennesker per flateenhet, inklusive særtrekk som høy og lav folketetthet

e2158 Annet aspekt av befolkning

e2159 Uspesifisert aspekt av befolkning

e220 Ville planter og dyr

Eksklusive: Husdyr (e350), befolkning (e215)

e2200 Planter

Alle slags flercellede organismer med cellekjerne og fotosyntese tilhørende planteriket, som typisk frembringer kimer, inneholder kloroplaster, har cellevegger av cellulose og mangler egen evne til forflytting, som trær, urter, busker og slyngplanter

e2201 Dyr

Flercellede organismer tilhørende dyreriket, som skiller seg fra plantene ved visse typiske kjennetegn som egen evne til forflytting, stoffskifte uten fotosyntese, uttalt evne til å reagere på stimuli, begrenset vekst og konstant kroppsstruktur, som ville dyr og husdyr, krypdyr, fugler, fisk og pattedyr

Eksklusive: Økonomiske verdier (e165), husdyr (e350)

e2208 Annen form for ville planter og dyr

e2209 Uspesifisert form for ville planter og dyr

e225 Klima

Meteorologiske egenskaper og hendelser, for eksempel været

Inklusive: Temperatur, fuktighet, lufttrykk, nedbør, vind og årstidsvariasjoner

e2250 Temperatur

Grad av varme eller kulde, som høy og lav temperatur, normal og ekstrem temperatur

e2251 Luftfuktighet

Fuktighetsnivå i luften, som høy eller lav luftfuktighet

e2252 Atmosfæretrykk

Trykket av luften som omgir oss, som er avhengig av høyden over havet og meteorologiske forhold

e2253 Nedbør

Nedfall av vann i form av regn, dugg, snø, sludd og hagl

e2254 Vind

Mer eller mindre hurtige naturlige luftbevegelser, som bris, storm, vindkast

e2255 Årstidsvariasjon

Naturlige, regelmessige og forutsigbare forandringer fra årstid til annen, som sommer, høst, vinter og vår

e2258 Annen form for klima**e2259 Uspesifisert form for klima****e230 Naturhendelser**

Geografiske og atmosfæriske forandringer som forårsaker forstyrrelse i en persons fysiske miljø, som inntreffer regelmessig eller uregelmessig, som jordskjelv eller uvær, flomkatastrofer, skogbrann og skredulykker

e235 Miljøhendelser forårsaket av mennesker

Forandringer eller forstyrrelser i det naturlige miljø forårsaket av mennesker, som kan medføre forstyrrelse i en persons dagligliv, herunder hendelser eller tilstander under konflikter og krig, som flukt eller tvangsflytting av mennesker, ødeleggelse av sosial infrastruktur, boliger og landområder, miljøkatastrofer og forurensning av jord, vann eller luft (for eksempel giftige utslipp)

e240 Lys

Elektromagnetisk stråling som gjør ting synlige, enten ved sollys eller kunstig belysning (for eksempel stearinlys, olje- eller parafinlamper, ildsteder og elektrisk lys), og som kan gi nyttig eller forstyrrende informasjon om omverdenen

Inklusive: Lysstyrke, fargekontraster, andre egenskaper ved lyset

e2400 Lysstyrke

Nivå eller mengde energi som utstråles av en naturlig (for eksempel solen) eller kunstig lyskilde

e2401 Lyskvalitet

Hva slags lys som finnes og tilhørende fargekontraster som skapes i synsomgivelsene, og som kan gi informasjon om omverdenen som er nyttig (for eksempel synsinformasjon om at her finnes en trapp eller dør) eller forstyrrende (for eksempel en overflod av synsintrykk)

e2408 Annen lysegenkap**e2409 Uspesifisert lysegenkap****e245 Tidsavhengige forandringer**

Naturlige, regelmessige eller forutsigbare midlertidige forandringer

Inklusive: Vekslingen mellom dag og natt, månefaser

e2450 Vekslingen mellom dag og natt

Naturlige, regelmessige og forutsigbare endringer fra dag til natt og til dag igjen, som dag, natt, demring og skumring

e2451 Månefaser

Naturlige, regelmessige og forutsigbare endringer av månens stilling i forhold til jorden

e2458 Andre tidsavhengige forandringer**e2459 Uspesifiserte tidsavhengige forandringer**

e250 Lyd

Fenomener som høres eller kan høres, som brak, ringelyder, bankelyder, sang, fløyting, skrik eller summing, uansett lydstyrke, klang og toneleie, som kan gi nyttig eller forstyrrende informasjon om omverdenen

Inklusive: Lydintensitet, lydkvalitet

e2500 Lydstyrke

Nivå eller styrke av hørselsfenomen bestemt av hvilken energimengde som dannes, hvor høye energinivåer oppfattes som sterk lyd og lave energinivåer som svak lyd

e2501 Lydkvalitet

Lydens egenskap bestemt av dens bølgelengde og bølgemønster, oppfattet som klang og tone, som skurrende eller melodios, og som kan gi informasjon om omverdenen som er nyttig (for eksempel lyden av en hund som bjeffer til forskjell fra en katt som mjauer) eller forstyrrende (for eksempel bakgrunnsstøy)

e2508 Annen lydegenskap**e2509 Uspesifisert lydegenskap****e255 Vibrasjon**

Regelmessig eller uregelmessig bevegelse frem og tilbake av gjenstander, bygninger eller personer av fysisk årsak, forårsaket av maskinutstyr, luftfartøyer og eksplosjoner

Eksklusive: Naturhendelser (e230), som virkninger av jordskjelv

e260 Luftkvalitet

Egenskaper ved atmosfæren utendørs eller i lukkede rom, som kan gi nyttig eller forstyrrende informasjon om omverdenen

Inklusive: Innen- og utendørs luftkvalitet

e2600 Innendørs luftkvalitet

Egenskaper ved luften i bygning eller avgrenset område, som bestemt av lukt, røyk, fuktighet, klimaanlegg (kontrollert luftkvalitet) eller ukontrollert luftkvalitet, og som kan gi informasjon om omverdenen som er nyttig (for eksempel lukten av gasslekkasje) eller forstyrrende (for eksempel overveldende parfymeduft)

e2601 Utendørs luftkvalitet

Egenskaper ved luften utendørs, som bestemt av lukt, røyk, fuktighet, ozoninnhold og andre atmosfæriske særtrekk, og som kan gi informasjon om omverdenen som er nyttig (for eksempel lukten av regnvær) eller forstyrrende (for eksempel giftige lukter)

e2608 Annen luftkvalitet**e2609 Uspesifisert luftkvalitet****e298 Andre naturlige og menneskeskapte miljøforandringer****e299 Uspesifiserte naturlige og menneskeskapte miljøforandringer**

Kapittel e3

Støtte og sosialt nettverk

Dette kapitlet er om mennesker eller dyr som gir praktisk eller følelsesmessig støtte, fostring, beskyttelse, assistanse og relasjoner til andre personer, i hjemmet, på arbeidsplass eller skole, under lek eller knyttet til andre sider av dagliglivet. Kapitlet omfatter ikke holdningene til den eller de personer som gir slik støtte. Den miljøfaktor som beskrives er ikke personen eller dyret, men den grad av fysisk eller følelsesmessig støtte som personen eller dyret gir

e310 Nærmeste familie

Individer som er i familie ved fødsel, ekteskap eller andre forhold regnet som nærmeste familieforhold i den aktuelle kultur, som ektefeller, partnere, foreldre, søsken, avkom, fosterforeldre, adoptivforeldre og besteforeldre

Eksklusive: Personer som yter personlig omsorg og hjelp (e340)

e315 Fjernere familie

Personer som er i familie ved slektskap, ekteskap eller andre forhold regnet som fjernere familieforhold i den aktuelle kultur, som tanter, onkler, nevøer og nieser

Eksklusive: Nærmeste familie (e310)

e320 Venner

Personer som er nære og vedvarende deltagere i forhold kjennetegnet ved tillit og gjensidig støtte

e325 Bekjente, likemenn, kolleger, naboer og medlemmer av nærsamfunnet

Personer som kjenner hverandre som bekjente, likemenn, kolleger, naboer og medlemmer av nærsamfunnet, i arbeidssituasjoner, skole, rekreasjon eller andre livsområder, og som deler demografiske egenskaper som alder, kjønn, religiøs oppfatning, etnisitet eller som dyrker felles interesser

Eksklusive: Tjenester, systemer og strategier i foreninger og organisasjoner (e555)

e330 Personer i autoritetsposisjon

Personer som har ansvar for å treffe beslutninger for andre og som har sosialt bestemt innflytelse eller makt i kraft av sine sosiale, kulturelle eller religiøse roller i samfunnet, som lærere, arbeidsgivere, overordnede i arbeidslivet, religiøse ledere, personer som tar beslutninger på vegne av andre, formyndere eller fullmektiger i juridisk eller økonomisk forbindelse

e335 Personer i posisjon som underordnet

Personer hvis dagligliv påvirkes av personer i autoritetsposisjon på arbeid, skole eller i andre sammenhenger, som studenter, arbeidere og medlemmer av en religiøs gruppe

Eksklusive: Nærmeste familie (e310)

e340 Personer som yter personlig omsorg og hjelp

Personer som utfører tjenester for å støtte en person i dagliglivets gjøremål og i å opprettholde yteevne i arbeid, utdanning eller andre livssituasjoner, og som stilles til rådighet ved offentlige eller private midler, eller eventuelt på frivillig grunnlag, som hjemmehjelps- og omsorgspersonale, transportmedhjelpere, betalte hushjelpere, barnepiker og andre som har primære omsorgsfunksjoner

Eksklusive: Nærmeste familie (e310), fjernere familie (e315), venner (e320), allmenne sosiale støttetjenester (e575), helsepersonell (e355)

e345 Fremmede

Personer som ikke kjenner hverandre eller er i slekt, eller som hittil ikke har opprettet slektskapsforhold eller personlig forbindelse, som andre personer som en person ikke kjenner, men deler livssituasjon med, blant andre vikarlærere, medarbeidere eller omsorgspersonale

e350 Husdyr

Dyr som gir fysisk, følelsesmessig eller psykisk støtte, som kjæledyr (hunder, katter, fugler, akvariefisk mv.) og personlige ride- eller trekkdyr

Eksklusive: Vilde dyr (e220), økonomiske verdier (e165)

e355 Helsepersonell

Alle tjenesteytere som arbeider i sammenheng med helsevesenet, som leger, sykepleiere, fysioterapeuter, ergoterapeuter, logopeder, audioteknikere, protesemakere, sosionomer og andre slike tjenesteytere

Eksklusive: Helserelaterte fagpersoner (e360)

e360 Helserelaterte fagpersoner

Alle tjenesteytere som arbeider utenom helsevesenet, men som leverer helsereelaterte tjenester, som sosialarbeidere, lærere, arkitekter eller designere

Eksklusive: Helsepersonell (e355)

e398 Annen spesifisert støtte og sosialt nettverk**e399 Uspesifisert støtte og sosialt nettverk**

Kapittel e4

Holdninger

Dette kapittelet er om holdninger som er de synlige konsekvenser av skikker, handlingsmønstre, ideologier, verdier, normer, faktiske overbevisninger og religiøs tro. Disse holdningene påvirker individuell atferd og sosial livsførsel på alle plan, fra mellommenneskelige forhold og forbindelser i nærsamfunnet til politiske, økonomiske og juridiske strukturer. For eksempel kan individuelle eller sosiale holdninger vedrørende en persons pålitelighet og menneskeverd motivere positive, hedrende handlingsmønstre eller negative, diskriminerende handlingsmønstre (som stigmatisering, stereotypidannelse, marginalisering eller forsømmelse av vedkommende). De holdninger som klassifiseres her er holdningene til andre mennesker enn den person som får sin situasjon beskrevet ved klassifiseringen. Det gjelder ikke personens egne holdninger. De individuelle holdningene er kategorisert etter de typene mellommenneskelige relasjoner som er rubrisert i kapittel e3. Verdier og overbevisninger kodes ikke for seg selv utenom holdningene, men de anses for å være drivkrefter bak holdningene.

e410 Individuelle holdninger hos nærmeste familiemedlemmer

Allmenne og særskilte oppfatninger og overbevisninger hos nærmeste familiemedlemmer om personen eller om andre spørsmål (som sosiale, politiske og økonomiske temaer) som påvirker individuell atferd og handlinger

e415 Individuelle holdninger hos fjernere familiemedlemmer

Allmenne og særskilte oppfatninger og overbevisninger hos fjernere familiemedlemmer om personen eller om andre spørsmål (som sosiale, politiske og økonomiske temaer) som påvirker individuell atferd og handlinger

e420 Individuelle holdninger hos venner

Allmenne og særskilte oppfatninger og overbevisninger hos venner om personen eller om andre spørsmål (som sosiale, politiske og økonomiske temaer) som påvirker individuell atferd og handlinger

e425 Individuelle holdninger hos bekjente, likemenn, kolleger, naboer og medlemmer av nærsamfunnet

Allmenne og særskilte oppfatninger og overbevisninger hos bekjente, likemenn, kolleger, naboer og medlemmer av nærsamfunnet om personen eller om andre spørsmål (som sosiale, politiske og økonomiske temaer) som påvirker individuell atferd og handlinger

e430 Individuelle holdninger hos personer i autoritetsposisjon

Allmenne og særskilte oppfatninger og overbevisninger hos personer i autoritetsposisjon om personen eller om andre spørsmål (som sosiale, politiske og økonomiske temaer) som påvirker individuell atferd og handlinger

e435 Individuelle holdninger hos personer i posisjon som underordnet

Allmenne og særskilte oppfatninger og overbevisninger hos personer i posisjon som underordnet om personen eller om andre spørsmål (som sosiale, politiske og økonomiske temaer) som påvirker individuell atferd og handlinger

e440 Individuelle holdninger hos personer som yter personlig omsorg og hjelp

Allmenne og særskilte oppfatninger og overbevisninger hos personer som yter personlig omsorg og hjelp om personen eller om andre spørsmål (som sosiale, politiske og økonomiske temaer) som påvirker individuell atferd og handlinger

e445 Individuelle holdninger hos fremmede

Allmenne og særskilte oppfatninger og overbevisninger hos fremmede om personen eller om andre spørsmål (som sosiale, politiske og økonomiske temaer) som påvirker individuell atferd og handlinger

e450 Individuelle holdninger hos helsepersonell

Allmenne og særskilte oppfatninger og overbevisninger hos helserelaterte og andre fagpersoner om personen eller om andre spørsmål (som sosiale, politiske og økonomiske temaer) som påvirker individuell atferd og handlinger

e455 Individuelle holdninger hos helserelaterte fagpersoner

Allmenne og særskilte oppfatninger og overbevisninger hos helserelaterte fagpersoner om personen eller om andre spørsmål (som sosiale, politiske og økonomiske temaer) som påvirker individuell atferd og handlinger

e460 Holdninger i samfunnet

Allmenne og særskilte oppfatninger og overbevisninger om andre mennesker eller om sosiale, politiske og økonomiske spørsmål, som holdes av personer i en kultur, et samfunn, en subkultur eller annen sosial gruppe, og som påvirker atferd og handlinger hos individer eller grupper

e465 Sosiale normer, handlingsmønstre og ideologier

Skikker, handlingsmønstre, regler, abstrakte verdssystemer og retningsgivende overbevisninger (som ideologier, livssyn og moralfilosofi) som oppstår i sosial sammenheng og som påvirker eller skaper handlingsmønstre og atferd i samfunnet og hos enkeltmennesker, som sosiale moralnormer, etikette og religiøs atferd, religiøs doktrine med resulterende normer og handlingsmønstre, normer som styrer ritualer eller sosiale sammenkomster

e498 Andre holdninger**e499 Uspesifiserte holdninger**

Kapittel e5

Tjenester, systemer og strategier for tiltak

Dette kapittelet er om:

1. Tjenester som utgjør tildeling av goder, strukturerte programmer og virksomhet, som kan være offentlig, privat eller frivillig, opprettet på lokalt, kommunalt, regionalt, statlig, provinsielt, nasjonalt eller internasjonalt plan, av arbeidsgivere, foreninger, organisasjoner, offentlig myndighet eller regjering, for å imøtekomme enkeltmenneskers behov (inklusive personene som yter disse tjenestene). Varer som leveres av en tjeneste kan være enten allmenne eller tilpasset og spesielt utformet
2. Systemer for administrativ kontroll og overvåking opprettet av lokal, regional, nasjonal og internasjonal styresmakt eller annen anerkjent myndighet, for å organisere tjenester, handlingsprogrammer og andre infrastrukturelle aktiviteter i forskjellige samfunnssektorer
3. Strategier for samfunnstiltak som utgjøres av regler, forskrifter og standarder opprettet av lokal, regional, nasjonal og internasjonal styresmakt eller annen anerkjent myndighet, som styrer eller regulerer tjenester, programmer og andre infrastrukturelle aktiviteter i forskjellige samfunnssektorer

e510 Tjenester, systemer og strategier for produksjon av forbrukervarer

Tjenester, systemer og strategier som styrer og tilrettelegger forholdene for produksjon av gjenstander og produkter som forbrukes av mennesker

e5100 Tjenester for produksjon av forbrukervarer

Tjenester og programmer for å samle inn, skape, fremstille og fabrikere forbrukervarer og -produkter, som produkter og teknologi til bruk forflytting, kommunikasjon, utdanning, transport, sysselsetting og husarbeid, inklusive produsentene av slike tjenester

Eksklusive: Kommunikasjonstjenester (e5350), tjenester for utdanning og opplæring (e5850), kapittel e1: Produkter og teknologi

e5101 Systemer for produksjon av forbrukervarer

Administrative kontroll- og overvåkingsmekanismer, som regionale, nasjonale eller internasjonale standardiseringsorganisasjoner (for eksempel ISO), og forbrukerorganisasjoner, som styrer hvordan forbrukervarer og -produkter innsamles, skapes, fremstilles og fabrikeres

e5102 Strategier for produksjon av forbrukervarer

Strategier for standardisering av å samle inn, skape, fremstille og fabrikere forbrukervarer og -produkter, som ved å velge hvilken standard som skal brukes

e5108 Andre tjenester, systemer og strategier for produksjon av forbrukervarer

e5109 Uspesifiserte tjenester, systemer og strategier for produksjon av forbrukervarer

e515 Tjenester, systemer og strategier for arkitektur og byggevirksomhet

Tjenester, systemer og strategier for utforming og oppføring av offentlige og private bygninger

Eksklusive: Tjenester, systemer og strategier for utendørsområder (e520)

e5150 Tjenester for arkitektur og byggevirksomhet

Tjenester og programmer for utforming, oppføring og vedlikehold av bygninger til bolig-, handels-, og industriformål, og offentlige bygninger, som boligbygging, operasjonalisering av prinsipper for utforming, lover, forskrifter og standarder for byggevirksomhet, inklusive det som gjelder tjenesteyterne

e5151 Systemer for arkitektur og byggevirksomhet

Administrative kontroll- og overvåkingsmekanismer som styrer planlegging, utforming, oppføring og vedlikehold av bygninger til bolig-, handels-, og industriformål, og offentlige bygninger, som for å iverksette og gjennomføre lover, forskrifter og standarder for byggevirksomhet, samt standarder for brannsikring og personsikkerhet

e5152 Strategier for arkitektur og byggevirksomhet

Lover, forskrifter og standarder som styrer planlegging, utforming, oppføring og vedlikehold av samt standarder for brannsikring og personsikkerhet i bygninger til bolig-, handels- og industriformål, og offentlige bygninger

e5158 Andre tjenester, systemer og strategier for arkitektur og byggevirksomhet**e5159 Uspesifiserte tjenester, systemer og strategier for arkitektur og byggevirksomhet****e520 Tjenester, systemer og strategier for utendørsområder**

Tjenester, systemer og strategier for planlegging, utforming, utvikling og drift av offentlige eller private landområder (som parker, skoger, strandområder og våtmark) på landet og i bystrøk

Eksklusive: Tjenester, systemer og strategier for arkitektur og byggevirksomhet (e515)

e5200 Tjenester for planlegging av utendørsområder

Tjenester og programmer som tar sikte på å planlegge, skape og vedlikeholde områder for rekreasjon, miljøvern og naturmiljø, områder hvor mennesker møtes og driver handel (soner for butikkentre, friluftstorg), og transportveier til fots og for kjøretøyer for disse formål, dessuten det som gjelder tjenesteyterne

Eksklusive: Utforming, konstruksjon, produkter og teknologi for bygninger til offentlig bruk (e150) og privat bruk (e155), produkter og teknologi for landutvikling (e160)

e5201 Systemer for landskapsplanlegging

Administrative kontroll- og overvåkingsmekanismer, som for gjennomføring av lokal, regional eller nasjonal planleggingslovgiving, av regler for landskapsutforming, av verneplaner for kultur- og naturmiljø, som styrer planlegging, utforming, utvikling og vedlikehold av utendørsområder, inklusive parker, og verneområder på landet og i forstads- og byområder

e5202 Strategier for landskapsplanlegging

Lover, forskrifter og standarder som styrer planlegging, utforming, utvikling og vedlikehold av utendørsområder, inklusive parker, og verneområder på landet og i forstads- og byområder

e5208 Andre tjenester, systemer og strategier for planlegging av utendørsområder**e5209 Uspesifiserte tjenester, systemer og strategier for planlegging av utendørsområder****e525 Tjenester, systemer og strategier for boligsektoren**

Tjenester, systemer og strategier for å skaffe folk et sted å bo

e5250 Tjenester for boligsektoren

Tjenester og programmer for å finne, skaffe og vedlikeholde hus eller boliger til mennesker, som boligformidlingsvirksomheter, borettslag, herberger for hjemløse, inklusive det som gjelder tjenesteyterne

e5251 Systemer for boligsektoren

Administrative kontroll- og overvåkingsmekanismer som styrer bolig tjenester, som systemer for å gjennomføre og vedlikeholde boligpolitikk

e5252 Strategier for boligsektoren

Lover, forskrifter og standarder som styrer bolig tjenester, som lovgiving og prinsipper for tildeling av permanent eller midlertidig bolig, og myndighetenes engasjement i boligbygging og boligdrift, samt for hvordan og hvor boligutvikling skal skje

e5258 Andre tjenester, systemer og strategier for boligsektoren**e5259 Uspesifiserte tjenester, systemer og strategier for boligsektoren****e530 Offentlige tekniske tjenester, systemer og strategier**

Tjenester, systemer og strategier for offentlige tjenester, som forsyning av drikkevann, brensel og drivstoff, elektrisitet, renovasjon, offentlig transport og andre kjernetjenester

Eksklusive: Tjenester, systemer og politikk for beskyttelse av sivilbefolkningen (e545)

e5300 Offentlige tekniske tjenester

Tjenester og programmer som forsyner hele befolkningen med nødvendig kraft (for eksempel brensel og elektrisitet), renovasjon, drikkevann og andre nødvendige tjenester (for eksempel tekniske nødtjenester) som omfatter forbrukere som beboere og næringsdrivende, inklusive det som gjelder tjenesteyterne

e5301 Systemer for offentlige tekniske tjenester

Administrative kontroll- og overvåkingsmekanismer som styrer forsyningen av tekniske tjenester, som etater for helse, miljø og sikkerhet, og forbrukerråd

e5302 Strategier for offentlige tekniske tjenester

Lover, forskrifter og standarder som styrer forsyningen av tekniske tjenester, som standarder for helse og sikkerhet som gjelder forsyning av drikkevann, renovasjon og kloakk i lokalsamfunnet, strategier for andre livsviktige tjenester og forsyninger i nøds- og katastrofesituasjoner

e5308 Andre tjenester, systemer og strategier for offentlige tekniske tjenester**e5309 Uspesifiserte tjenester, systemer og strategier for offentlige tekniske tjenester****e535****Tjenester, systemer og strategier for kommunikasjon**

Tjenester, systemer og strategier for overføring og utveksling av informasjon

e5350 Kommunikasjonstjenester

Tjenester og programmer som tar sikte på å overføre informasjon på ulike vis, som telefon, telefaks, posttjenester, e-post og andre databaserte systemer, som telefonoverføring, fjernskriver og telex-tjenester og Internett, inklusive det som gjelder tjenesteyterne

Eksklusive: Mediatjenester (e5600)

e5351 Systemer for kommunikasjon

Administrative kontroll- og overvåkingsmekanismer, som reguleringsmyndigheter for telekommunikasjon og andre slike organer, som styrer informasjonsoverføring med ulike metoder, som telefon, telefaks, posttjenester, e-post, Internett, databaserte systemer, inklusive det som gjelder tjenesteyterne

e5352 Strategier for kommunikasjon

Lover, forskrifter og standarder som styrer informasjonsoverføring med ulike metoder, inklusive telefon, telefaks, posttjenester, e-post, Internett, databaserte systemer, som rett til å få tilgang til kommunikasjonstjenester, krav for tildeling av adresse og standarder for utbredelse av telekommunikasjon

e5358 Andre tjenester, systemer og strategier for kommunikasjon**e5359 Uspesifiserte tjenester, systemer og strategier for kommunikasjon****e540****Tjenester, systemer og strategier for transport**

Tjenester, systemer og strategier for person- og varetransport

e5400 Transporttjenester

Tjenester og programmer med sikte på å transportere personer eller varer på vei, stier, jernbane, eller med båt eller fly, med offentlig eller privat transport, inklusive det som gjelder tjenesteyterne

Eksklusive: Produkter og teknologi for personlig mobilitet og transport innen- og utendørs (e120)

e5401 Systemer for transporttjenester

Administrative kontroll- og overvåkingsmekanismer som styrer person- eller godstrafikk på vei, stier, jernbane, eller med båt eller fly, som systemer for godkjenning av fører av transportmidler, gjennomføring av helse- og sikkerhetsstandarder for bruk av ulike transportmidler

Eksklusive: Tjenester, systemer og strategier for trygdevesen (e570)

e5402 Strategier for transporttjenester

Lover, forskrifter og standarder som styrer person- eller godstrafikk på vei, stier, jernbane, eller med båt eller fly, som lovgiving og planpolitikk for transport, og for drift av offentlig transport og tilgang til den

e5408 Andre tjenester, systemer og strategier for transport**e5409 Uspesifiserte tjenester, systemer og strategier for transport****e545 Tjenester, systemer og strategier for beskyttelse av sivilbefolkningen**

Tjenester, systemer og strategier med sikte på fysisk sikring av personer og eiendom

Eksklusive: Offentlige tekniske tjenester, systemer og strategier (e530)

e5450 Tjenester for beskyttelse av sivilbefolkningen

Tjenester og programmer organisert av lokalsamfunnet med sikte på å sikre liv og eiendom, som brannvesen, politi, nødhjelps- og ambulansetjenester, inklusive det som gjelder tjenesteyterne

e5451 Systemer for beskyttelse av sivilbefolkningen

Administrative kontroll- og overvåkningsmekanismer som styrer sikring av liv og eiendom, som systemer for organisering av brannvesen, politi, nødhjelps- og ambulansetjenester

e5452 Strategier for beskyttelse av sivilbefolkningen

Lover, forskrifter og standarder som styrer sikring av liv og eiendom, som planpolitikk for organisering av brannvesen, politi, nødhjelps- og ambulansetjenester

e5458 Andre tjenester, systemer og strategier for beskyttelse av sivilbefolkningen**e5459 Uspesifiserte tjenester, systemer og strategier for beskyttelse av sivilbefolkningen****e550 Tjenester, systemer og strategier for lov og rett**

Tjenester, systemer og strategier vedrørende lovgivingen i et land

e5500 Rettsvesen

Tjenester og programmer med sikte på å utøve statlig myndighet som definert i lovverket, som domstoler, tribunaler og andre instanser for å høre og avgjøre sivile tvistesaker og straffesaker, skaffe juridisk bistand, notarfunksjoner, megling, rettsforlik, straffepleie og fengselsvesen, inklusive det som gjelder tjenesteyterne

e5501 Systemer for lov og rett

Administrative kontroll- og overvåkningsmekanismer som styrer rettspleien, som systemer for å gjennomføre og overvåke formelle regler (for eksempel lover, forskrifter, sedvanerett, religiøst lovverk, internasjonale lover og konvensjoner)

e5502 Strategier for lov og rett

Lovgivning, forskrifter og standarder, som lover, sedvanerett, religiøst lovverk, internasjonale lover og konvensjoner som styrer utøvelsen av rettspleien

e5508 Andre tjenester, systemer og strategier for lov og rett**e5509 Uspesifiserte tjenester, systemer og strategier for lov og rett****e555 Tjenester, systemer og strategier i foreninger og organisasjoner**

Tjenester, systemer og strategier vedrørende grupper av mennesker som har slått seg sammen for å dyrke felles, ikke-kommersielle interesser, ofte med en tilhørende medlemskapsstruktur

e5550 Tjenester i foreninger og organisasjoner

Tjenester og programmer utøvet av personer som har slått seg sammen for å dyrke felles, ikke-kommersielle interesser, hvor tjenestene kan være knyttet til medlemskap, som i foreninger og organisasjoner med tjenester for rekreasjon og fritidssysler, idrett, kultur, religion og gjensidige bistandstjenester

e5551 Systemer for foreninger og organisasjoner

Administrative kontroll- og overvåkningsmekanismer som styrer forholdet mellom og aktivitetene til personer som kommer sammen med felles, ikke-kommersielle interesser, og opprettelse og drift av foreninger og organisasjoner, som foreninger og organisasjoner for rekreasjon og fritidssysler, idrett, kultur, religion og gjensidig bistand, uten profittformål

e5552 Strategier for foreninger og organisasjoner

Lovverk, regler og standarder som styrer forholdet mellom og aktivitetene til personer som kommer sammen med felles ikke-kommersielle interesser, som strategier som styrer opprettelse og drift av foreninger og organisasjoner, som foreninger og organisasjoner for rekreasjon og fritidssysler, idrett, kultur, religion og gjensidig bistand, uten profittformål

e5558 Andre tjenester, systemer og strategier i foreninger og organisasjoner**e5559 Uspesifiserte tjenester, systemer og strategier i foreninger og organisasjoner****e560 Tjenester, systemer og strategier for media**

Tjenester, systemer og strategier for massekommunikasjon gjennom radio, fjernsyn, aviser og Internett

e5600 Mediatjenester

Tjenester og programmer med sikte på å levere massekommunikasjon, som radio, TV, tekstgjengivelse av talemedia, pressebyråer, aviser, blindeskrifttjenester og databasert massekommunikasjon (world wide web, Internett), inklusive det som gjelder tjenesteyterne
Eksklusive: Kommunikasjonstjenester (e5350)

e5601 Mediasystemer

Administrative kontroll- og overvåkningsmekanismer som styrer produksjon av nyheter og informasjon til allmennheten, som standarder som styrer innhold, distribusjon, utbreding, tilgang til og metoder for kommunikasjon via radio, TV, pressebyråer, aviser og databasert massekommunikasjon (world wide web, Internett)
Inklusive: Valgmulighet for teksting på TV, blindeskriftutgaver av aviser og andre publikasjoner, og teletekstoverføringer av radioprogram

Eksklusive: Systemer for kommunikasjon (e5351)

e5602 Mediastrategier

Lovverk, regler og standarder som styrer produksjon av nyheter og informasjon til allmennheten, som standarder som styrer innhold, distribusjon, utbreding, tilgang til og metoder for kommunikasjon via radio, TV, pressebyråer, aviser og databasert massekommunikasjon (word wide web, Internett)
Eksklusive: Strategier for kommunikasjon (e5352)

e5608 Andre tjenester, systemer og strategier for media**e5609 Uspesifiserte tjenester, systemer og strategier for media****e565 Tjenester, systemer og strategier for økonomi**

Tjenester, systemer og strategier vedrørende det samlede system for produksjon, distribusjon, forbruk og benyttelse av varer og tjenester

Eksklusive: Tjenester, systemer og strategier for trygdevesen (e570)

e5650 Økonomitjenester

Tjenester og programmer med sikte på allmenn produksjon, distribusjon, forbruk og anvendelse av varer og tjenester, som i privat kommersiell virksomhet (for eksempel firmaer, konsern, private foretak for profitt), i offentlig sektor (for eksempel offentlig kommersiell virksomhet og stiftelser), finansielle foretak (for eksempel banker og forsikringsselskaper), inklusive det som gjelder tjenesteyterne
Eksklusive: Offentlige tekniske tjenester (e5300), tjenester for arbeid og sysselsetting (e5900)

e5651 Økonomisystemer

Administrative kontroll- og overvåkingsmekanismer som styrer produksjon, forbruk og anvendelse av varer og tjenester, som systemer for å iverksette og overvåke planer for økonomi og næringsliv

Eksklusive: Systemer for offentlige tekniske tjenester (e5301), systemer for arbeid og sysselsetting (e5901)

e5652 Økonomistategier

Lovverk, regler og standarder som styrer produksjon, distribusjon, forbruk og anvendelse av varer og tjenester, som økonomiplaner som vedtas og gjennomføres av myndighetene

Eksklusive: Strategier for offentlige tekniske tjenester (e5301), strategier for arbeid og sysselsetting (e5901)

e5658 Andre tjenester, systemer og strategier for økonomi**e5659 Uspesifiserte tjenester, systemer og strategier for økonomi****e570 Tjenester, systemer og strategier for trygdevesen**

Tjenester, systemer og strategier med sikte på å gi inntektsstøtte til mennesker som på grunn av alder, fattigdom, arbeidsløshet, helsetilstand eller funksjonshemming trenger offentlig stønad som finansieres enten ved allmenn skatteinntekt eller bidragsordninger

Eksklusive: Tjenester, systemer og strategier for økonomi (e565)

e5700 Trygdetjenester

Tjenester og programmer med sikte på å gi inntektsstøtte til personer som på grunn av alder, fattigdom, arbeidsløshet, helsetilstander eller funksjonshemming trenger offentlig stønad som finansieres enten ved allmenne skatteinntekter eller innbetalingsordninger, som tjenester som bedømmer behov, leverer eller distribuerer trygdeutbetalinger for følgende programmer: Sosiale hjelpeprogrammer (for eksempel sosialstønad eller annen behovsbasert stønad, avgiftsbaserte trygdeordninger (for eksempel yrkesskadetrygd, arbeidsledighetstrygd), dessuten uføretrygd og tilsvarende pensjonsordninger (for eksempel sykkelønn), inklusive det som gjelder tjenesteyterne

Eksklusive: Helsetjeneste (e5800) og andre tjenester som kun ytes i forhold til spesielle behov på grunn av en helsetilstand eller funksjonshemming

e5701 Systemer for trygdetjenester

Administrative kontroll- og overvåkingsmekanismer som styrer de programmer og ordninger som gir inntektsstøtte til personer som på grunn av alder, fattigdom, arbeidsløshet, helsetilstander eller funksjonshemming trenger offentlig stønad, som systemer for iverksetting av regler og forskrifter som fastsetter rettigheter til sosialstønad, arbeidsledighetstrygd, pensjoner og ytelser ved funksjonshemming

e5702 Strategier for trygdetjenester

Lovverk, regler og standarder som styrer de programmer og ordninger som gir inntektsstøtte til personer som på grunn av alder, fattigdom, arbeidsløshet, helsetilstander eller funksjonshemming trenger offentlig stønad, som lover og forskrifter som fastsetter rettigheter til sosialstønad, arbeidsledighetstrygd, uføretrygd og tilsvarende pensjonsordninger, og ytelser ved funksjonshemming

e5708 Andre tjenester, systemer og strategier for trygdevesen**e5709 Uspesifiserte tjenester, systemer og strategier for trygdevesen****e575 Tjenester, systemer og strategier for allmenn sosial omsorg**

Tjenester, systemer og strategier med sikte på å skaffe støtte til personer som trenger hjelp på områder som innkjøp, husarbeid, transport, omsorg for og beskyttelse av barn, egenomsorg og omsorg for andre, for å fungere best mulig i samfunnet

Eksklusive: Tjenester, systemer og strategier for trygdevesen (e570), personer som yter personlig omsorg og hjelp (e340), tjenester, systemer og strategier for helsevesen (e580)

e5750 Allmenne sosiale omsorgstjenester
Tjenester og programmer med sikte på å skaffe støtte til personer som på grunn av alder, fattigdom, arbeidsløshet, helsetilstander eller funksjonshemming trenger offentlig hjelp på områder som innkjøp, husarbeid, transport, egenomsorg og omsorg for andre, for å fungere best mulig i samfunnet

e57500 Uformell omsorg for barn eller voksen ved familie og venner

e57501 Daghjemmsomsorg for barn eller voksne i tjenesteyterens bolig

e57502 Servicesenter for barne- eller voksenomsorg – basert eller ikke basert på lønnsomhet

e57508 Andre allmenne sosiale omsorgstjenester

e57509 Uspesifiserte allmenne sosiale omsorgstjenester

e5751 Systemer for allmenn sosial omsorg
Administrative kontroll- og overvåkingsmekanismer som styrer de programmer og ordninger som skaffer offentlig støtte til personer som på grunn av alder, fattigdom, arbeidsløshet, helsetilstander eller funksjonshemming trenger slik støtte, inklusive systemer for iverksetting av regler og forskrifter som fastsetter rettigheter til sosiale hjelpetjenester og utførelsen av tjenestene

e5752 Strategier for allmenn sosial omsorg
Lovverk, regler og standarder som styrer de programmer og ordninger som skaffer offentlig støtte til personer som på grunn av alder, fattigdom, arbeidsløshet, helsetilstander eller funksjonshemming trenger slik støtte, inklusive lover og forskrifter som fastsetter rettigheter til sosial støtte

e5758 Andre tjenester, systemer og strategier for allmenn sosial omsorg

e5759 Uspesifiserte tjenester, systemer og strategier for allmenn sosial omsorg

e580 Tjenester, systemer og strategier for helsevesen

Tjenester, systemer og strategier for å forebygge og behandle helseproblemer, gi medisinsk rehabilitering og fremme sunne levevaner

Eksklusive: Tjenester, systemer og strategier for allmenn sosial omsorg (e575)

e5800 Helsetjeneste
Tjenester og programmer i lokalsamfunn, kommuner, regioner, delstater og nasjonalstater, med sikte på å yte tiltak overfor enkeltpersoners fysiske, mentale og sosiale velvære, som helsefremmende og sykdomsforebyggende tiltak, primærhelsetjeneste, øyeblikkelig hjelp, rehabilitering og langtids pleie og omsorg, tjenester som finansieres offentlig eller privat, ytes på kort eller lang sikt, periodevis eller som engangsyttelse, i regi av forskjellige tjenesteytere, som lokalsamfunn, hjemmebaserte tjenester, i skole og arbeidsliv, allmenne og spesialiserte sykehus og klinikker, og pleie- og omsorgstjenester med eller uten botilbud, inklusive det som gjelder for tjenesteyterne

e5801 Systemer for helsetjeneste
Administrative kontroll- og overvåkingsmekanismer som styrer den rekke av tjenester som ytes for enkeltpersoners fysiske, mentale og sosiale velvære i regi av forskjellige tjenesteytere, som lokalsamfunn, hjemmebaserte tjenester, i skole og arbeidsliv, allmenne og spesialiserte sykehus og klinikker, og pleie- og omsorgstjenester med eller uten botilbud, som systemer for å iverksette forskrifter og standarder som fastsetter rettigheter til tjenester, hjelpemidler og tilpasset teknologi og andre tilpassede produkter, og helselovgivning som bestemmer særtrekk i et helsesystem, som allmenn tilgjengelighet og utbredelse, overførbarhet, offentlig finansiering og behovsdekking

e5802 Strategier for helsetjeneste

Lovverk, regler og standarder som styrer den rekke av tjenester som ytes for enkeltpersoners fysiske, mentale og sosiale velvære i regi av forskjellige tjenesteytere, som lokalsamfunn, hjemmebaserte tjenester, i skole og arbeidsliv, allmenne og spesialiserte sykehus og klinikker, og pleie- og omsorgstjenester med eller uten botilbud, som planpolitikk og standarder for tildeling av tjenester, hjelpemidler og tilpasset utstyr, og helselovgivning som bestemmer særtrekk i et helsesystem, som allmenn tilgjengelighet og utbredelse, overførbarhet, offentlig finansiering og behovsdekking

e5808 Andre tjenester, systemer og strategier for helsevesen**e5809 Uspesifiserte tjenester, systemer og strategier for helsevesen****e585****Tjenester, systemer og strategier for utdanning og opplæring**

Tjenester, systemer og strategier for tilegnelse, vedlikehold og forbedring av kunnskap, ekspertise og yrkesmessige eller kunstneriske ferdigheter, Se UNESCO's International Standard Classification of Education (ISCED), November 1997 vedrørende detaljer om nivåer i utdanningsprogrammer. Norsk standard overensstemmende med ISCED 1997 er "Norsk standard for utdanningsgruppering" (NUS2000)

e5850 Tjenester for utdanning og opplæring

Tjenester og programmer med hensyn til allmennutdanning, tilegnelse, vedlikehold og forbedring av kunnskap, ekspertise og yrkesmessige eller kunstneriske ferdigheter, som de som tilbys på de ulike nivåer i utdanningssystemet (for eksempel førskole, grunnskole, videregående skole, universitet og høyskoler, yrkesutdanning, programmer for øvelse og teknikker, lærlingeordninger og etterutdannelse), inklusive det som gjelder tjenesteyterne

e5851 Systemer for utdanning og opplæring

Administrative kontroll- og overvåkningsmekanismer som styrer tilbudet av utdanningsprogrammer, som systemer for iverksetting av planpolitikk og standarder som fastsetter rettigheter til offentlig eller privat utdanning og spesielle programmer for særutdanning, lokale, regionale eller nasjonale utdanningsstyrer eller andre myndigheter som bestemmer særtrekk i utdanningssystemet, inklusive pensum, klassestørrelse, antall skoler i et område, skolepenger og subsidier, skolemåltider og skolefritidsordninger

e5852 Strategier for utdanning og opplæring

Lovverk, regler og standarder som styrer tilbudet av utdanningsprogrammer, som planpolitikk og standarder som bestemmer rettigheter til offentlig og privat utdanning og spesielle programmer for særutdanning, og avgjør oppbyggingen av lokale, regionale eller nasjonale utdanningsstyrer eller andre myndigheter som bestemmer særtrekk i utdanningssystemet, inklusive pensum, klassestørrelse, antall skoler i et område, skolepenger og subsidier, skolemåltider og skolefritidsordninger

e5853 Tjenester for spesialutdanning og -opplæring

Tjenester og programmer med hensyn til spesialutdanning, tilegnelse, vedlikehold og forbedring av kunnskap, ekspertise og yrkesmessige eller kunstneriske ferdigheter, som de som tilbys på de ulike nivåer i utdanningssystemet (for eksempel førskole, grunnskole, videregående skole, universitet og høyskoler, yrkesutdanning, programmer for øvelse og teknikker, lærlingeordninger og etterutdannelse), inklusive det som gjelder tjenesteyterne

e5854 Systemer for spesialutdanning og -opplæring

Administrative kontroll- og overvåkningsmekanismer som styrer tilbudet av spesialutdanningsprogrammer, som systemer for iverksetting av planpolitikk og standarder som fastsetter rettigheter til offentlig eller privat utdanning og behovsbaserte programmer for særutdanning, lokale, regionale eller nasjonale utdanningsstyrer eller andre myndigheter som bestemmer særtrekk i utdanningssystemet, inklusive pensum, klassestørrelse, antall skoler i et område, skolepenger og subsidier, skolemåltider og skolefritidsordninger

e5855 Strategier for spesialutdanning og -opplæring

Lovverk, regler og standarder som styrer tilbudet av utdanningsprogrammer, som planpolitikk og standarder som bestemmer rettigheter til offentlig og privat utdanning og behovsbaserte programmer for særutdanning, og avgjør oppbyggingen av lokale, regionale eller nasjonale utdanningsstyres eller andre myndigheter som bestemmer særtrekk i utdanningssystemet, inklusive pensum, klassestørrelse, antall skoler i et område, skolepenger og subsidier, skolemåltider og skolefritidsordninger

e5858 Andre tjenester, systemer og strategier for utdanning og opplæring**e5859 Uspesifiserte tjenester, systemer og strategier for utdanning og opplæring****e590****Tjenester, systemer og strategier for arbeid og sysselsetting**

Tjenester, systemer og strategier for arbeidsformidling til personer som er arbeidsløse eller ønsker å skifte arbeid, eller for å støtte personer som er i arbeid og søker forfremmelse

Eksklusive: Tjenester, systemer og strategier for økonomi (e565), Tjenester, systemer og strategier for utdanning og opplæring (e585)

e5900 Tjenester for arbeid og sysselsetting

Tjenester og programmer levert av lokale, regionale eller nasjonale myndigheter eller private organisasjoner for å finne passende arbeid for personer som er arbeidsledige eller søker annet arbeid, eller for å støtte personer som er i arbeid, som tjenester for arbeidsformidling, yrkesforberedelse og attføring, arbeidsplassering, omplassering, arbeidsutleie, yrkesmessig oppfølging, tjenester for helse, miljø og sikkerhet på arbeidsplassen (for eksempel tjenester for ergonomi, menneskelige ressurser og personaladministrasjon, for relasjoner til fagforeninger og yrkesorganisasjoner), inklusive det som gjelder tjenesteyterne

e5901 Systemer for arbeid og sysselsetting

Administrative kontroll- og overvåkingmekanismer som styrer fordelingen av stillinger og andre former for lønnet sysselsetting i samfunnsøkonomien, som systemer for å iverksette planpolitikk og standarder for næringsutvikling, arbeidssikkerhet, vernet og konkurranseutsatt sysselsetting, arbeidsbestemmelser og arbeidslovgiving, og fagforeninger

e5902 Strategier for arbeid og sysselsetting

Lovverk, regler og standarder som styrer fordelingen av stillinger og andre former for lønnet sysselsetting i samfunnsøkonomien, som systemer for å iverksette planpolitikk og standarder for næringsutvikling, arbeidssikkerhet, vernet og konkurranseutsatt sysselsetting, arbeidsbestemmelser og arbeidslovgiving, og fagforeninger

e5908 Andre tjenester, systemer og strategier for arbeid og sysselsetting**e5909 Uspesifiserte tjenester, systemer og strategier for arbeid og sysselsetting****e595****Politiske tjenester, systemer og strategier**

Tjenester, systemer og strategier med tilknytning til stemmegiving, valg og styresett i land, regioner og kommuner, så vel som i internasjonale organisasjoner

e5950 Politiske tjenester

Tjenester og strukturer, som styresett lokalt, regionalt og nasjonalt, internasjonale organisasjoner og de personer som blir valgt eller nominert til verv i disse strukturene, som FN, EU, regjeringer, regionale myndigheter, landsbyråd og tradisjonelt lederskap

e5951 Politiske systemer

Strukturer og beslektede virksomheter som organiserer politisk og økonomisk makt i et samfunn, som de utøvende og lovgivende greiner av et styresett, og forfatningsmessige og andre juridiske kilder som deres myndighet er avledet fra, som politisk organisatorisk ideologi, grunnlov, utøvende og lovgivende statsorganer, militærvesenet

e5952 Politiske strategier

Lover og politiske vedtak som formuleres og settes i kraft ved politiske systemer, som fremgangsmåter ved valgkamp, registrering av politiske partier og stemmegiving, strategi for utarbeidelse av lover og forskrifter, og medlemskap i internasjonale politiske organisasjoner, som omfatter inngåelse av traktater, grunnlovsmessige og andre underlag for lovgiving og forskriftsarbeid

e5958 Andre politiske tjenester, systemer og strategier

e5959 Uspesifiserte politiske tjenester, systemer og strategier

e598 Andre tjenester, systemer og strategier

e599 Uspesifiserte tjenester, systemer og strategier